

DOLENJSKI LIST

Ivan Kovačič - Efenka

Jesenske rože so v soboto popoldne na grobnici narodnih herojev v Celju zasule prezgodnje poslednje bivališče našega rojaka, narodnega heroja Ivana Kovačiča-Efenka. Umrli je po daljši bolezni pretekli četrtek, star komaj 42 let, v katerih je prehodil pot iz bednih kajžarskih razmer na Dolenjskem do pekouskega pomočnika, partijskega kurirja in hrabrega borca, preudarnega in premišljenega državnega komandanta divizije, polkovnika naše ljudske armade in priljubljenega ljudskega poslanca.

Tovariš Ivan Kovačič se je rodil 28. januarja 1921 v Dolenjem Podborštu pri M. ni peč. Ze prvo leto vdora okupatorjev na našo zemljo se je vključil v osvobodilno gibanje, drugega januarja 1942 pa je odšel v partizane. Bil je hraber kurir, ki se je izkazal v mnogih bojih in pohodih. Zgodaj je zato postal politkomisar in komandir čete. Pripravil je uničenje italijanske kolone pri Zagradcu, odlikoval se je v mnogih spopadih z belogardisti.

Kot komandant bataljona in tudi že kot namestnik komandanta Tomšičeve brigade je v poletju 1943 uspešno vodil številne bojne akcije na Kočevskem in Notranjskem. Spet ga srečamo kot komandanta Tomšičeve brigade v slavni XIV. diviziji na njeni legendarni poti skozi Hrvatsko na Stajersko. Na težkem zimskem pohodu februarja 1944 čez Kozjansko je mimo Senovega, Stora in Lindeka s svojimi borci prestal številne besne spopade s premočnim sovražnikom. V pogumnem jurišu se je skozi gost nemški obroč z brigado prebil s Paškega Kozjaka na Pohorje, mesec kasneje pa se je na Graški gori pri Sošanju spet priključil diviziji.

Tov. Efenka je postal namestnik komandanta divizije in nato IV. operativne cone. Spet se je odlikoval v novih bojih pri Smartnem, Ribnici na Pohorju, Oplotnici in drugod. Januarja 1945 je kot komandanta CIV. divizije uničeval sovražnika severozahodno od Celja in pri Dravogradu. Maja 1945 je v Topolšnici pred komandantom Efenkom

položila svoje orožje nemška balkanska armadna skupina z generalpolkovnikom von Lechrom. Nato je divizijo popeljal na Koroško k Celovcu in postavil častno stražo ob vojvodskem prestolu na Gosposvetskem polju.

Tov. Efenka je bil sposoben borec in komandant. Do kraja je bil prepričan v pravilnost visokih smotrov Komunistične partije in njene revolucionarne borbe in prav iz tega izvira njegova osebna neustrašnost, ki je bila vedno prežeta z vso preudarnostjo in stalno pripravljenostjo na žrtvovanje. Kot izredno skromen proletarski človek je bil do vseh soborcev vedno zgledno tovariški; med njimi je bil priljubljen kot komandant in kot človek.

Vrhovni poveljnik naše ljudske armade ga je odlikoval z visokimi odlikovanji. Kot narodni heroj in polkovnik JLA se je tov. Kovačič po demobilizaciji vrnil iz Beograda v Celje, kjer mu je družinska sreča ustvarila prijeten dom. Ze leta 1945 so ga v takratnem okraju Slovenske Konjice izvolili za zveznega poslanca, kasneje pa je bil tudi republiški poslanec. Zveza borcev NOV v Celju je imela v njem vrsto let najboljšega predsednika okrajnega odbora ZB.

S tovarišem Efenkom smo izgubili spet, enega izmed dolenjskih prvoborcev in junakov, katerim ostaja ljudstvo hvaležno tudi prek zgodnjega groba. Ostal bo med nami krepak in pošten mož, do kraja prežet s čutom odgovornosti, plemenit, povsod spoštovan in priljubljen, pri vsem tem pa tako izredno skromen in preprost človek: naše ljudske sredine. Bil je med najboljšimi borci, junaki in graditelji našega lepšega življenja.

Celje in vsa Slovenija sta mu izkazala posebno hvaležnost, njegovemu spominu pa se je poklonila tudi vsa Dolenjska, v kateri je začel svojo svetlo pot. Njegov duh in zgled pa bo živel med nami in vedno kazal mlademu rodu varno pot k novim zmagam. S svojim življenjem nas bo tudi naprej učil, kako je treba s pošteno ljubeznijo ustvarjati srečno bodočnost domovini.

Brez davkov ni šol, cest, elektrike, pošte, zdravstva, trgovin in še česa!

14. novembra so se na občini v Vidmu-Krškem sestali predstavniki občinske skupščine in občinskih vodstev družbenih organizacij. Razpravljali so o izterjavi zaostanka davčnega predpisa za kmetijstvo, ker je od skupno predpisanih 340 milijonov dinarjev dajatev iz zasebnega kmetijstva sredi novembra še neizterjanih 110 milijonov. O posvetu poročamo podrobneje zato, ker smo prepričani, da tudi v ostalih občinah našega področja stanje ni veliko boljše. Vsak kmetovalec pa si mora biti na jasnem, da so vse zahteve po izboljšavah na vasi (teh je obilo!) odvisne tudi od tega, kako kmet izpolnjuje svojo dolžnost: kako plačuje davke!

Predstavniki občinske skupščine in občinskih vodstev družbenih organizacij so se zbrali, da bi se dogovorili o akciji, ki je skupna in ne prenese nobenih odstopanj. Dotok davkov in davčnih obveznosti zaostaja za proračunsko potrošnjo. Skupščina je najela kratkoročne kredite, da je lahko vzdrževala službe, ki jih je dolžna vzdrževati. V novembru in decembru je treba te kredite vrniti, to pa pomeni, da mora biti zaostanek davčnih obveznosti, ki ga občini dolgujejo predvsem kmetje, v celoti plačan.

Brez dvoma gre za pomemben in hkrati zelo odgovoren ukrep, so ugotovili na posvetu. Precej kmetov v redu plačuje svoje obveznosti do družbe. Pogovoriti se je treba o posameznih kričečih primerih zaostankarjev in jih vsakega posamič pretesti. Analize so pokazale, da se pri kmetih, ki so v zaostanku, srečujemo z več vzroki. V prvo skupino štejejo kmetovalci, ki bi lahko plačali, pa namenoma ne izpolnjujejo svojih obveznosti. Pri teh bodo občinski organi brez pomiselnosti njihove obveznosti do družbe izterjali. V drugi skupini so socialno ogroženi lastniki, ki davkov

res ne morejo plačati. Oceniti je treba, ali se pojavljajo kot začasen ali stalen socialni problem. Če kaže, da se iz težav nikakor ne bodo mogli izkoptati, naj njihovo posestvo prevzame kmetijska zadruga, za lastnike pa bo poskrbelo socialno varstvo. V primerih začasnih težav pa je treba zaostanek odpisati. Proračun nato prihodnje leto ne bo izkazoval dohodkov, ki niso dosegljivi.

V občini bodo skušali čimprej rešiti probleme, ki se pojavljajo na arondacijskih območjih. Zaradi težav pri zemljiško-knjižnih prenosih so posamezniki, ki so že oddali zemljo zadrugi, še vedno vpisani kot lastniki. Kot posebna skupina pa se pojavljajo lastniki zemljišč, ki so starejši in imajo bodisi pri sebi bodisi drugod otroke, ki so že zaposleni. V občini Videm-Krško se je dogodil primer, da je 81 let stara posestnica, ki ima pri sebi 60-letno hčer ter 53-letnega in 40-letnega sina, 1 hčerko poročeno v Ljubljani, eno pa v Trbovljah, prosila občino, naj ji družba pomaga pri popravilu oken v hiši. Lastnica ima 12 hektarov posestva. Prošnjo je vložila neposredno na maršalat. Tarna, da ji primanjkuje sredstev za

preživljanje. Zemlja na kmetiji je obdelana, svojih pridelkov pa ne prodaja zadrugi. Kdo jih torej poje? Mar ne otroci, ki prihajajo na dom s kôvčki in odnašajo k svojim družinam pridelek? Ji je torej občina res dolžna pomagati? Vsekakor imajo otroci do svoje matere moralno obveznost, ker so njeni otroci, pa tudi materialno so jo dolžni podpirati, saj uživajo sadove posestva, katerega dediči bodo, ko bo mati umrla. 81 let stara žena torej ni socialni problem, kolikor pa je, so ga dolžni reševati otroci!

Delavcem v tovarnah razlagamo, da je od proizvodnje in njihove prizadevnosti odvisen vodovod, komunalna ureditev, otroški vrtec, stanovanjsko vprašanje in še marsikaj v okolju, kjer živijo. Vse to pa mora razumeti tudi kmet, ki se mora hkrati z upravičenimi zahtevami po šoli, po cesti, po elektriki, pošti, trgovini in ostalem zavedati, da materialno osnovo za vse to ustvarja tudi on, s tem da plačuje davke. V naši družbeni ureditvi so vse pravice povezane z dolžnostmi.

Zivljenjska raven na vasi se iz dneva v dan izboljšuje, hkrati s tem pa kmetovalci vse malomarneje plačujejo davke. Nekateri kmetovalci smatrajo, da so s tem, ko so se udeležili volitev in ko so posodili nekaj tisočakov za obnovo Skopja, svoje obveznosti do družbe izpolnili in da jim ni treba plačevati davkov... Sodiijo, da mora biti oblast zaradi pravkar naštetega do njih tolerantna. Vsi pa zelo dobro vemo, da je udeležba

na volitvah dolžnost vsakega občana in da so prispevki za Skopje dokaz naše humanosti in pripravljenosti pomagati onim, ki so v nesreči, nikakor pa ne vzrok za špekulacijo in barantijo!

Odpor proti plačevanju davkov se kot kužna bolezen širi po vaseh zlasti tam, kjer posamezni premožni kmetje svojih obveznosti niso poravnali. Vsi kažejo nanje in vprašujejo: — Zakaj jaz, če on ne? — Družba torej ne more dopustiti, da bi ti, ki svojih dolžnosti očitno nečisto izpolniš, čeprav bi jih lahko, pričakovali dobrosrčnost. V vseh takšnih primerih bo takoj po rubežu sledila zaplemba. Ker so bila takšna stališča sprejeta na skupnem posvetu, bodo zamen vse prošnje za posredovanje organizacij. Vsi družbeni delavci na vasi, ki morda pritegujejo kmetovemu tarnanju o težavah z davki, hkrati pa z njim trobiijo v svet zahteve po povečanju šolskega poslopja, popravilu ceste itd. in popuščajo na račun trenutne politične situacije, delajo družbi medvedjo uslugo. November se nagiblje v drugo polovico, zato je čas, da odkrito povemo, — seveda le v primerih, ko gre za očitno malomarnost: ali zlepa ali zgrda, toda davke iz kmetijstva je dolžnost!

Senovska cementarna je spet v ospredju

Načrti za gradnjo cementarne na Senovem postajajo v zvezi z izdelavo programov 7-letnega razvoja spet aktualni. Senovski premogovnik je gradnjo tega velikega objekta uvrstil v svoj 7-letni program. Cementarna bo predvidena tudi v programu 7-letnega perspektivnega plana razvoja občine Videm-Krško. Po dosedanjih podatkih naj bi z gradnjo začeli v letu 1965. Razgovore z republiški organi že pripravljajo. — Kako živo se prebivalci Senovega zanimajo za to pomembno vprašanje, pa bomo poročali prihodnji teden.

Predavanje o obisku tovariša Tita deželam Latinske Amerike

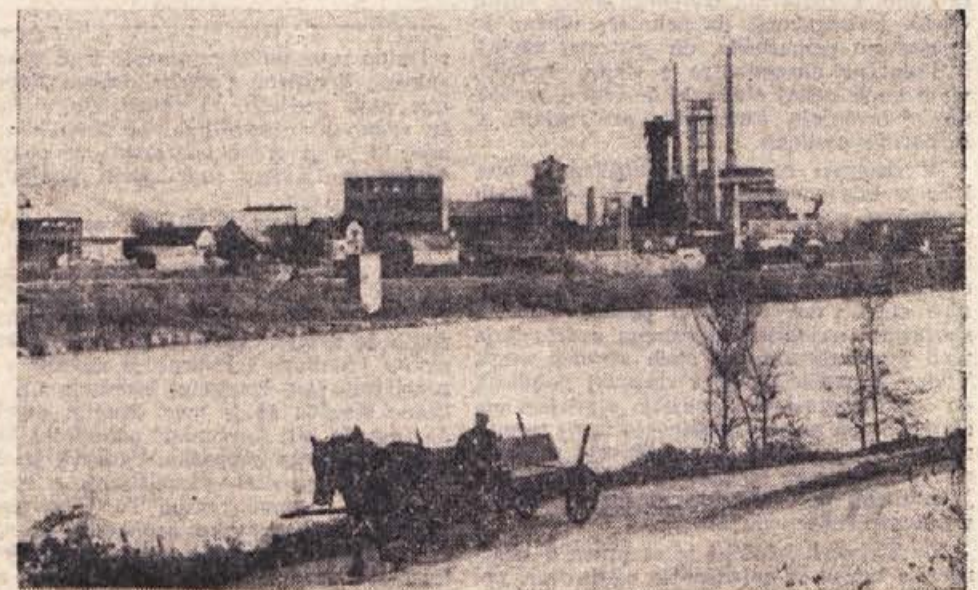
Novinar »Komuniste« Gavoro Altman je prejšnji teden predaval v Domu Jugoslovanske ljudske armade v Novem mestu o Titovem obisku v deželah Latinske Amerike. Kot član redakcije »Komuniste« je Gavoro Altman bil v Titovem spremstvu.

V zelo zanimivem predavanju je posredoval poslušalcem svoje vtise iz vseh etap Titovega potovanja. Podrobneje je orisal veličastni sprejem tovariša Tita v Mehiki. »To je bil največji sprejem, ki si ga je mogoče zamisliti,« je poudaril predavatelj. »Našega Tita so pozdravili celi holmi cvetja in na tisoče radostnih oči. Kaj takega se ne bo kmalu ponovilo.«

Omenil je tudi več zanimivih podrobnosti o srečanju med Titom in Kennedyjem, o

sprejemu Tita v Združenih narodih in o njegovem srečanju s predsednikom Bolivije, Čila, Mehike, Brazilije in z našimi izseljenci.

E. P.

RAZGLEDNICA IZ VIDMA-KRŠKEGA: pogled na tovarno celuloze in papirja »Djuro Salaj« ob Savi, največji delovni kolektiv te gospodarsko razgibane spodnjeposavske občine, o kateri poročamo danes obširneje na 5., 7., 8. in 11. strani našega lista

VREME

od 21. novembra do 1. decembra

Približno do 24. novembra nestalno s pogostimi padavinami. Po 24. novembru bo prevladovalo suho oziroma lepo in hladno vreme, le okrog 29. novembra padavine. Dr. V. M.

Vodilna vloga - s prepričevanjem

Zveza komunistov je svojim usmerjajočim in političnim delom v pogojih socialistične demokracije in družbene samoupravljanja glavni pobudnik politične aktivnosti za varstvo in nadaljnji razvoj pridobitev socialistične revolucije in socialističnih družbenih odnosov, posebno pa za krepitev socialistične družbene in demokracijske zavesti ljudi.

IZ USTAVE SFRJ

Zaradi zanimivosti in aktualnosti povzemamo nekatere misli iz govora Veljka Vlahovića na plenarnem zasedanju mestnega komiteja ZK za Beograd. Njegova razprava namreč lepo osvetljuje vlogo Zveze komunistov na sedanji stopnji družbenega življenja in nakazuje njene naloge pri razjasnjevanju sodobnih pojavov.

Veljko Vlahović, član izvršnega komiteja CK ZKJ, je v svoji razpravi poudaril predvsem, da je za področje gospodarskega in ekonomskega življenja značilna stalna dinamičnost, kakršna mora zajeti tudi delo Zveze komunistov. Komunisti ne bi smeli abstraktno obravnavati posameznih pojavov našega življenja. Ker se to pogosto dogaja, se v našem delu razen velikih uspehov porajajo tudi negativni pojavi. Zato je treba idejne, organizacijske in politične probleme reševati na nov način. Predvsem pa je treba posvetiti pozornost konkretnim problemom življenja in določenim pojavom v njem.

V vsem našem življenju smo bili priča močnemu razvoju demokracije. Posamezne organizacije ZK in tudi volilni forumi ZK pa v tem pogledu zaostajajo. Boriti se je treba za višjo stopnjo demokracije pri delu ZK, zlasti v voljenih telesih. Mnogi ne-

gativni pojavi so po mnenju Veljka Vlahovića posledica pomanjkanja takšnega demokratizma. Treba je imeti poslušaj za kritiko, ki je usmerjena na delo posameznih komunistov in forumov. Se zmeraj je veljavna stari, preizkušeni rek, ki pravi, da nisi tiisto, kar si misliš o sebi, marveč da si to, kar drugi sodijo o tebi. To velja tudi za delo komunistov, čigar vrednost in uspešnost naj presojajo predvsem delovne množice in ne zgolj komunisti sami. Tovariš Vlahović si je zastavil vprašanje: Kaj je prava prava vzrok našega zapostavljanja kritike, zanemarjanja kritičnega odnosa do problemov in pojavov v Zvezi komunistov? In je odgovoril takole: Včasih je naš odnos do kritike birokratski, in kadar se kritika pojavi, nam začenja presedati. Dostikrat je naš odnos do posameznika, ki želi dobrohotno opozoriti na problem, tak kakor odnos do komarja, ki nam nekako kali mir.

V Zvezi komunistov, je poudaril Veljko Vlahović, ne sme biti samozadovoljstva. Ne smemo se uspati v uspehih, ki jih znamo. V svojih analizah ne smemo biti nerealni. Videti je treba uspehe in slabosti. Nenehno je treba spremljati pojave, vsakodnevno, in ne dopuščati, da bi se kopičile slabosti. Pri tem pa se je treba zavedati, da so družbeni procesi pri nas bolj zamotani in da mora biti metoda dela ZK bolj učinkovita. Nove vloge Zveze komunistov, ki temelji na prepričevanju z argumenti in nikakor ne na »komandiranju« in vsiljevanju svojih stališč, se ne da uresničevati s starimi, preživljenimi metodami.

Ko govorimo o enotnosti komunistov, ne mislimo na nekakšno abstraktno, formalno enotnost. Potrebno je, da se boj za enotnost

komunistov bje predvsem v podjetjih in organizacijah, kjer delovni ljudje delajo, kjer delovni ljudje delajo se je treba boriti v konkretnih razmerah življenja in dela kolektivov. Spremeniti je treba tudi odnos do delavcev v organizacijah ZK. Ustrezno je treba popraviti tudi delež delavcev v sestavi komitejev, ker je delavcev v njih še premalo.

Na koncu je tovariš Vlahović izrekel misli, ki jih zaradi njihove globoke vsebine citiramo dobesedno:

»Rad bi povedal, da imajo delovni ljudje zelo veliko zaupanje v Zvezo komunistov. To zaupanje se je po pismu izvršnega komiteja in govoru tovariša Tita še bolj poglobilo, vsak dan pa se moramo boriti za to, da ga bomo upravičili. To je ena velikih nalog Zveze komunistov. Lahko rečemo, da je naša revolucija ena redkih, ki je ohranila kontinuiteto v revolucionarnem razvoju, in da moramo to kontinuiteto obdržati. To pa bomo lahko storili samo, če se bomo resno lotevali problemov in če jih bomo resno urejali.

Sami dogodki in karakter naše zveze niso dovolili, da bi postali drobnjarski praktičisti. Morali smo iskati novih poti. Tudi v bodočem delu se bomo morali boriti za to, da ne bomo zašli v drobnjarski praktičizem. Nas kot revolucionarno partijo stalno čaka naloga, da bo pridobljena dinamika neprekinjena in da bo rodila nove in nove sadove, da bo naša revolucija vedno mlada in dinamična.«

■ Nedavno se je pri nas mudila gospodarska delegacija Kenije. Po razgovorih je bil podpisan protokol o gospodarski izmenjavi med obema državama.

■ Zagrebško podjetje »Voča« je sklenilo pogodbo za uvoz banan. V letu 1963 in 1964 bomo te sadove uvozili iz Gvineje in Eritrije.

■ Plan graditve zagrebške železniške vozilnice južno od Save pri Jakuševcu na odseku Sesvete-Velika Gorica, prek katerega se bo v prihodnje odvijal tovarni železniški promet, se uspešno uresničuje.

■ V Vrgorcu bodo začeli graditi dve transformatorski postaji, ki bosta povezani z daljnovodom Ploče-Vrgorac.

PREDVSEM: naprednejše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi!

Okrajna skupščina v Ljubljani je pretekli mesec na svoji 5. seji pod predsedstvom predsednika inž. Marka Bulca obravnavala poročilo sveta za kmetijstvo in gozdarstvo o praktičnem uresničevanju sklepov in priporočil, ki jih je sprejel OLO Ljubljana letos marca glede gospodarjenja z zasebnimi gozdovi. Objavljamo poročilo okrajne skupščine z željo, da bi tudi na našem področju te pomembne naloge krenile hitro naprej, predvsem pa da bi vsi zasebni lastniki gozdov pravilno razumeli vso skrb ljudske oblasti za naprednejše in kompleksno gospodarjenje z gozdovi. Na seji okrajne skupščine so 11. oktobra ugotovili:

Rezultati dosedanjega dela pri podružljanju zasebne gozdne proizvodnje — razen v triglavskem in kranjskem gozdnogospodarskem območju — niso zadovoljivi. Po poldrugem letu od uveljavitve zakona o gozdovih se na terenu še vedno polemizira o nosilcih gospodarjenja z zasebnimi gozdovi. Prav zaradi tega je bila potisnjena v ozadje bistvena naloga tega procesa, ki obsega naprednejše in kompleksno gospodarjenje z zasebnimi gozdovi ter vključitev gozdnih posestnikov v takšen način gospodarjenja. Če imamo pred očmi vso težo dela, pred katerim stojimo, potem je jasno, da lahko pričakujemo uspeh pri delu le v okviru ekonomske in kadrovske močnih gospodarskih organizacij, ki poslujejo v okviru gozdnogospodarskih območij. Samo vzpostavljanje pogodbenih odnosov ob istočasnem gospodarjenju po posameznih parcelah ne predstavlja končnega cilja, temveč bo treba hitreje prehajati na kompleksni način gospodarjenja. Za pospešitev takega načina gospodarjenja z zasebnimi gozdovi se bo treba vsekakor posluževati določil 37. člena zakona o gozdovih. Podružljanje zasebne gozdne proizvodnje predstavlja ukrep, ki vključuje kot člen v skupne napore za socializacijo vasi.

Okrajna skupščina sprejema predlagano poročilo in s tešnjo, da se delo na tem področju pospeši,

priporoča:

1. Gospodarske organizacije in občinske skupščine naj

podvzamejo vse ukrepe za pospešeno izvajanje podružljanja zasebne gozdne proizvodnje, ki do sedaj niti po obsegu niti po vsebini ni v skladu z intencijami zakona o gozdovih in tozadevnimi smernicami. V tej zvezi je treba dopolniti in poglobiti vsebino pogodbenih razmerij v smeri možnejše orientacije na prehod od sedanjega parcelnega gospodarjenja na kompleksno gospodarjenje s prevzetimi gozdovi. Tudi že sklenjene dolgoročne pogodbe je treba v tej smeri revidirati, kar se lahko uredi v ustreznejšimi letnimi dogovori o proizvodnem sodelovanju. Vsekakor pa je treba proces podružljanja zasebne gozdne proizvodnje pospešiti, in to v prvi vrsti z izdajo odločb občinskih svetov za gozdarstvo, kar bo predstavljalo trdnjšo obliko podružljanja in nudilo gozdnogospodarskim organizacijam širše možnosti za prehod na kompleksno gospodarjenje povsod tam, kjer so za to pogoji.

2. Gozdnogospodarske organizacije naj se takoj lotijo sestavljanja predlogov občinskim svetom za gozdarstvo za izstavitve odločb o dodelitvi zasebnih gozdov v gospodarjenje po posameznih predelih. Ti predlogi naj temeljijo na skrbni ekonomski analizi in upoštevajo specifičnosti posameznih predelov. Istočasno izvršijo vse potrebne organizacijske in strokovno-tehniške priprave za prevzem teh gozdov v gospodarjenje.

3. Občinske skupščine, ki tega še niso storile, naj ta-

koj določijo nosilce podružljanja. Uspešna izvršitev teh nalog bo mogoča le prek ekonomske močnih gozdnogospodarskih organizacij, zato naj bi to nalogo v ljubljanskem okraju prevzele te gospodarske organizacije: GG Bled, GG Kranj, GG Ljubljana, GG Postojna, KGP Kočevje, GG Novo mesto, KGPK Brežice in KZ Grosuplje.

4. Navedene gospodarske organizacije morajo za prevzem in uspešno izvajanje postavljenih nalog predhodno prilagoditi svojo notranjo organizacijo in se kadrovske okrepiti. Težiti je treba k večji samostojnosti gozdnih obratov ter h kolikor mogoče teritorialni uskladitvi obratov z območij občin.

5. Ker ima izvajanje podružljanja poleg gospodarske pomembnosti tudi močan družbilni pomen, naj občinske skupščine in politični forumi pri izvajanju te naloge nudijo gospodarskim organizacijam vso potrebno pomoč in oporo.

6. Za koordinacijo dela in uveljavljanje enotnih oblik in metod dela v okviru okraja naj skrbi okrajna gospodarska zbornica.

7. Gospodarske organizacije naj pri izdelavi 7-letnega perspektivnega plana upoštevajo vse nastale spremembe v gospodarjenju z zasebnimi gozdovi, ob največjem podudarku uočevanja pomena gozdnogospodarskih območij.

8. Tistim kmetijskim gospodarstvom, ki močno razvijajo lastno kmetijsko proizvodnjo, naj se za potrebe investicijske izgradnje objektov omogoči nabava potrebnega lesa.

To se lahko doseže tako, da nekatere KZ oziroma KG dobe začasno manjše površine gozdov SLP v gospodarjenju — ali pa da se jim potreben les za realizacijo investicij nudi pod najugodnejšimi pogoji.

Cesta in voda do Tajčbirta

Komunalna uprava iz Črnomlja, ki je pred kratkim začela z deli pri rekonstrukciji semiškega vodovoda, je ugodno presenetila vse Semičane. Trenutno potekajo dela na cesti od Klemenca do Tajčbirta. Prebivalci upajo, da bo skoraj napolnil čas, ko bo voda prihajala vsaj tako redno do njih kot inkasanti.

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi je črnomljska komunalna uprava pričela z razširitvenimi deli in gradnjo nove škarpe nad Potočnikom v Semiču. Dela lepo napredujejo, kar je zasluga vsemena in boljše organizacije v narči je tudi razširitev ceste do Tajčbirta, ki naj bi bila po želji ljudi asfaltirana.

FRANC DERGANČ

Velik promet, nižje cene

18. novembra je bil na novomeškem sejmišču ponedeljkov sejem, kjer je bilo na prodaj 1211 pujskov, starih 6 do 12 tednov. Prodali so jih 1093. Kupci se priklili predvsem iz oddaljenih krajev, cena pa je tokrat malo popustila in je znašala 6000 do 9500 din.

■ 9 zagrebških trgovin je v prvih devetih mesecih letos prodalo približno v 30 prodajalnah za 58 milijonov 328.000 deviznih dinarjev blaga tujim turistom.

■ Do konca oktobra so industrijska podjetja kranjske občine dosegla 87,9 odstotka proizvodnega plana in 86,6 odstotka izvoznega plana. Izvoz se je v primerjavi s lanskim letom po vrednosti povečal za 58,9 odstotka.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Ze nekaj dni zasedajo skupščinski odbori, ki obravnavajo aktualna vprašanja našega družbenega življenja. Prosvetno-kulturni zbor je na primer razpravljal o zaključnih izpitih na šolah druge stopnje in predlagal dopolnitev sedanjih predpisov, da naj bi zaključni izpiti bolj kot doslej odsevali splošno znanje in bolj spodbujali ali zagotavljali sistematično učenje. Na sejah drugih zborov so poslanci vpraševali o predvidenih rešitvah perečih problemov. Tako je poslanec Seliger vprašal predstavnika izvršnega sveta, zakaj se zmeraj neenotno obravnavajo kmetijske proizvajalce v hribovitih predelih. Predstavniki izvršnega sveta Miran Cvenk je odgovoril, da nekatere občine že upoštevajo priporočilo, da je treba zmanjšati davčne obremenitve v višjih predelih, vtem ko je nekaj občin, ki še vedno neenotno obdavčujejo kmetijske proizvajalce v hribovitih predelih.

V razpravi na seji republiškega zbora, kjer je bilo govora o razvoju in problemih izmenjava s tujino v letu 1963, sta govorila tudi poslanci iz dolenskih občin. Ludvik Golob je poudaril potrebo, naj bi pristojni organi izvršnega sveta in gospodarske zbornice storili vse, da bodo postali obmejni sporazumi najboljši instrument sodelovanja med prebivalstvom na obeh straneh meja. Viktor Zupancič pa je v razpravi poudaril, da zunanjetrgovinska podjetja v svojem poslovanju vse preveč upoštevajo zgolj trenutne učinke, premalo pa upoštevajo proizvodne probleme in se tudi prepočasno prilagajajo hitrim in kvalitativno novim premikom v našem družbenem sistemu.

Če bi hoteli izluščiti iz razprave o izmenjavi s tujino le najvažnejše ugotovitve, potem bi morali strniti vse, kar je bilo povedano, v eno samo spoznanje: prizadevanje za čim večji izvoz je pogoj za vsesplošni na-

predek. Kljub doseženim uspehom v zadnjem poldrugem letu izmenjava še vedno ne ustreza možnostim in seveda še manj potrebam našega gospodarstva. V spremenjenih okvirih zunanjetrgovinskega sistema bo uspevala le tista proizvodnja, ki bo tehnološko in ekonomsko sposobna za tako visok izvoz, da bo z ustvarjenimi devizami krila ne le celotne uvozne potrebe v zvezi

VEČJI IZVOZ POGOJ ZA NAPREDEK

z lastno reprodukcijo, marveč tudi nekatere splošne družbene potrebe. Raven kooperacije med podjetji, ki sodelujejo v izvozu, še vedno ni zadovoljiva. Le širša kooperacija, ki jo je treba načrtovati, je pogoj za trajno uveljavitev sodelujočih podjetij na zunanjem trgu.

● Zadnje čase je bilo že več letnih konferenc Zveze komunistov, ki se letos odlikujejo po manj načelnem obravnavanju aktualnih problemov, ker govorijo konkretnješi jezik problemov, sredi katerih komunisti živijo in delajo. Na letni konferenci komunistov jeseniške železarnice je govoril v razpravi tudi član izvršnega komiteja CK ZKS Stane Kavčič, ki je med drugim poudaril, da morajo biti komunisti pobudniki hitrejšega tehničnega napredka. Ugotovil je, da je v podjetjih premalo razmišljanja o bolj racionalnem gospodarjenju. To je povezal s pogledi na kadrovske probleme, ki so še dokaj konservativni. Navedel je podatke, ki lepo ilustrirajo stanje glede kadrov v nših podjetjih. Lani je bilo na primer sedem gospodarskih organizacij, ki zaposlujejo preko 500 delavcev, brez kadrov, ki bi imeli

visoko izobrazbo. V letu 1961 je bilo 75 odstotkov naših podjetij brez ekonomistov. Perspektiva poslovnega ugleda takih podjetij je — kot je dejal Stane Kavčič — dokaj problematična. Čakajo jih težki časi, če ne bodo v pogledu strokovnih kadrov in vzgoje tehnične inteligence ubrali drugo pot.

● Na V. kongresu Gasilske zveze Slovenije, ki je bil te dni v Ljubljani, so po izčrpnih razpravi o poročilih sprejeli nov statut in resolucijo k statutu. V resoluciji poudarjajo, naj se manifestira enotnost gasilske organizacije na današnji stopnji razvoja gasilstva in reševalne službe v enotnih predstavnikih gasilskih organizacij in služb, ki so lahko samo gasilske zveze v občini, okraju in republiki. Najbolj razgibano delovno področje mora biti v novih razmerah v občinski gasilski zvezi, ki je bila osnovna oblika združevanja obeh vrst gasilstva in ki pomeni samoupravni organ gasilske organizacije.

● Pred dnevi nas je presunila žalostna novica, da je zahrbtna bolezen preirgala življenje revolucionarja, priljubljenega družbenopolitičnega delavca narodnega heroja Ivana Kovačiča-Efenke. Umril je v 42. letu starosti, torej v letih, ko je bil še poln načrtov za družbeno delo v korist vseh delovnih ljudi. Tudi v dolenskih in še zlasti v spodnjeoposavskih občinah ni partizana in aktivista, ki ne bi poznal heroja Efenka in ki se ga ne bi spominjal kot hrabrega in revolucionarne energije polnega tovariša.

● V petek dopoldne so odprli ljubeljski predor, ki je skrajšal pot, povezujočo dve prijateljski državi, za 300 metrov višinske razlike. Na naši strani je predor (685 m) povsem zgotovljen, vsem ko so na avstrijski strani usposobili za promet šele cestišče. Uradna otvoritev predora bo 1. julija prihodnje leto.

Most čez Savo obnavljajo!

Prebivalci Vidma in Krškega so v preteklem tednu veselili in hkrati začeli opazovati začetek obnovitvenih del na že tolikokrat omenjenem mostu čez Savo. Delavci Cestnega podjetja iz Novega mesta bodo most začasno utrdili z velikimi železnimi traverzami in tako pripravili vse potrebno, da se bo mogoče nato lotiti gradnje novega mostu. V zvezi s tem nam je gradbeni inšpektor Stanko Ziganče na občinski skupščini v Vidmu-Krškem pojasnil sledeče:

»Res bo novomeško Cestno podjetje most čez Savo usposobilo kot provizorij, tako da bomo s pomočjo obnovljenega mostu lahko začeli graditi nov most. Hkrati ga bomo uporabljali tudi za rešitev

Osnutek odloka o preživnihah v brežiški občini

V brežiški občini imajo pripravljen osnutek odloka o preživnihah za kmete, ki so v okviru podružbljanja kmetijskih zemljišč prepustili svojo posest kmetijskim in gozdarskim organizacijam. Za pridobitno delo nesposobnemu lastniku, ki je kupnino odstopil skladu za preživnine, bo priznana mesečna preživnina v znesku 11 tisoč dinarjev, ta pa se za vsakega nadaljnega za delo nesposobnega člana družine poveča za 40 odst. V poseben sklad za preživnine se bo iz občinskega proračuna steklo vsako leto po 6 milijonov dinarjev ter kupnine za zemljišča, ki jih bodo prepustili uporabniki sklada, letni prirastek iz njihovih podružbljenih gozdov, razna volila in darila.

sedanje krize. Čez obnovljeni most bodo lahko vozili bremena do 10 ton, pri čemer je všteti seveda tudi že kamion, to pa le v eno smer. Železnica je prek Skupnosti cestnih podjetij posodila svoje traverze za določen čas proti odškodnini. Načelno jih posoja za 6 mesecev, ta rok pa se lahko tudi podaljša. Če bi se že v tem času lotili gradnje novega mostu, bo treba te nosilce vrniti oziroma odkupiti, kar pa pomeni že celo premoženje, saj gre za 80 ton železa!

Začeta dela tečejo po načrtu. Most bo seveda treba tudi med tem časom vzdrževati, saj povezuje okrajno cesto z republiško cesto. Do 15. decembra pa naj bi bile izgotovljene tudi programske osnove za novi most, ki jih dela Projektivno podjetje za nizke gradnje v Ljubljani. Tu zbirajo geološke podatke, ugotavljajo pretočni profil reke, osnovno os novega mostu, višine in nivelete, podatke o stanju Save v različnih letih in še in še. Vse to bo potrebno za izdelavo projekta. Ta programska naloga bo dala podatke, da bo lahko

razpisan inženiring. Ceneje bo prepustiti izdelavo projekta in izvedbo vseh del strokovnemu podjetju, kakor pa da bi razpisovali vsako posebej. Do marca 1964 naj bi že vedeli za projekt in izvedbo novega mostu. Naša občina bo vsekakor prispevala svoj delež, verjetno kakih 100 milijonov dinarjev, kar predstavlja tretjino potrebnih sredstev. Ostalo naj bi prispevala republika in okraj. Pri tem nikakor ne bi smeli pozabiti, da ima naše gospodarstvo vsako leto 218 milijonov dinarjev škode samo zaradi obvoza čez Brežice. Vsa Slovenija že ve, da sme zdaj čez most v Krškem samo 2000 kilogramov v eno smer. Pri omenjenih 218 milijonih pa niti niso všteti stroški zaradi obrabe gum in avtomobilov. Pa tudi potem, ko bomo s sedanji deli stari most obnovili, čezenj še vedno ne bodo smeli voziti težki avtobusi, avtovlak in vsa druga težja vozila. Gre torej za izboljšanje v tem smislu, da bodo čez obnovljeni most lahko šlo hkrati v eno smer samo 10 ton bruto teže.

Novi prostori „Iskre“ v Žužemberku

Kmetijska zadruga Žužemberk se bo te dni izselila iz Zadružnega doma in prepustila okoli 350 m² prostora obratu Iskre, ki jih bo takoj začel preurejati. Računajo, da bodo s pridobitno novih prostorov lahko zaposlili 200 novih delavcev in delavk.

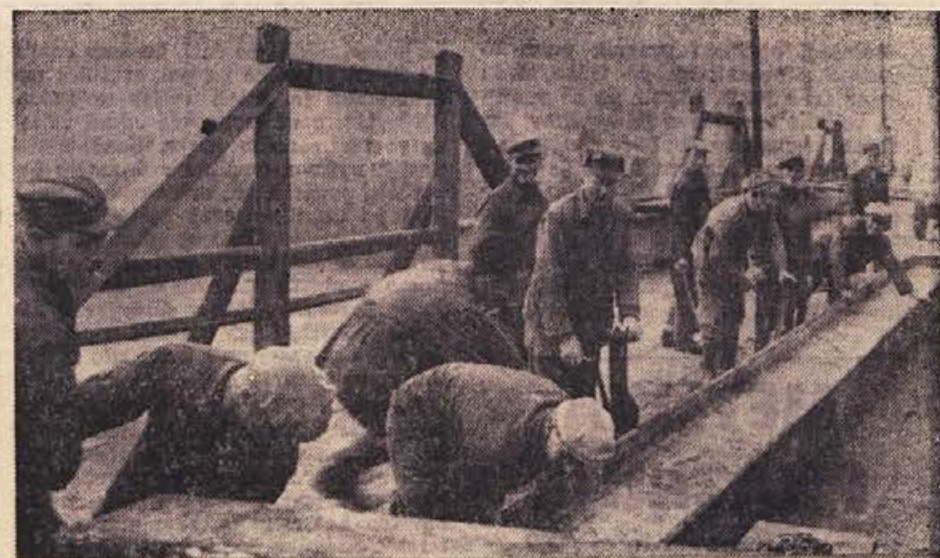
TRASA CESTE AJDOVEC—BREZOVA REBER ŽE ZGRAJENA

Večkrat obljubljena gradnja ceste Ajdovec—Brezova reber je letos krenila z mrtve točke. Čeprav so z deli pričeli šele 10. avgusta, je trasa

izkopana že v dolžini 1686 m. Spomladaj bodo z deli nadaljevali, in lahko upamo, da bo maja ali junija nova cesta izročena prometu. Sredstva za dela na tej cesti so prispevali: občinski gozdni sklad, občinski sklad in KZ Žužemberk. Izvajalca del sta bila KZ Žužemberk in Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Za nadaljevanje gradnje so sredstva že zagotovljena.

SLABA KAKOVOST

Letošnji pridelek krompirja je bil precejšen, kakovost pa je slabša kot lani. Krompir je okužen s plesnijo in rad gnije. Vzrok temu je bil okužen semenski krompir,

Takole smo srečali delavce na starem krškem mostu pretekli četrtek zjutraj v megli: obnova dotrajalega mostu je vendarle stekla!

Knjigovodje v Trebnjem

Upravni odbor Društva knjigovodij v Novem mestu je na pobudo KZ Trebnje sklical razširjeno sejo, ki je bila 9. novembra v sejni dvorani KZ Trebnje. Poleg članov upravnega odbora so se seje udeležili tudi ostali člani

DK iz trebanjske občine, kot gostje pa so bili prisotni: predsednik občinske skupščine Trebnje Ivan Gole, načelnik za gospodarstvo Franc Zidar, predstavniki podjetij, direktor KZ Trebnje inž. Brane Volč, direktor »Mirna« Franjo Bulc in direktor »Dane« Lojze Krhin. Zdrženje knjigovodij SRS sta zastopala tovariša Bele in Seničar. Sejo je vodil predsednik Društva knjigovodij Ciril Jarnovič, ki je poročal o delu izvršnega odbora. Tajnik DK Dušan Čiča je podal analizo knjigovodskega kadra, knjigovodja trebanjske zadruga pa je govoril o problematiki knjigovodske službe v občini Trebnje. Naglasil je zlasti to, da je izobrazba knjigovodij v več primerih premajhna. Podjetja naj bi v bodoče nudila knjigovodskemu kadru vso podporo pri izobraževanju in izpopolnjevanju strokovnega znanja. Prav tako je potrebno knjigovodjem priznati kvalifikacijo na podoban način, kot je urejeno v drugih poklicih.

govodij Slovenije je poročal o delu združenja in nekaj o osnutkih finančno gospodarskih predpisov, govoril pa je tudi o vlogi knjigovodje v gospodarski organizaciji, o analizah in pravilnem dajanju podatkov organom upravljanja.

Prisotnim članom so bile razdeljene nove članske izkaznice, po seji pa so predstavniki občinske skupščine in podjetij povabili člano UO in goste na ogled tovarne šivalnih strojev »Mirna« in destilacije »Dana«. V obeh tovarnah so si ogledali celoten delovni proces in se seznanili s problemi in proizvodnimi načrti. Ob tej priložnosti so knjigovodje izmenjali mnenja, posredovali izkušnje iz prakse in utrdili tovariške odnose. Želja vseh je, da bi bilo še več takih sestankov.

Kmetijski zadrugi Trebnje, predstavnikom občinske skupščine in podjetij se upravni odbor Društva knjigovodij lepo zahvaljuje za prisrčen sprejem in sodelovanje.

Predstavniki Združenja knji-

zaradi toplega vremena in vlage pa se je plesen hitro širila. Kmetovalci bi morali krompir skrbno prebirati, tako pa se zgodi, da hočejo s krompirjem vred prodati tudi gomolje, debelejše od košjega jajca. Odkupovalce to zelo moti. Večkrat morajo kmetje prebrati krompir kar na odkupnem mestu, nekateri trmasti kmetje pa ga raje odpeljejo domov.

Da ne bi po nepotrebnem ustvarjali hude krvi, svetujemo kmetovalcem, naj krompir preberejo že doma. Ker bo odkup trajal le še nekaj časa, velja razmisлити, kako bo mogoče krompir vnovičiti.

M. S.

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

odproda

VEČJE ŠTEVILO KMETIJSKIH STROJEV

Prednost pri nakupu imajo gospodarske organizacije, nato pa individualni kmetijski proizvajalci. Razprodaja bo v ponedeljek, 25. novembra 1963, v strojnem parku kmetijske zadruga Novo mesto v Zabji vasi od 9. do 14. ure.

Na razpolago so:

vprežni plugi, vprežne brane, vprežni osipalniki in okopalniki, vprežne sejalnice, vprežni vozovi, brzoparilniki, elektromotorji in drugi kmetijski stroji.

117 milijonov dinarjev za elektrifikacijo

Poslovna enota Elektro Ljubljana v Novem mestu je letos na področju Dolenjske in Bele krajine porabila za naložbe v elektrifikacijo okoli 117 milijonov dinarjev. Ta sredstva je prispeval deloma kolektiv, deloma so jih prispevali razni investitorji, za nekaj pa so najeli posojila. Najpomembnejši objekt—zanj so letos porabili okoli 37 milijonov dinarjev — je brez dvoma 35 kilovoltni daljnovod Novo mesto—Cromelj. Poleg tega so porabili okoli 34 milijonov za približno 20 kilometrov novega 20-kilovoltnega daljnovodnega omrežja, pri-

bližno 36 milijonov za 18 transformatorskih postaj in kakšnih 10 milijonov za okoli 20 kilometrov nizkonapetostnega omrežja, ki je bilo zgrajeno ob novih transformatorjih in v zvezi z elektrifikacijo podeželja.

Nova delikatesa do prvih dni decembra

Na Glavnem trgu v Novem mestu v hiši št. 28 ureja domače trgovsko podjetje veliko delikatesno prodajalno, v kateri bo možno dobiti jestvine vse vrste, ekspresno kavo, svežo perutnino in drugo delikatesno blago. Poglevitna odlika te prodajalne bo, da bo imela vedno sveže blago, kar bodo omogočile hladilne omare z zmogljivostjo 3600 litrov in ostale naprave. Investitor — trgovsko podjetje »Dolenjka« — bo imel pod to streho tudi svoje nove upravne prostore. Delikatesno trgovino oziroma lokal bodo odprli prve dni v decembru.

SPREMENBA PRI ŽIRO RAČUNIH

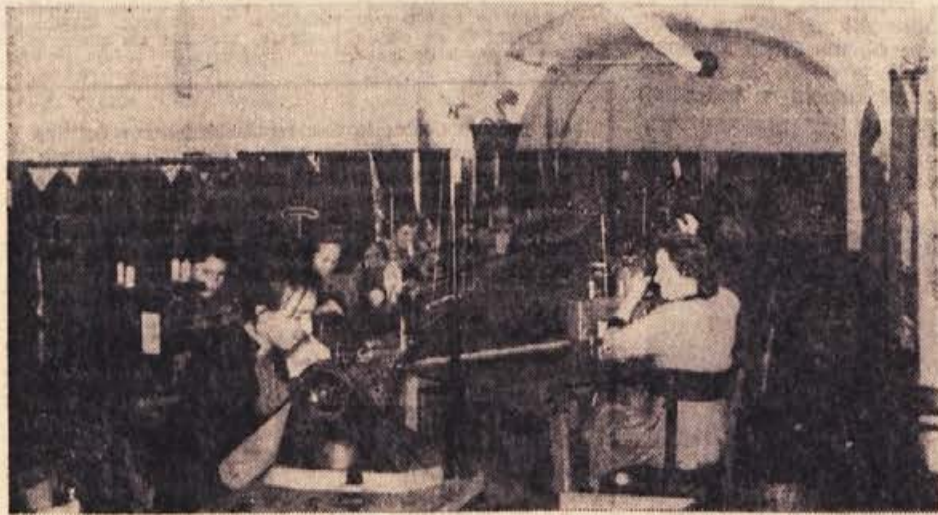
Odpreti jih bo treba za dopolnilne zasluzke nad 10.000 din letno

Zvezni sekretar za finance Kiro Gligorov je izdal odredbo o pogojih za odpiranje žiro računov državljanov in o načinu plačevanja s sredstvi s teh računov. Odredba bo začela veljati 21. novembra letos.

Žiro račune morajo odpreti vsi državljanji, ki pri državnih organih in družbeno pravnih osebah ustvarjajo dohodke od samostojnih dejavnosti, avtorskih pravic, dopolnilnega in honorarnega dela ter nekaterih drugih dejavnosti, če s tem zaslužijo v koledarskem letu več kot 100.000 dinarjev.

Državljanom bodo neposredno plačevali dohodke, ustvarjene pri državnih organih ali družbeno pravnih osebah, s katerimi so v stalnem delovnem razmerju, nadalje dohodke iz socialnega zavarovanja — pokojnine, invalidnine in druge, dohodke, ki jih ustvarijo s prodajo lastnih kmetijskih pridelkov in še nekatere vrste dohodkov. Neposredno bodo izplačevali tudi dohodke do 3000 din mesečno, ki jih ustvarijo zunanji sodelavci časopisnih podjetij.

Pomembna novost je plačevanje s čeki. Lastnik žiro računa bo lahko dobil pri banki gotovinski ček, s katerim bo neposredno plačeval družbenim pravnim osebam in državnim organom — pri nakupu blaga, plačevanju gostinskih, turističnih, prometnih, komunalnih in drugih storitev, s čekom pa bo lahko plačeval tudi takse in davke. Lastnik žiro računa bo lahko dal banki, pri kateri ima žiro račun, nalog, naj nakaže sredstva z njegovega računa drugim državljanom, jih prenese na hranilno knjižico uporabnika ali izplača določene zneske tretjim osebam.

Pogled v kostanjeviški obrat tovarne perila »Laboda« (Novo mesto), kjer so sredi preteklega meseca stekli novi stroji. S 6 milijoni dinarjev, ki jih je prispevala občina Videm-Krško, s 6 milijoni, ki jih je nudil Zavod za zaposlovanje in z dvema milijonoma sredstev tovarne Laboda so kupili 26 novih strojev, ki omogočajo zaposlitev 60 novih delavk, po novem letu pa jih bodo najeli še 10. Ko bodo nove delavke končale priučevanje v izobraževalnem centru podjetja v Novem mestu, bo kostanjeviški obrat izdelal 2000 sraje na dan. Kolikšnega pomena je zaposlitev 60 delavk za kostanjeviško področje, ki je brez industrije, si lahko mislimo!

Delovni kolektiv

BELOKRANJSKE
TRIKOTAŽNE
INDUSTRIJE

čestita vsem občanom za praznik komune, hkrati pa voščil delovnim ljudem naše socialistične domovine ob 20-letnici ustanovitve SFRJ!

METLIKA

Letošnji občinski praznik ponovno slavimo s spominom na težke, toda slavne čase NOB, hkrati pa se veselimo velikih gospodarskih uspehov, ko uspešno gradimo boljše življenjske pogoje našim občanom, ki jih je skozi vso zgodovino spremljala beda in siromaštvo. Padec belogardistične postojanke na Suhorju, ki so jo naši borci uničili 26. novembra 1942 — ta datum smo sprejeli za praznik naše občine — ni bil za nas samo poraz iz

METLIKA PRAZNUJE

dajalcev našega ljudstva, temveč hkrati tudi prva zmaga dotlej teptanih in brezpravnih, toda poštenih ljudi nad izdajalci in izkoriščevalci, ki jih je vodila takratna duhovščina. Ta dan je bil podoben prvim potresnim sunkom, kar pa je sledilo, je bila prelomnica v zgodovini naše revščine in poniževanja. 26. novembra 1942 se je po vsej Beli krajini govorilo:

»Naši zmagujejo! Podprimo ta naš boj za boljše in srečnejšo bodočnost nas vseh!« In tako je vsa Bela krajina postala ena sama partizanska brigada, ki je ni moglo nič omajati vse do končne zmage jugoslovanskih narodov.

Trdno smo verjeli v ta naš boj, trdno smo bili prepričani v zmago in v lepšo bodočnost, v katero nam bo odprla vrata priborjena zmaga.

Prvič v zgodovini se je pokazalo, da nismo bili razočarani in da je bil naš boj pravilen. Ko po enaindvajsetih letih pregledujemo naš gospodarski razvoj, to znova ugotovljamo. Občani govore: »V tej naši državi pa je res drugače, prav so govorili med vojno borci in aktivisti.« In res je tako: ni si nam treba več izposojevati od soseda

žerjavice, minili so časi, ko smo cepili ali kalali vžigalice na pol, svetili s petrolejkami in delali veljakom tlako. Prebivalcem ni treba več čakati zaposlitve izven naših meja; tisoč tristo nas je našlo zaposlitev v domačih tovarnah, podjetjih in ustanovah, v naše vasi pa znosimo zdaj vsako leto že 226 milijonov dinarjev osebnih prejemkov v izplačilnih kuvertah. Letos bomo v občini ustvarili že za 4 milijarde in 200 milijonov dinarjev vrednosti proizvodnje, narodni dohodek pa se bo povečal na 1 milijardo in 700 milijonov dinarjev.

Na naših šolah že poučujejo nekateri učitelji domačini. Na fakultetah in drugih visokih šolah je vedno več naše mladine. Belokranjec ni več samo kmet in delavec; srečamo ga v gospodarstvu kot tehnika, ekonomista, učitelja, zdravnika, profesorja itd. Nikomur ni treba umreti od bede, niti ne zaradi slabe zdravstvene oskrbe. Mesta in vasi spreminjajo svojo podobo. Črni asfaltni trak čez Gorjance je odprl še večje možnosti za nadaljnji razvoj. Vodovodne cevi so začele povezovali tudi naše vasi, novi stanovanjski bloki pa dajejo boljše življenjske pogoje vedno večjemu številu zaposlenih in našim strokovnjakom, ki pogonjajo kolo razvoja naprej. Novi gostinski objekti omogočajo večji razvoj turizma in družbene prehrane. V kmetijstvu smo se lotili obsežnih del za podružljanje proizvodnje, od katerih pričakujemo velike koristi za kmečko prebivalstvo. Ni nas več sram, če nas kdo obišče, saj smo vložili v dosedanja napredek veliko truda in smo kot pokrajina pokazali, da znamo gospodariti in živeti v pogojih nove družbene ureditve.

Ob letošnjem občinskem prazniku se vseh doseženih uspehov še posebej veselimo, hkrati pa že sestavljamo načrte za bodoči sedemletni gospodarski razvoj, ki bo omogočil našim občanom še boljše življenje.

FRANCI VRVISCAR,
predsednik občinske skupščine

Za šolstvo več sredstev!

Svet za šolstvo metliške občine se lani precej pečal z reorganizacijo šolske mreže oziroma prešolanjem otrok v bolj razvite osnovne šole. Prevoz učencev višjih razredov z Radovice v Metliko je že zagotovljen, medtem ko se to za Drašiče še ni posrečilo. V Drašičih je bržčas edini primer, da ubi ena učiteljica vse razrede od 4. do 8. razreda.

Lani je bilo rešenih nekaj težjih šolskih problemov. V Podzemlju so dogradili učilnico in učiteljska stanovanja, medtem ko so šolo na Suhorju temeljito popravili.

Referentu za šolstvo pri skupščini metliške občine Ivanu Zeletu smo zastavili nekaj vprašanj o nalogah v prihodnjem letu.

»Šolstvu primanjkuje sredstev,« je odgovoril. »Naša občina je v primerjavi z drugimi

mi gospodarsko manj razvita. Zato so tudi dohodki učnega osebja manjši kot drugje. Najbrž bo morala skupščina v prihodnje dodeliti več sredstev iz proračuna.

Ureditev prevoza prešolanih otrok z Radovice, iz Drašičev in Božakovca bo naslednja naloga. Podjetje Gorjanci bo moralo biti pri tem bolj gibljivo. Upoštevati bo moralo, da so tudi učenci potniki, ki plačujejo polno prevozno ceno vse leto. Zdi se, da bi bili prevozi rentabilni, čeprav avtobusi ne bi bili vedno natlačeni.

Pereče je vprašanje šol v Podzemlju in na Suhorju, kjer je v višjih razredih tako malo učencev, da ni mogoče organizirati kvalitetnega predmetnega pouka. Morda bo treba že v prihodnjih sedmih letih ukiniti take šole in zgraditi novo v Metliki.

V prihodnjem letu pa: iz-

boljšati stanovanjske pogoje, zagotoviti večje osebne dohodke in štipendiranje. Le na ta način bomo dobili dovolj učnega osebja za predmetni pouk. Sedanjemu učnemu osebju pa bo treba omogočiti tudi izredni študij.

Ivo Likavec

Modernizacija metliške trgovine

Delovni kolektiv splošnega trgovskega podjetja v Metliki namerava v prihodnjem letu reorganizirati trgovino. V ta namen je predvidel okrog 22 milijonov dinarjev. Kolektiv se dobro zaveda nalogo, ki jih od trgovine pričakuje turistični razvoj. Tričetrletni plan je pokazal, da je trgovina letos ustvarila 26 odstotkov večji dohodek kot lani, število zaposlenih pa se je povečalo na 42.

Kruh za tiste, ki odhajajo z zemlje

V soboto je zasedala skupščina metliške občine in obravnavala družbeni plan in proračun ob koncu devetmesečnega obdobja. Seji je prisostvoval tudi republiški poslanec Niko Belopavlovič.

Podatki govore, da je bil celotni dohodek v občini dosežen z 78,6 odst., osebni dohodki pa s 77,3 odstotka. Tričetrletni plan je bil na splošno presežen, kar daje precej upanja, da bo tako tudi ob koncu leta.

V primerjavi s preteklim letom se je proizvodnja povečala za 37 odstotkov. Možnosti v proizvodnji so bile bolj izkoriščene, izdelki pa smotrneje plasirani, kar je precej utrdilo finančni položaj kolektivov. Zaposlovanje novih delavcev upada, precej možnosti za zaposlitev pa je v novih obratih, s katerimi gospodarske organizacije povečujejo svoje poslovanje.

Dotok dohodkov občinskega proračuna nekoliko zaostaja. Na to vplivajo predvsem neizterjan davek od zasebnih kmetov, prometni davek in ostali neizkoriščeni viri. Razprava je nakazala pot, ki naj privede do boljše realizacije v proračunu.

Občinski odbornik z Radovice je opozoril, da je preslabo organiziran odkup kmetijskih pridelkov. Zatem je načel vprašanje odhajanja delovnih ljudi, ki jim zemlja ne nudi zadostnih pogojev za primerno življenje. Strojna obdelava je zaradi kamnitih in hribovitih tal v metliški občini onemogočena, ročno delo pa ne vrača vloženega truda.

Republiški poslanec in odbornik skupščine metliške občine Niko Belopavlovič je dejal, da nas trenutni uspehi v industriji

ne smejo uspraviti. Vso pozornost bi morali posvetiti programiranju, kadrovske politiki in ostalim problemom. V Metliki je treba odpreti niz novih zmogljivosti, ki naj kmečkemu prebivalstvu, katerega zemlja ne daje vsega za življenje, omogoči nadaljnji obstoj. Zares je to problem vse Bele krajine, zato je naloga še zahtevnejša.

V razpravi so odborniki spregovorili o možnostih,

da bi na novo uredili, oziroma obnovili sadovnjake. To spričo tega, ker vsa vojna leta temu vprašanju ni nihče posvečal posebne pozornosti: zato tudi ni bilo kvalitetnih jabolk in drugega sadja za trg.

Med važnejšimi odloki, sprejetimi na zadnji seji, je odlok o namenski uporabi poslovnih prostorov, kar bo precej pripomoglo k ureditvi mesta. Sprejet je bil tudi predlog o ureditvi trgov in cest v mestu.

Ni še tako dolgo, kar so bili levo od Dularjeve hiše stari hlevi, zdaj pa stoji tam nova pekarna; ta čaka samo še na peči, in preskrba s kruhom bo v Metliki urejena. Sedanji pogoji za delo metliških pekov so slabi; mesto potrebuje vedno več kruha, stare peči pa so premajhne. No, res pa je tudi, da včasih slab kruh in zemlje povzročajo meščanom precej vroče krvi. Upamo, da bo nova pekarna vse te nevšečnosti hitro odpravila!

REKORDER S SUHORJA

Lesnopredelovalna industrija na Suhorju je največji izvoznik v metliški občini. Izdelke — drobno pohištvo — pošilja v Svico, Zahodno Nemčijo, Nizozemsko, Anglijo in ZDA; vrednost znaša 134.000 dolarjev.

Podjetje je iz leta v leto v večjem razmahu. Osnovna sredstva so se od leta 1961, ko jih je bilo 17,5 milijona, povečala letos na 53 milijonov dinarjev. Planiranih 200 milijonov bruto produkta podjetje ne bo doseglo, ker je imelo težave v prven tromeščju (huda zima itd.). Prav gotovo pa je, da bo doseglo 180 milijonov brutoprodukta.

Plan za leto 1964 predvideva povečanje proizvodnje na 300 milijonov dinarjev, čisti dohodek pa na 215 milijonov. Osnovna sredstva bodo do leta 1970 povečali za 8 milijonov dinarjev.

Podjetje rešuje tudi vprašanje zaposlovanja. Število članov kolektiva se stalno povečuje, prostora pa imajo še za okrog 30 novih delavcev.

Za praznik občine in dan republike iskrene čestitke vsem delavcem in uslužbencom v delovnih kolektivih, vsem tovarišem in tovaršicam, ki delajo v organih naše komunne, v prosvetnih, zdravstvenih in kulturnih ustanovah, v prometu, obrti, gostinstvu in turizmu, vsem zadržankom in drugim kmetom, naši mladini, tovarišem v vrstah LM in JLA!

OBČINSKA SKUPŠČINA

METLIKA

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI
KOMITE ZK — OBČINSKI ODBOR ZB —
OBČINSKI KOMITE ZMS — OBČINSKI
SINDIKALNI SVET IN OSTALE
ORGANIZACIJE!

V 9 mesecih: 100 odst.!

Delovni kolektiv invalidskega zavoda »KOMET« je dosegel lepo delovno zmago, ko je letos uredil svoj letni proizvodni načrt že ob koncu tričetrletja. Delovni uspeh kolektiva bo najboljši prispevek za letošnji občinski praznik in dan republike. Tudi invalidi in drugi uslužbenci tega kolektiva z delom potrjujejo svoj delež pri gospodarski krepljivosti naše občine.

Podjetje je razen tega doseglo še druge lepe uspehe; sem sodi povečana bruto proizvodnja od 112 na 230 milijonov dinarjev. Letos so na novo zaposlili 56 ljudi, osebni dohodek pa se je povečal povprečno za 30 odstotkov. Povečali so tudi svoja osnovna sredstva za dobrih 10 milijonov dinarjev. Vse to

pa narekuje kolektivu nove napore: začeli bodo graditi nov delovni prostor na površini 2 tisoč m², pri čemer bodo polovico potrebnih stroškov krili sami, za ostalo pa bodo najeli kredit pri KB Novo mesto. Število zaposlenih nameravajo povečati še za 60 novih delavcev in delavcev, vrednosti bruto proizvodnje pa naj bi v bodoče znašala že 350 milijonov dinarjev. Kolektiv bo zgradil tudi 3 stanovanja, pri čemer bo sodeloval z drugim podjetjem v občini.

Izdelki metliškega »KOMETA« postajajo počasi znani po vsej državi, pred kratkim pa so se začeli pogovarjati tudi že o izvozu. Kupci povprašujejo predvsem po nedrčkih, otroških konfekcijah in spodnjih krilih. »KOMET« izdeluje razen tega tudi prevleke za avtomobile Zastava 750, delovne obleke in balje ter različno drugo konfekcijo.

KOMUNALNA UPRAVA

V METLIKI

SE PRIPOROČA IN ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK METLIŠKE KOMUNE — 26. NOVEMBER, KAKOR TUDI ZA DAN REPUBLIKE! POZDRAVI IN ČESTITKE VELJAJO POSLOVNIM PRIJATELJEM, DELOVNIM LJUDEM IN VSEM OBČANOM.

Zdravniki in drugi medicinski delavci v Metliki vlagajo vse napore, da bi občanom kar najbolj pomagali. Sodobno urejen zdravstveni dom jim nudi dobre pogoje za preventivno službo; tu stalno pregledujejo šolske otroke, ambulante pa imajo vedno dovolj dela. Tudi s širšim zdravstvenim prosvetljevanjem pomagajo zdravstveni delavci naše občine prebivalcem.

Zdaj že 2601 Dolenjski list

Prebivalci občine Videm-Krško so sorazmerno zelo dobro obveščeni o delu in življenju svojih krajev in širše skupnosti. V občini bera lepo število izvodov DELA, Nedeljskega, TT, Kmečkega glasa, pa tudi Pavlihe, Celjskega tednika, Upokojenca, Naše žene itd.; tudi revij in različnih zabavnih listov prihaja kar veliko v to razgibano občino. Precejšnjo vlogo ima pri obveščanju občanov tudi DOLENJSKI LIST, ki ima od sobote naprej že 2416 stalnih naročnikov, 185 izvodov pa ga pokupijo vsak teden še posebej v Brešanici, na Senovem, v Vidmu-Krškem in v Kostanjevici. Samo v zadnjih 14 dneh se je na novo naročilo na naš medobčinski glasnik SZDL v tej občini 220 ljudi.

Na področju posameznih pošt imamo zdaj naslednje število stalnih naročnikov?

Brešanica:	174
Koprivnica:	183
Senovo:	295
Leskovec:	377
Raka:	195
Videm-Krško:	536
Kostanjevica:	342
Podbočje:	237
Zdole:	77

Vsak teden prebere Dolenjski list zdaj že skoraj 11.000 prebivalcev občine Videm-Krško. Da pa bi ga zares spoznala vsaka hiša, bodo danes in jutri pismonoše v tej občini še posebej razdelili 1360 izvodov današnje številke vsem tistim družinam in posameznikom, ki našega medobčinskega glasila SZDL še ne poznajo. Tudi te pristrčno vabimo v krog stalnih bralcev in naročnikov najbolj razširjenega pokrajinskega tednika na območju Dolenjske in Spodnjega Posavja!

Leskovec - res že predmestje?

»Le poglejte, kaj smo zvedeli ob nedavnem ugotavljanju socialne strukture družin naših učencev,« je dejal tov. Leopold Riedl, učitelj leskovske osnovne šole, ko je pred nas v odsotnosti šolskega upravitelja tov. Piuta

Radi bi spremembo voznega reda

Za učence, ki obiskujejo višje razrede osnovne šole v Vidmu-Krškem, je občinska skupščina dala poseben regles pri prevozih s posebnimi avtobusi iz Zdol in s Pičavškega. Z izrednimi vožnjami pa očitno niso zadovoljni prebivalci, ker jim sedanji vozni red ne ustreza. Nezadovoljni so predvsem v Zdolah in v okolici. Vprašanje bodo poskušali rešiti na zboru volivcev 24. novembra, na katerem bodo posebej obravnavali avtobusne zveze z Vidmom-Krškim. Blizu rešitve pa so že razprave o prevozu učencev Dolenje vasi, ki višje razrede osnovne šole obiskujejo v Vidmu-Krškem.

»Žaga se res močno obrabi, reže pa kar dobro.« sta nam povedala Martin Tomše in Franc Veble, ki sta pred Stadionom Matije Gubca v Vidmu-Krškem prejšnji teden z navadno žago za drva rezala betonske cevi; take cevi polagajo zdaj za krški vodovod

razgrnil podatke o šolskem okolišju.

Od anketiranih 230 otrok dela 60 njihovih staršev v Celulozi, 17 pri Pionirju, 15 pri Savi, 12 v Kovinarski zadruzi, 6 v Komunalnem podjetju, 7 v obratih kmetijske zadruge, 6 pri Mizarstvu in 20 pri drugih podjetjih. To so samo delavci in uslužbenci podjetij, ustanov pri tem nismo šteli. Podatki kažejo, da je tudi pri nas že manj kot 50 odst. otrok iz kmečkih družin. To pomeni, da se socialni sestav vasi hitro menja in bi morda res lahko pritrtili na vprašanje, ali postaja Leskovec stanovanjsko predmestje Vidma in Krškega.

— Problemi? Kot šolnik moram govoriti predvsem o tem, kar nas zanima. Kar zapišite, da nimamo dovolj prostorov in zato ne moremo nuditi dodatne pomoči učencem, kot bi bilo treba. Ni prave izvenšolske dejavnosti, saj imamo še vedno dvoje stanovanj naših učiteljev kar v šoli, zato pa manjka učilnic. Na Gmajni je zadnja le-

ta zraslo novo delavsko naselje, saj stoji tam že kakih 10 hiš. Govorimo torej lahko o priseljevanju v Leskovec, saj nudita Videm in Krško dovolj priložnosti za zaposlitev. Prihodnje leto bi radi zgradili vsaj 4-stanovanjski blok, takega, kot ga imajo na Raki. Ljudje so že prispevali 30 kubikov lesa, obljubljenega pa je 60 kubikov. Od tega pa so spet odstopili, ker se baje ne bo delalo v lastni režiji. Na šoli nas je 19 učiteljev, nekateri pa se vozijo iz Krškega in z Vidma. V dveh stavbah — ena je stara 100 let, druga pa 53 — imamo 488 otrok, kar bo menda toliko, kot jih imata Videm in Krško skupaj.

— Kako je zdaj s prevozi otrok? Iz Velike vasi in Drnovega se vozijo učenci z avtobusom v nižje razrede v Podlog, iz Podloga in okolice pa učenci višjih razredov v Leskovec. Prepriči okrog prevozov so prenehali, saj so ljudje uvideli, da je tako pametneje. Če bi zdaj ukinili prevoz šolarjev, bi bilo pa prav narobe. Zeleli bi samo še malo boljši vozni red, da bi namreč avtobus iz Leskovca odhajal v Podlog ob 12.15, ne pa kot zdaj, ko odhaja že ob 12. uri in tako izgubimo vsak teden uro počasa.

— Da je prosvetno življenje nekako zaostalo, bo verjetno res; premalo je zanimanja za delo v prosvetnem društvu. Pozna se, da smo blizu mesta; ljudje zahajajo na Videm in v Krško v kino, na prireditve in drugam. Res pa je tudi, da ima že skoraj vsaka hiša radijski sprejemnik in da je od tedna do tedna tudi več televizorjev v naših vaseh. Tg.

Za nove šolske odbore

Od 16. do 24. novembra teko v naši občini zbori volivcev; osrednja točka sporeda je povsod priprava volitev novih šolskih odborov, ker je dosedanjim organom upravljanja v naših šolah potekel zakoniti rok. Zbori bodo v 17 krajih; kandidatne liste za člane novih odborov so pomagale pripraviti krajevne organizacije SZDL, ki so povsod živahno sodelovale. Na zborih razpravljajo tudi o komunalnih vprašanjih posameznih krajev.

Čokoladne napolitanke iz Imperiala

V tovarni čokolade »Imperial« v Vidmu-Krškem so začeli nedavno izdelovati še čokoladne napolitanke. Novi proizvod, eden izmed štiridesetih, po katerih je tovarna hitro zaslovela, se zelo dobro prodaja na slovenskih in ostalih jugoslovanskih trgih. Trenutna proizvodnja čokoladnih napolitanek je 50 do 70 kg na dan.

Pogled na novo stavbo izobraževalnega centra na Senovem. Namenu jo bodo slovesno izročili na dan republike. V njej je večja predavalnica, prostor za modelarnico, pisarna izobraževalnega centra ter sanitarije in garderoba

„23 novih naročnikov imamo te dni“

— 23 novih naročnikov imamo, — nam je povedal pismonoša Franc Kostanjšek, edini, ki raznaša pošiljke, ki prihajajo na pošto v Koprivnici.

— Zdajle boste videli, koliko imamo pri nas »Dolenjca«, — je dodal, ker je pravkar razvezoval pošiljko, ki jo je pripeljal avtobus, ki pride ob 8. uri zjutraj iz Vidma-Krškega in pelje proti Celju. Iz ovoja je potegnil zajeten sveženj Dolenjskih listov.

— Do zdaj je bilo na območju naše pošte 163 naročnikov vašega lista. Skoro vsaka hiša ga že ima. Kakšnih 50 naročnikov bi se morda še dalo pridobiti, 23 pa smo jih že, kot sem povedal. — Med pogovorom je ročno razvrščal došle pošiljke po posameznih dostavnih okolišjih in prešteval časnike, ki so prišli.

— 46 kilometrov ima moj okoliš, dvakrat na teden ga obhodim. »Dolenjca« imajo ljudje radi zato, ker je domač list in ker prinaša veliko domačih novic, ki jih najbolj zanimajo.

— Kaj se vam zdi najlepše v Koprivnici? — Tovariša Kostanjška vprašanje ni zmedlo, kljub temu pa je malce pomislil, preden je odgovoril:

— Vse! To je moj rodni kraj. V Velikem Dolu sem se rodil in vse svoje življenje preživel tu. Odtod sem odšel samo takrat, ko sem služil vojake.

— Se eno vprašanje, tov. Kostanjšek: česa v Koprivnici najbolj pogrešate?

— Cevljarja nimamo, pa tudi frizer nam manjka. Ko bi kakšen frizer vsaj ob nedeljah prihajal sem, da bi nas ostrigel in očedil, bi bili vsi Koprivničani zelo zadovoljni.

SEM TER TJA PO RAKI

● Nedavni zbor volivcev na Raki je ponovno želel, da bi se uredila cesta proti Smedniku. Občané so obvestili, da bodo začeli cesto kmalu urejati, ker je prišlo do sporazuma med občino, ki bo napravila cestne nasipe, in Cestnim podjetjem iz Novega mesta, ki bo opravilo druzna dela. Hkrati so Račani želeli, da bi kmalu uredili priključek na avtomobilsko cesto v Gmajni. V ta namen je pripravljenih že okrog 6 milijonov dinarjev. Zasilno urejeni priključek uporablja le novomeško podjetje »Kremen«. 24. novembra bodo imeli na Raki ponovno zbor volivcev: obravnavali bodo nov šolski odbor in nekatere aktualne probleme domačega kraja.

● Krajevni organi in prebivalstvo te dni z zanimanjem spremljajo akcijo za popravilo vodovoda. Raški vodovod je star nad 56 let, zato mu je treba izmenjati nekaj cevi in urediti javne pipe.

● Pokopališki zid na Raki so uredili za 1. november. Hkrati je bilo opravljenih več ur prostovoljnega dela pri popraviljanju pokopališča in okolja.

● Raka ima premalo kmetijskih strojev, a večje število kooperantov, ki so pogodbeno pridelovali še za časa raške zadruge. Ljudje predolgo čakajo na strojne usluge in negujejo, en traktor pa ne zmore vsega.

● Odkar so raški gasilci dobili ustrezen avtomobil, se je volja za razne akcije še

povečala, predvsem pa je zagotovljena večja požarna varnost.

● Raški pridelovalci vin se sprašujejo, kam z letošnjim pridelkom, ki je večji in boljše kot prejšnja leta. Doslej so vina, ki je v teh krajih važen vir dohodkov, malo prodali. Nekateri se celo bojijo, da ne bodo mogli poravnati družbenih obveznosti.

● Krajevna organizacija RK na Raki pripravlja v počastitev 29. novembra spodbudno akcijo. Ob tej priložnosti namenjajo obdariti vse socialno šibke občane, dati javno priznanje tistim, ki so petkrat darovali kri, in priznanje zmani poklicni rejnici Avščevi. V zimskem času pa bo organiziran že tradicionalni tečaj RK o prvi pomoči.

Cesta Zdole-Ravne-Kostanjek

Prebivalci Kostanjeka so ob sodelovanju okoliških vasi pričeli preurejati kolovoz Zdole — Ravne — Kostanjek v cesto. Večino del bodo opravili prebivalci sami prostovoljno, nekaj sredstev pa bo primaknila tudi občina Videm-Krško. Cesta bo dolga približno 5 kilometrov. En kilometer so jo že preuredili. Za gradnjo so se odločili, ker je na predelu, po katerem cesta vodi, precej sadovnjakov, vinogradov in gozdov, odkoder so doslej le s težavo odvažali pridelke. V cesto preurejen kolovoz pa bo področje povezal tudi s cesto proti Podsedri, od koder je že zgrajena.

Za 700 videmskih otrok gre!

Problem otroškega varstva v Vidmu-Krškem so z ureditvijo vrtca na desnem bregu Save lepo rešili, medtem ko se na levem bregu Save, v industrijskem Vidmu, ne morejo odločiti za varianto rešitve, ki je sicer že čisto blizu, pa vendar predaleč, da bi bili zadovoljni. Predsednica DPM na Vidmu MARINKA PRESKAR nam je o tem povedala naslednje:

»Otroško varstvo je pri nas problem, ki ga rešujemo iz leta v leto. Občinska skupščina je v ta namen na Vidmu že odkupila stavbo, vendar se zdaj objekt preveč odmaknjen od staršev in otrok. Tovarna »Celuloz« je tudi sprva ponudila 4 stanovanja v stolpiču, ki bi jih lahko pre-

Tudi v Veniškah bi radi vodovod

Prebivalci Veniš pri Leskovcu imajo naselje blizu izkopanih jarkov, v katere polagajo zdaj cevi za novi vodovod Drnovo-Krško. Zvedeli smo, da bi tudi Venišani radi prispevali v denarju in z delom, če bi lahko na tak način tudi oni dobili vodovod. Za njimi ne zaostajajo prebivalci Leskovca, ki bi prav tako radi uporabljali novi vodovod. Leskovški gasilci so že hoteli graditi požarnovarnostni bazen, a ga zdaj ne bodo, ker pričakujejo v vas vodovod. Dolgoletna želja Leskovca bi bila s tem uresničena.

■ Nedavno so izdelali predlog programa za sodelovanje naše države na mednarodnih in splošnoinosenjskih sejnih, ki bodo v letu 1964. Naša proizvodna in zunanjetrgovinska podjetja bodo lahko v prihodnjem letu prikazala svoje izdelke na 26 sejamskih prireditvah.

Zagate brežiškega šolstva

Stavbe centralnih osnovnih šol so premajhne, v vseh šolah pa primanjkuje prostorov za predmetni in tehnični pouk — S kadri bo še šlo, ker bodo lahko bodisi položili strokovne izpite bodisi izredno študirali na VPS — V letu 1963 je bilo namenjenih za šolsko dejavnost 189 milijonov, kar je občutno premalo, le 16 milijonov dinarjev pa je bilo porabljenih za investicije — Brez dolgoročnih kreditov brežiško šolstvo ne bo našlo poti iz zagate

Letni prirastek prebivalstva je v občini Brežice iz leta v leto večji, šolske stavbe v središčih, kamor se bodo vse bolj in bolj usmerjali učenci iz okoliških področij, pa so ostale domala takšne kot pred desletji. Obvezni osemletni šolski pouk, ki ga predpisuje zakon, spravlja brežiško občino s podedovano nerazvitostjo vred v veliko zagato. Da bi zadostili rastočim potrebam, bo treba prihodnje leto zbrati za investicije v šolstvu 230 milj. dinarjev, v naslednjih letih 7-letnega perspektivnega programa pa še 200 milijonov dinarjev. Kolikšen znesek je to za občino, v kateri je gospodarstvo slabo razvito, si je težko predstavljati.

Gimnazija je pogojno verificirana

Komisija republiškega sveta za šolstvo je po pregledu brežiške gimnazije našle pogoje, ki jih je treba izpolniti, in izdala odločbo o pogojni verifikaciji. To pomeni: če ne bodo pogoji izpolnjeni, bo treba v prihodnjem šolskem letu gimnazijo zapreti...

Kvalifikacijski sestav profesorstva trenutno sicer ni zadovoljiv, vendar imajo vsi njegovi člani možnost in pogoje v določenem roku opraviti strokovne izpite, ki jih še nimajo. Na gimnaziji manjka 1 slavist, 1 asistent za kemijo in biologijo (laborant) in pomočnik direktorja, ki bi se ukvarjal s svobodnimi dejavnostmi.

Problem šolskih prostorov bo mogoče rešiti s preureditvijo dosedanjih učilnic in s dograditvijo novih, kar bi omogočilo organizacijo kabinetskega pouka. Svet za šolstvo je imenoval posebno komisijo, ki bo ugotovila stanje na gimnaziji in predlagala ukrepe, ki so potrebni. Komisija si je že ogledala gimnazijo v Ravnah na Koroškem in je imela dve seji. Ugotovila je, da bo težave najlažje odpraviti v primeru, če bo gimnazija ostala v dosedanjih prostorih. Koliko sredstev bo potrebnih za preureditev, še ni znano, ker strokovnjaki še niso rekli svoje besede.

Obe osnovni šoli v Brežicah imata še premalo učilnic!

Hkrati s gimnazijo je treba načeti tudi vprašanje obeh

osnovnih šol v Brežicah, ki sta v dokaj težavnem stanju. V nekaterih oddelkih I. osnovne šole v Brežicah poteka pouk celo v treh izmenah! Ker sta stavbi obeh osnovnih šol blizu, so opustili misel, da bi se gimnazija sešla v eno izmed obeh, ena izmed osnovnih šol pa v stavbo gimnazije. Z dograditvijo in raznimi preureditvami bodo dobili potrebno število kabinetov, predavalnic in delavnice za tehnični pouk, katere bosta uporabljali obe šoli. Osnovna šola nima niti delavnice niti šolske mlačne kuhinje, ker so obojemu namenjeni prostori zasedeni s stanovalci, ki so se preselili tja, ko je v stavbi osnovne šole I poslovala trgovska šola...

Tudi na podeželju je postal suknič pretesen

Tudi na podeželju se je šolska mreža naglo razvijala. Takoj v začetku uvajanja reforme so pričele dotle ne razvite šole v Pišecah, na Bizeljskem in v Veliki Dolini prerasčati v popolne osnovne šole. S tem se je število centralnih osnovnih šol v občini povečalo za tri, posledica tega pa je bilo naglo odmiranje ostalih nerazvitih šol, kot so one v Kapelah, Sromljah, Stari vasi, Bešeci vasi in na Čatežu. Te šole so postale podružnične in so se navezovali na podružne centralne šole. Slednje so prevzele pedagoško vodstvo, prehod učencev iz podružničnih v centralne šole pa je potekal brez posebnih težav, ker je bil že prej v pedagoškem smislu pripravljen.

Pri takšni reorganizaciji šolstva na podeželju je imela občina takoj precejšnje izdatke z regresij za prevoz otrok. Breme regresov je iznenada padlo iz republike na občino. Brežiška občina izda v ta namen vsako leto približno 3 milijone in pol dinarjev.

Velik dotok učencev iz podružničnih šol v višje razrede centralnih šol terja povečanje šolskih stavb centralnih šol. Za povečanje centralnih šol v Dobovi in na Bizeljskem na primer, bi potrebovali več deset milijonov dinarjev, ki jih ni kje vzeti. Hkrati s tem pa stoji na področju obeh centralnih šol stavbe v Kapelah, Bojsnem in Mrzlici vasi, ki so zaradi odtoka otrok v cen-

tralne šole ostale neizkoriščene in bi počasi propadale:

S prevozi otrok bodo lahko marsikaj uredili

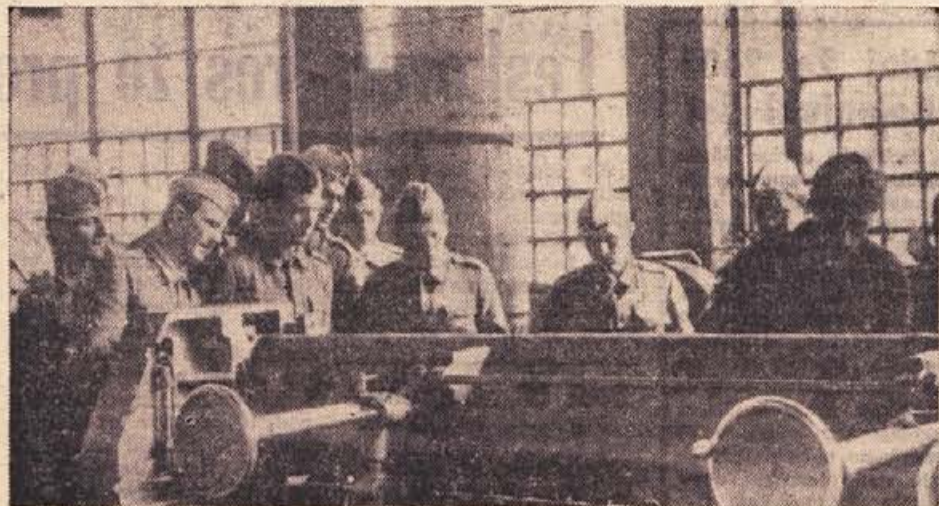
Ker so razpoložljiva sredstva nujno potrebna za ureditev šolstva v Brežicah, kjer je stanje najbolj peneče, drugih sredstev pa ni, si bo treba pomagati s prevozi. Zanje bo morala občina odrediti okroglo milijon dinarjev več na leto, hkrati pa bodo izkoriščene tudi šolske stavbe v Kapelah in Stari vasi, pa morebiti tudi v Bojsnem, ki bi jih sicer začel najedati zob časa.

Zadeva s prevozi je precej zapletena, vendar bo mogoče organizirati krožne vožnje, tako da bodo avtobusi v obe smeri izkoriščeni. Otroke iz nižjih oddelkov šole v Dobovi bi vozili v Kapelo in morebiti tudi v Bojsno. S tem bi v dobovski šoli pridobil nekaj prostora. Otroke, ki so doslej obiskovali višje oddelke v šoli v Stari vasi, bi vozili v šolo na Bizeljskem, en nižji oddelke iz te šole pa v Staro vas. Otroke iz področja Kapel in Zupelevca, ki obiskujejo višje oddelke, bi vozili v šolo v Dobovi. Ko bo zgrajena cesta Pišec-Bizeljsko, se bo morda dalo s prevozi reševati tudi dokaj težavno stanje, ki je na pišečki šoli. Za področje šol Bizeljsko, Stara vas, Dobova in Kapelo bi uvedli posebno avtobusno progno. Avtobus vozi otroke, ki obiskujejo dopoldanski pouk v Dobovi, zaenkrat samo popoldne domov v Zupelevce, kar nimajo po pouku kje čakati na popoldanski avtobus, ki bi jih sicer pripeljal domov. To je zelo pereče zlasti takrat, kadar dežuje ali sneži.

Kaj pa šola v Veliki Dolini?

Ta šola je zelo pereča, toda neresen problem je vsa leta po osovoboditvi. Vzroki so subjektivni in objektivni. Vsi načrti so že vrsto let pripravljani, le za prostor, kjer naj bi nova šola stala, se niso mogli s prebivalci nikdar zredniti. Za gradnjo nove šole bi bilo potrebnih okoli 70 milijonov dinarjev. Velika Dolina mora brez dvoma v prvi plan. Tamkajšnja šola ima 10 oddelkov, ki poslujejo v 4 učilnicah v matični stavbi in v eni »turistični« učilnici pri gradu Mokrice... To učilnico, ki je za vse področje prava sramota, si je ogledal že marsikaj tuj turist, ki je dobesedno zajrl od začudenja...

Odveč bi bilo trditi, da v ostalih centralnih šolah, kot so one v Artičah, v Pišecah in v Cerkljah, ni težav. Poudariti velja zlasti to, da nobena podeželska šola nima kabineta in delavnice za predmetni in tehnični pouk, brez katerih si uresničenja šolske reforme ne moremo zamišljati. Ugotovimo lahko le to, da je suknič, žal, povsod močno pretesen in da bo treba preudarno krpati, da ne bo počil po vseh šivih!

V okviru proslav ob 20. obletnici naše republike je garnizija v Novem mestu vključila tudi obisk nekaterih tovarn in podjetij. Za te obiske je bila določena prva polovica novembra. Vojaki so si v manjših skupinah ogledali Industrijo motornih vozil, tovarno zdravil »Krkas«, tovarno perila »Laboda«, obrate »Iskres« in tovarno »Novoteks«. Tako so vojaki neposredno spoznali sistem proizvodnje v teh podjetjih, izvršitev letnih planov, tehnične procese, višino mesečnih prejemkov delavcev in razvojno pot kolektivov industrije novega mesta.

Znova smo videli, kako so tovrstne akcije koristne, saj vojaki praktično spoznajo organizacijo našega gospodarstva. Zato ni čudno, da so imeli ob teh obiskih polno vprašanj. Zanimali so se pri delavcih za podrobnosti njihovega delovnega mesta in mesečne prejemke pa še za številna druga vprašanja iz življenja in dela kolektiva. — Na sliki: skupina borcev novomeške garnizije JLA v Industriji motornih vozil. (E. P.)

Idejno delo - temelj rasti komunistov

Na seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Novem mestu je ideološka komisija predložila v obravnavo program idejnovzgojnega dela za sezono 1963/64. Na podlagi izkušenj iz prejšnjih let in izredno plodne razprave so sprejeli program idejnega dela. Uresničili ga bodo ob sodelovanju delavske univerze in članov Zveze komunistov.

Najprej bodo organizirali dva oddelka politične šole za komuniste, ki delajo v industriji, kmetijstvu in gozdarstvu. Poleg rednih predavanj bo delo slušateljev tudi v grupah, posebno pa se bodo usposabljali s seminarjskimi nalogami. Za nove člane ZK bo več seminarjev, na katerih se bodo mladi člani podrobneje seznanili s statutom ZKJ, s vlogo organizacije KPJ oziroma ZKJ v zgodovinskem razvoju naše stvarnosti, delavskimi gibanji v svetu ter aktualnimi političnimi vprašanji in nalogami komunistov v občini.

Pred dnevi so bile končane letne konference ZK. Za nova vodstva osnovnih organizacij bodo priredili posebne seminarje, na katerih bodo obravnavana najbolj aktualna vprašanja, ki jih morajo vodstva poznati. Med drugim bodo na enodnevnem seminarju za ta vodstva obravnavali naloge pri idejnem delu, delovnih metodah, vprašanju kadrovanja itd.

Da bi temeljito seznanili člane z vprašanji notranje in zunanje politike, bo organiziran cikel predavanj in

razprav. Na ta način bodo imei komunisti priložnost, da se kar najbolj informirajo o problemih, ki jih zanimajo.

Izredno vreden poudarek so dali na seji idejnemu delu v osnovnih organizacijah in delu posameznih članov, ker nekatere osnovne organizacije temu vprašanju niso posvetile dovolj pozornosti. Tako so šli mimo komunistov

nekateri pomembni dogodki in dokumenti, ki so izredno pomembni za pravilno zavzemanje stališč.

Nedvomno bogat program idejnega izobraževanja, ki ga bo občinski komitej ZK uresničil s pomočjo delavske univerze, bo prav gotovo močno vplival na nadaljnjo rast komunistov in plodnejše delo osnovnih organizacij. Sd.

Bogato kulturno leto v Dolenjskih Toplicah

Na občnem zboru Prosvetnega društva Maksa Henigmana v Dolenjskih Toplicah so 15. novembra razpravljali o uspehih in prihodnjem delu društva. Tajnica PD Bajčeva je poudarila, da je bila društvena knjižnica zelo obiskana, da pa bo treba zanj zainteresirati tudi starejše. Samo knjižnico bo treba še registrirati in ji določiti ustanovitelja. Uspešno je deloval tudi klub, v katerem je televizor. Manj je bilo

dramskih uprizoritev. Kljub temu kulturno življenje v Dolenjskih Toplicah ni zamrlo; saj so med drugim zabeležili kar 16 gostovanj. Predsednik občinskega Sveta Svobod in PD Ernest Jazbec je potem omenil, kako važno je prosvetno delo na vasi. Društvo je na podlagi sklepov in predlogov sestavilo nov delovni program, po katerem bo delalo v obdobju do prihodnjega občnega zbora. D.G.

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Križan, član kolektiva Kovinar, Novo mesto; Jože Višček, Anton Vrbanek, člana kolektiva Industrije motornih vozil, Novo mesto; Franc Krivic, mizarški vajenec iz Češnjic; Zvonko Pegan, član kolektiva Mizarstvo, Trebnje; Stane Fabjan, kovaški vajenec iz Dolnjega Kamenja; Jože Canželj, član kolektiva »Dolenjka«, Mirna peč; Darinka Gajlič, gospodinja iz Novega mesta; Franc Oklešen, Alojz Kraševac, Drago Djekić, Tilka Strmec, Drago Blagojevič, člani kolektiva Opekarnarje Zalog; Ana Slapičar, gospodinja iz Dolnje Straže; Janez Smolčič, upokojenec iz Dolnje Straže; Alojz Lukšič, posestnik iz Dolnje Straže; Marija Bobnar, gospodinja iz Podgore; Anton Deržanec, član kolektiva ZTP Novo mesto; Jože Držar, posestnik iz Podgore; Marija Crnić, gospodinja iz Podgore; Marija Kic, gospodinja iz Podgore; Justuš Držar, član kolektiva Novoles, Straža; Viktorija Košir, gospodinja iz Dolnje Straže.

Takole poteka pouk v učilnici v Velikem Dolu pri Koprivnici, kjer domuje en razred v zasebni stavbi. Učitelj Ivan Kos nam je prejšnji teden povedal, da je to 4. razred, ki ga obiskuje 24 otrok. »Pogoji za delo so težki, kljub temu pa gre!« nam je dejal, otroci pa so pošteno priznali, da so včasih pridni, včasih pa ne...

Martin Fujs:

7

O vzgoji otrok

Izpolnjevanje dolžnosti

V začetku drugega leta starosti se otrok poskuša že po svoje sleči. Tako na primer vleče nogavico proti trebuščku. Konec drugega leta se bo znal že morda sam sleči. V tej dobi se poizkuša tudi obleči, vendar vse pomeša. V času od drugega leta in pol do četrtega leta potrebuje pri oblačenju mnogo našega potrpljenja. Če mu ne dovolimo, da obleče, kar želi, ali če se mnogo vmešavamo, se razjezi. Sedaj, ko ima voljo, da se navadi oblačiti, mu moramo pomagati. Če tega ne storimo, se sam ne bo oblekel, zato bo dobil občutek manjvrednosti. Pri oblačenju mu obzirno pomagajmo! Obleko razporedimo tako, da se lahko začne pravilno oblačiti. Vzbujaјmo mu zanimanje za manj komplicirano oblačenje, težje pa opravimo sami. Če se mu kaj zatakne, ne končajmo sami oblačenja, ampak mu pomagajmo, da ga bo sam dovršil! Ko bo občutil, da z njim sodelujemo, bo tudi sam raje sodeloval.

Dokler je otrok še majhen, pospravimo igrčke sa-

mi, veselo, kot da je pospravljanje igrčk igra: »Punčko damo v posteljo, avto pa v garažo.« Do četrtega leta se bo navadil pospravljati igrčke. Včasih bo to storil brez našega opomina. Dokler pa mu je še potrebna pomoč, mu prijateljsko pomagajmo! Na ta način bomo vzbujali v njem pravilen odnos do izpolnjevanja dolžnosti.

»Dober dan!« in »Hvala!«

Otrok se mora navaditi reči: »Dober dan!« ali: »Hvala!« Prvi pogoj temu je, da ima ljudi rad. Če jih ne mara, ga težko navadimo na lepo vedenje. Zato ne spravljajmo otroka spriču tujih ljudi v neugoden položaj! Pouk o lepem vedenju je za otroka te starosti malo vreden. Njegovo lepo vedenje je v tej dobi odvisno od odnosov med družinskimi člani. Otrok bo rad rekel: »Hvala!«, če tudi ostali člani družine tako rečejo drug drugemu. Prav tako rad bo pri pozdravljanju dvignil kapo, ker tako stori tudi njegov oče, kateremu želi biti podoben. Hkrati moramo vzbujati v njem pravilna čustva do ljudi in lepo vedenje bo prišlo samo po sebi.

(S tem zaključujemo podlistek O VZGOJI OTROK, katerega namen je bil nuditi nekoliko koristnih, splošnih navodil za vzgojo naših najmlajših.)

Volitve novih šolskih odborov

Mandatna doba starim šolskim odborom je potekla, zato bodo v kratkem izvolili nove. V občini Videm-Krško so se na to pripravili z vso vestnostjo, tako v mestu in na podeželju, ker se zavedajo vloge, ki jo ima ta družbeni organ. Kako pomembno delo lahko opravi šolski odbor, nam je povedal upravitelj osnovne šole v Vidmu-Krškem JOŽE URBANČ.

● Tovariš upravitelj, ali bi hoteli za uvod povedati nekaj o delu prejšnjega šolskega odbora?

»Ob izvolitvi je štel 21 članov, zaradi nedelavnosti pa so bili nekateri razrešeni, tako da je bilo ob koncu mandatne dobe v odboru le še 13 ljudi. Poudarjam, da so ostali res delavni ljudje, ki so se zelo zanimali za uspehe in probleme šole.

Vprašanja, ki jih je reševal šolski odbor, so bila različna, najpogosteje pa so obravnavali finančno gospodarsko poslovanje, šolska pravila, učno in vzgojno delo, izvenšolsko dejavnost, učni kader, stanovanjske zadeve itd. Na svojo pobudo je odbor v celoti pomagal pri ureditvi kanalizacije okrog šolskega poslopja, tehničnih delavnic in vrsti prostovoljnih akcij. Pri odboru sta delali tudi dve komisiji: socialnozdravstvena in

komisija za šolsko mlečno kuhinjo. Da je bilo delo bivšega šolskega odbora tako uspešno, se je treba zahvaliti zlasti njegovemu predsedniku Darku Mižigoju.

● Po kakšnih merilih bo sestavljen novi šolski odbor?

»Na skupno sejo KO SZDL, kjer smo obravnavali to vprašanje, smo povabili predstavnike vseh gospodarskih, družbenih in političnih organizacij ter društev in jih seznanili s problematiko šole ter nalogami šolskega odbora. Zanimanje je bilo spričo vsega tolikšno, da smo brez kakšnih posebnih težav sestavili kandidatsko listo za nov šolski odbor, ki naj bi štel 19 članov. Med kandidati so predstavniki večjih gospodarskih organizacij, SZDL, DPM in občinske skupščine. Podružnični šoli (v Zdolah in Dolnji vasi) bosta imeli

svoje odbore, vendar bosta volili po enega kandidata tudi za centralni šolski odbor.

● Naštejte, prosim, nekaj najvažnejših vprašanj, ki jih bo moral obravnavati in reševati novi šolski odbor?

»Novi šolski odbor bo obravnaval in reševal predvsem

Da je bil tudi letos šolski odbor na Vidmu eden najboljših v krški občini, je nemajhna zasluga njegovega prizadevnega predsednika Darka Mižigoja

takale vprašanja: gradnja nove šole, ki je v Vidmu-Krškem nujna, učni kader, stanovanjske zadeve, finančno gospodarsko poslovanje šole itd. Da bi čim uspešneje delal, bo moral šolski odbor najtesneje sodelovati z vsemi družbenimi činitelji, ki imajo interes za vzgojo in izobraževanje šolske mladine.

Šola dela v izredno težkih pogojih. Trenutno manjka tudi 8 predmetnih učiteljev in profesorjev ter dva učitelja. Učna mesta smo razpisali, odziva pa ni bilo, ker kandidatom ne moremo zagotoviti primernih stanovanj.

Novi šolski odbor se bo moral torej lotiti težkega dela! I. Z.

»Punce, čez deset minut bo zvonilo!« Vendar ta vest ni ujezila nobene izmed deklet, ki obiskujejo osnovno šolo na Vidmu v popoldanski izmeni. V živahnem pogovoru pod toplimi žarki novembrskega sonca so se pomenkovale o mnogočem, kar smejo vedeti samo one

VSAK ČETRTEK: DOLENJSKI LIST!

KRŠKO: prvi korak k pridobitvi poklicev kmetijskih delavcev

Delavska univerza v Vidmu-Krškem je 5. novembra sklicala v sodelovanju z občinskim odborom SZDL posvet s predstavniki KZ. Posvetovanju je prisostvoval tudi referent za kmetijstvo pri občinski skupščini. Pogovorili so se o obliki izobraževanja kmetijskih delavcev zaposlenih v socialistični proizvodnji, kakor tudi tistih, ki kakorkoli sodelujejo s KZ. Udeleženci posvetovanja so menili, da je potrebno čimprej organizirati načrtno strokovno izobraževanje kmetijskih delavcev, ki jim bo omogočilo pridobitev poklica. Do sedaj so bile namreč kmetijskim delavcem priznane kvalifikacije, kar pa je spričo zahtevnejših nalog v sodobnih pogojih moderne kmetijskega premoženja. Služateljem tečaja bodo predavali domači kmetijski strokovnjaki. Predvidoma bo tečaj organiziran že v letošnji se-

zoni in bo nadaljeval delo v naslednji sezoni.

Za splošno izobraževanje kmetijskih delavcev so udeleženci posvetovanja sprejeli izobraževalni program. Ta obravnava razvoj kmetijskih obratov in posameznih zadrug do leta 1970, obdelovanje zemlje, vrste in uporabo umetnih gnojil, kakor tudi vzrejo in pitanje govedi v pogodbenem sodelovanju, pridelovanje krme in osnove sadjarstva. Predavanja, ki bodo potekala v obliki razgovorov, bodo organizirana verjetno že 20. no-

vembra in bodo trajala do aprila 1964.

Sekcije za izobraževanje pri KO SZDL pa bodo prav tako pripravile s kmetovalci razgovore s področja kmetijstva. Na takih razgovorih bodo obravnavali predvsem tista kmetijska vprašanja, za katera je največ zanimanja. Znano pa je, da se kmetovalci zanimajo za vzrejo govedi in prašičev v pogodbenem sodelovanju in za perspektivni razvoj kmetijstva z ozirom na krajevno področje.

Kaj pa sindikat prosvetnih delavcev v Brežicah?

Sindikata prosvetnih delavcev pravzaprav ni več, saj se je aprila letos združil s sindikatom ostalih uslužbenecv v enoten Sindikat delavcev in uslužbenecv družbenih dejavnosti. V zvezi s tem je bil tudi v brežiški občini prejšnji sindikat prosvetnih in znanstvenih delavcev razformiran, v okviru Sindikata delavcev in uslužbenecv družbenih dejavnosti pa je bilo za prosvetne delavce ustanovljenih deset sindikalnih podružnic. Te naj bi delovale in živele v vseh šolskih središčih v občini.

Le štiri od na novo ustanovljenih sindikalnih podružnic so začele vsaj toliko, da pobirajo članarino in jo odvajajo višjim sindikalnim organom. To so podružnice v brežiški gimnaziji ter osnovnih šolah Brežice I, Dobova in Velika Dolina.

Težje so deljane: nekateri prosvetni delavci zahtevajo eno samo sindikalno podružnico prosvetnih delavcev v vsej občini, drugi spet temu nasprotujejo, največji del pa molči in pravi: »Naj odločijo drugi!«

Pred dvema mesecema je bil sklican sestanek zaradi ponovne

združitve v eno sindikalno podružnico prosvetnih delavcev. Občinsko sindikalno vodstvo ne ve niti, če je bil sestanek sklepčen, niti kakšne sklepe so na njem sprejeli. Slišati je, da je bilo sklenjeno, da bodo v vseh desetih šolskih središčih ustanovili podobore. Sklep je ostal samo na papirju in nihče ga ni uresničil. Zapisnik o tem sestanku doslej še ni priromal na občinski sindikalni svet, tam pa tudi ne vedo, kdo je predsednik, kdo tajnik in kdo blagajnik, kaj kdo so člani odbora te nove, združene sindikalne podružnice. Na dopise ni odgovorov, nihče tudi ne najde časa, da bi se osebno zglasil na sindikalnem svetu in povedal kako in kaj.

Pravila Zveze sindikatov Jugoslavije določajo, da morajo sindikalne podružnice o svojem delovanju in sklepih obveščati najbližji sindikalni organ, to je občinski sindikalni svet, in da morajo voditi finančno poslovanje po posebnem pravilniku. Vse kaže, da bo treba prosvetne delavce v brežiški občini še enkrat zbrati na skupnem sestanku in v odbor izvoliti ljudi, ki bodo voljni delati. I. V.

Bogdan Borčič razstavlja v Celovcu

V Celovcu in Beljaku prireja Zveza sindikalne mladine na Koroškem tudi letos zanimive kulturne tedne pod naslovom »Mladinski forum 63«. Mladina se sestaja na raznih razstavah, diskusijskih večerih, tekmovanjih, koncer-

tih, predstavah in predavanjih, kjer spoznava izdelke vajencev, umetnost, umetniška ustvarjanja sosednjih dežel in podobno. Na mednarodni umetniški razstavi v celovškem »Domu mladine« razstavlja te dni poleg koroških in italijanskih umetnikov tudi Ljubljčan Bogdan Borčič. Umetnik, ki se je letos poleti po večletnem bivanju v Novem mestu preselil v Ljubljano, je s svojimi deli vzbudil na Koroškem precej zanimanja.

E. P.

Bogdan Borčič: RAZTRGANA MREŽA

Ljubezen, dolga 56 let

Zmotil sem ga, ko je po kosilu v četrtek popoldne pravkar prebral naš tednik. JOŽE KLADNIK, upokojeni šolski upravitelj, je imel ta dan 75 let in 3 dni. Čestital sem mu za lepi jubilej, in že sva bila sredi prijetnega pogovora.

— Vaše prvo službeno mesto v življenju? — 16. septembra 1907 v Halozah.

— Pa ste Sevnčan? — Seveda! Oče je bil sedlar, tapetnik in nekaj malega zemlje je imel. Od leta 1913 dalje sem bil pa ves čas na sevniški šoli.

— Delali ste kot...

— Bil sem učitelj, upravitelj osnovne šole in tudi upravitelj vajenske šole. Letos septembra je poteklo 56 let, kar sem začel učiti.

— Do kod sežejo spomini, ko se ozrete nazaj? — Tja okoli leta 1895, ko sem prišel v prve stike s študenti.

— Kakšna je bila takrat Sevnica?

— Majhen kraj. Samo koptarna je stala v Smarju. Največ vpliva so imeli Nemci, lastniki tovarne. Delo so doživljali samo tisti obrtniki, ki so trobili v njihov rog. S pomočjo Südmärke so nato Nemci ustanovili schulvereinsko šolo, menda je bilo leta 1885. Otroke so pridobivali na ta način, da so prirejali vsako leto božičnice, ob koncu šolskega leta pa veselice z obdarovanjem otrok in staršev.

Nato so začeli tudi Slovenci z božičnicami in letnimi prireditvami. Prišlo je včasih tudi do pretepa, če sta bili veselice na isti dan. Leta 1908 je prišlo do hudega spopada: vmes so posegli tudi starši, tako Slovenci kot nemškutarji.

— Pa ste bili vseh 56 let aktivni učitelj?

— Ne, od 1948 do 1958 sem preživel deset let v pokoju, nato pa sem se reaktiviral. Dolgčas mi je bilo po službi. Vedno sem bil vajen delati.

— Do kod ste prišli po svetu najdlje? — Do Seraksa na perzijski meji; kot avstrijski vojak sem prišel v prvi svetovni vojni v rusko ujetništvo, od koder sem se leta 1918 vrnil.

— In med drugo svetovno vojno? — Nemci so me izselili v Koburg na Bavarskem. Sin Savo je delal s partizani v Sevnici že leta 1941. V jeseni 1942 so ga Nemci aretirali, odpeljali v Celje, tam obsojili na smrt in ga 19. septembra 1942 v Mariboru ustrelili.

— Ste imeli več otrok? — Sina, ki je umrl leta 1939, in hčerko, ki živi v Ljubljani.

— Kdaj ste bili v življenju najbolj veseli? — Vedno, kadar sem imel v šoli uspeh! Delal sem tudi pri Sokolu: če smo imeli veliko prireditev, sem bil zadovoljen.

— Kakšna se vam zdi Sevnica po polstoletju?

— Je kot noč in dan. Od hiše, ki gre od Plautsteinerja do postaje, je stala takrat ena stavba, zdaj pa je že celo naselje.

— Ste radi živeli tu?

— Bilo mi je všeč.

— Hudi kadilec?

— No, včasih sem fih spihal po 25 do 30 na dan, zdaj po 15 do 18 ljubljanskih Morava.

— Kaj pa kozarec dobrega vina?

— Ga ni! Rad sem hodil v gostilno, pa ne zaradi vina, temveč zaradi družbe. Vrgli smo tarok ali marjaš.

— Živite v svoji hiši?

— Da, že od 1938.

— Najljubše knjige?

— Rad sem bral Aškerca in Prešerna, pa druge izdaje; polovico sem jih znal na pamet. Tudi Gregorčiča.

— Ste na tekočem z novimi dogodki?

— O, pač, berem Delo, Dolenjski list, Završki tednik, TT in Tovarisa.

— Pokonci se držite kot mladenič. Ste...?

— Seveda, telovadba v društvu, to se človeku pozna!

— Kaj pa ste delali v društvih?

— Vse funkcije sem imel: bil sem blagajnik, tajnik pa načelnik Sokola. Od 1929 do 1931 smo zgradili sedanji telovadni dom v Sevnici.

— Kako sodite o kulturnem življenju in športu v Sevnici?

— Lahko bi bilo boljše.

— Zakaj ni?

— Manjka sposobnih vadiateljev, ni pravega idealizma, razen pri posameznikih. Vsak malenkost hočejo imeti plačano. Vem, ne vsi, toda...

— Česa se še radi spominjate iz preteklosti?

— Leta 1924 sem ustanovil gasilsko godbo na pihala. Vse do 1941 sem ves čas vadil, učil in še iz svojega sem plačal kak liter vina, če smo kje bili.

— Naš tednik poznate?

— Ze več let ga berem, ravno prejšnji teden pa sem bil v njem.

— Kako, prosim?

— Vnuč me je spoznal: na kolesu pred gasilskim domom.

— Od kdaj kolesarite?

— Ze od 1911. leta. V življenju sem imel štiri kolesa; dve so mi zaplenili Nemci, tole (stalo je pred hišo) pa mi še kar služi.

— Kam pogosto zavijete?

— V Sevnico vsak dan: nakupovat, po pošto, pa še kaj.

Ze 43 let živi Jože Kladnik v srečnem zakonu. Sam še naseka drv kot mladenič, po kosilu ne gre počivat, ob desetih zvečer pa leže k počitku. Številni učenci se ga s hvaležnostjo spominjajo, spoštuje pa ga vse v Sevnici in daleč na okoli. Uspehi in dobra življenjska pot njegovih učencev — to dvoje je bilo in je njegovo največje zadovoljstvo. Tg.

Glasbeni filmi v Krškem

V kinu »Svoboda« v Vidmu-Krškem vrtijo že od 18. novembra dalje nekaj najboljših svetovnih glasbenih filmov. Organizator tedna glasbenega filma, ki se zaključuje jutri, je DPD »Svoboda«. Pobudnik za predstave OLAF LOVRENCIČ, ki je prevzel vrsto organizacijskih poslov, je ta kulturni dogodek v Vidmu-Krškem tako označil:

»Teden glasbenega filma smo organizirali zlasti z namenom, da obiskovalci in ljubitelji kvalitetnih filmov spoznajo tudi vrhunske stvaritve te vrste. Krčani so kulturnega razvedrila žejni, zato so z zanimanjem, če že ne z navdušenjem, sprejeli program. Po tem je moč soditi, da podobnih stvari zelo pogrešajo. Morda bi bili na boljšem, če bi povabili na gostovanje npr. ljubljansko ali kakšno drugo opero. Toda zdaj si tega še ne moremo privoščiti, ker ni sredstev, pa tudi dvorana ne ustreza.«

Filmski spored vsebuje 7 najbolj znanih in priljubljenih glasbenih filmov. DPD »Svoboda« je ob tej priložnosti izdala ciklostirano brošuro s kratko vsebino vseh predvajanih filmov, kar je gledalcem v nemajhno pomoč za boljše razumevanje.

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

45

Za ta korak se je odločil šele zadnje dni pred obračunom. Röhmu je končno poveljeval oddelek SA, ki so bili pomembna sila, in vsi voditelji SA — Obergroßführerji — so bili Röhmu bližnji prijatelji. Toda res je tudi, da so bili Röhmu in njegovi prijatelji silno nepopolarni zaradi izgredov, razpisnosti in moralne pokvarjenosti.

Röhmu je opazil, da se nekaj dogaja in da je SA v defenzivi, zato je 16. maja izdal povelje lokalnim voditeljem SA, naj beležijo vse očitke in napake proti oddeleku SA.

Prihodnji teden so zaviti v skrivnost. Kasnejša poročila o teh dogodkih in pričevanja očitvidcev si nasprotujejo. Dokumentov ni več. Po porazu Nemčije o teh dogodkih niso našli nobenih dokumentov. To je del zgodovine Hitlerjeve Nemčije. Za njim ni smela ostati nobena sled.

Popolnoma jasno je samo dejstvo, da je Hitler ostal pri sporazumu z armado in je zato 4. junija poklical na razgovor Röhma. Kasneje (že po obračunu) je Hitler o tem sestanku dejal, da je opozoril Röhma, naj ne poskuša začeti drugega revolucije. »Izrečno in zadnjakrat sem ga prosil, naj se upre tej neumnosti, naj uporabi svojo avtoriteto, da bi zaustavil razvoj stvari, ki bi v vsakem primeru morale privedi do katastrofe.« Hitler je tudi dejal, da je zagotavljal Röhmu, da ne namerava razpustiti SA oddelek, toda opozoril ga je na njegove skandale in na razpisno in čudno življenje njegovih najbližjih tovarišev v vodstvu SA. Najbrž mu je tudi povedal o svoji nameri, da postane Hindenburgov naslednik, in da mu naj ne dela težav s svojimi spori z armado.

Röhmu ni nikoli povedal, kaj sta s Hitlerjem govorila. Če bi hotel to storiti, bi moral povedati takoj, kajti 26 dni po tem sestanku ni več živel.

Dva dni kasneje je Hitler odločil, naj bi oddelki SA šli na enomesični dopust; v tem času ne bodo smeli nositi uniforme in se ne bodo smeli udeleževati nobenih prireditev in vojaških vaj. Dan za tem je izjavil Röhmu, da odhaja na bolniški dopust za nedoločen čas. Röhmu je odšel iz Berlina trdno prepričan, da se v bližnji bodočnosti ne bo zgodilo nič posebnega. To govori tudi proti kasnejšim Hitlerjevim navodilom, da je Röhmu pripravil svojo revolucijo za konec junija. Saj je vendar bil na dopustu in so ga zadnji dan prav tega meseca našli nič hudega slutetega v postelji.

Hitler je govoril kasneje (13. julija 1943) pred Reichstagom in pred poslanci o Röhmovi krivdi. V parlamentu je pojasnjeval, da je hotel Röhmu z generalom von Schleicherjem vreči tedanjo nemško vlado, zlitati armado in vsa nacionalna združenja v eno samo organizacijo, kateri bi načeloval Röhmu, general Schleicher pa naj bi postal podkancler.

Težko je iz Hitlerjeve zgodbe o Röhmovi zaroti izluščiti resnico. Zgodba o tem je bržkone laž. Po volji je nekdanji notranji minister Frick izpovedal, da je Hitlerja prepričal o Röhmovi zaroti Himmler. Če je Hitler samo igral užaljenega furirja in se pretvarjal v svojemu besu, je na dan obračuna zaigral veliko vlogo. Ljudje, ki so Hitlerja dobro poznali, pravijo, da je tudi sicer znal odlično igrati in se pretvarjati.

Junij 1934 je bil mesec temnih pričakovanj. V Berlinu je bilo ozračje naceletrizirano. Širila so se razna napovedovanja — povsod so ugibali, kaj se bo zgodilo.

HITLER OBIŠČE MUSSOLINIJA

V juniju 1934 je Hitler odšel prvič kot kancler na obisk v inozemstvo. Obisk je bil namenjen njegovemu tedaj še »starejšemu bratu« v politiki — Benitu Mussoliniju. Srečala sta se 14. junija v Benetkah. Hitler se je počutil kot učencec, Mussolini je bil na vrhuncu svoje slave in je sprejel Hitlerja v bleščečih uniformi, s kratkim mečem ob boku.

Hitler je prispel v skromnem dežnem plašču in v mehikim klobukom. Tega prvega srečanja ni Hitler nikoli prebrehel, saj se je zdel ponižan, ko mu je italijanski diktator svetloval:

»V svoji hiši morate ustreti red...«

Hitlerju je svetloval, naj levemu krilu strank prepove delo. Hitler se je vrnil iz Benetk potolažen, toda razdražen kot sršen. Morda ga je tudi to srečanje sililo, da se je odločil za Göringov in Himmlerjev načrt. — Skoraj bi morali verjeti, da je Hitler še vedno upal, da se bo Röhmu unesel in da bo tudi Strasser popustil. Vedno bolj se je nagibal na zmeren stran v stranki, in to tem bolj, ker ga je skrbele to še neručno vprašanje predsedniškega mesta, ki ga bo kmalu izpraznil beteln Hindenburg. Vendar je še odlašal in se izogibal akcije.

KOCKA JE PADLA

Hitlerja je medtem razdražil von Papen, ki je 17. junija obiskal univerzo v Marburgu. V govoru, ki ga je tu imel, je v glavnem govoril o »druzi revolucije« in o zlorabi nacistične propagande. Hitler je spoznal, da je pred veliko krizo in da ne more več odlašati akcije. K temu ga je silil tudi sprejem pri starem hudo bolnem predsedniku Hindenburgu 21. junija. Zdravniki so mu komaj dovolili kratek razgovor, še važnejše pa je bilo srečanje z generalom von Blombergom, obrambnim ministrom.

Stari predsednik, ki je bil hkrati tudi vrhovni poveljnik armade, je Hitlerju o notranji politiki dejal:

»Nemčija potrebuje red, tudi armado je treba spoštevati. Zvedel sem stvari, ki so me razjezile...«

Z obema rokama hkrati vrti Rihard Kolman ročice, da bo pravočasno zaprl progo blizu Blance. Veliko železniških čuvajnic na cestnih prelazih je posebnost Spodnjejske Posavja, zlasti pa še odseka proge med Brestanico in Sevnico

„Pozor, Rihard, B-3 prihaja!“

V čuvajnici št. 19 ob zaveski železnici na Bianci je pozvonil telefon. Službojoči čuvaj, 27-letni Rihard Kolman iz Sevnice, je dvignil slušalko in se javil. Prihajal je brzi tovarni vlak za Zagreb.

Železniški čuvaj Rihard Kolman, oblečen v temno modro uniformo z vsemi ustreznimi našitki, je vzel rdečo zastavico in se postavil pred signalni mehanizem. Potem je začel vrtili ročice. Natanko 33 obratov. Kakih 600 metrov ob progi navzdol se je v tem trenutku spustila rdeča rumena zapornica in ustavila cestni promet. V nekaj trenutkih so bili za pri vsi prehodni čez železno cesto. STOP, vlak ima prednost!

Brzi tovarni vlak B-3 je prihajal s hitrostjo kakih 50 km na uro. Vlekle ga je velika temno zelena Dieslova lokomotiva, ena tistih, ki že nekaj časa vozijo na glavnih jugoslovenskih progah. Ko je vlak dirjal

mimo čuvajnice, se je zdelo, kot bi potegnil tornado. To je trajalo, dokler ni v oglašujočem ropotu zdrvelo mimo vseh 40 do 50 vagonov.

Ko je Rihard ugotovil, da je vlak že dovolj daleč, je zapornice spet dvignil. V službeni dnevnik je zapisal: »04. B-3... Viak B-3 je šel torej mimo ob 8.04 minute. Rihard je dvignil slušalko in se javil.

»Kolikokrat stopite k signalnemu mehanizmu, odkoder zapirate železniške prehode?«

»Moj službeni čas je 12 ur. Medtem gre mimo do 40 vlakov. Zapornice spustim 5 minut pred prihodom vlaka. Zapiram počasi, da bi mogli tisti, ki so že blizu prehoda, nadaljevati potovanje po cesti.«

»Kdaj je vaš delovni čas?«

»Podnevi in ponoči. Izmenjavamo se.«

»Koliko vas je v tej čuvajnici?«

Zbornik o dolenjskih poštah

Direktorja Pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani pripravila zanimiv Zbornik dolenjskih pošt. Album bo obsegal fotografske liste o 64 dolenjskih poštah po stanju preteklega leta, ko je bil še novomeški okraj. V albumu bodo prikazani poštni uradi, pa tudi vsi ti kraji na ozemlju občin Novega mesta, Metlike, Crnomlja, Brežice, Vidma-Krškega, Trebnjega in Sevnice. Fotografski del je pripravil referent za dokumentacijo pri PTT podjetju v Ljubljani Stane Košir, ki je navdušen fotoamatir in je obšel vse te kraje s svojo kamero. Izredno so mu uspeli posnetki Novega mesta, Crnomlja, Metlike, Otočca in drugih krajev. Visk list objavlja tudi podatke o poštnem prometu in krajevnih

dejavnostih. Tiskane tekste je oskrbeval poštna tiskarna v Ljubljani.

Širši javnosti je manj znano, da izdajajo uslužbenec podjetja PTT tudi svojo revijo. Urednik je nečak slovenskega pesnika Otona Zupanciča — Oto Zupancič, ki je uslužbenec ljubljanske poštne direkcije. Poštna revija objavlja od časa do časa tudi zgodovinsko gradivo o naših poštah. Med prvimi, ki je začel zbirati tako gradivo, je omeniti dr. Boga Kurbusa, poštnega inšpektorja. Podatke o telegrafu in telefonu pa je zbral tudi tehnični inšpektor PTT tov. Brus. Bogato zbirko poštinskih pečatov ima Ivan Šimenc pri direkciji PTT. Tov. Šimenc ima tudi krasno zbirko poštinskih oznak. Avtor zbornika o dolenjskih

poštah tov. Stane Košir je preživel mladost na Dolenskem kjer je bil njegov oče železniški uslužbenec v Trebnju. Njegov sin Ivan je dobil pobudo za likovno urejanje pri znanem novomeškem slikarju in pedagogu prof. Germu, ki ga je poučil na novomeški gimnazij tisanje. Zdaj uporablja tov. Košir svoje umetniške sposobnosti na fotografskem področju. Krajevne posnetke dela velikim razumevanjem za prično podajanje in iskanje najboljega zornega kota. V številnih stavbe PTT v Ljubljani ima Košir stalno razstavo svojih posnetkov iz vseh krajev Slovenije. Tov. Košir je treba pohvaliti za njegovo lepo zamisel o zbiranju dolenjskih poštah v krajih Dolenske in Bele krajine, prav tako tudi direktor podjetja PTT, ki je omogočil zbiranje gradiva in izlo albuma.

Maginotova linija na dražbi

Zanima Maginotova linija, ki so jo zgradili Francozi pred drugo svetovno vojno, bi ohranili svojo delovno napadom nacistične Nemčije, že četrstoletja poči popolnoma neuporabna. Ne njenih utrd, betoniranih bunkerje in vojaške zgradbe sedaj prodajajo na dražbo.

Ty so pred nekaj dnevi večkratno zgradbo prodali nekaj podjetju, ki namerava vse dobro ohranjenih vojnih objektih urediti stanovanjske svoje delavce in namene. Ty se bodo lahko brez nekaj mesecev vse linije Maginotova linije pri Norbailu, Doncourtu in Esnailu.

»Na tem odseku dvotirne železniške proge velja pravilo desne vožnje, medtem ko je ponekod v veljavni le-

Ivan Zoran

Avseniki v Švici

Pri ljubljenski slovenski kvinteti bratov Avsenikov je iz Tirolske, kjer je nastopal več tednov, dopotoval v Švico, kjer bo imel vrsto gostovanj v Zürichu in drugih švicarskih mestih. V Švici bodo Avseniki ostali blizu mesec dni.

»Kar sami peljete repo?« — »Seveda, saj hodimo že v šolo: v 1., v 2. ... razred v Podlog.« so nam povedali otroci v Veliki vasi, nagnjeni na vozu z repo, ki ga je voliček peljal domov

Cigani na Švedskem

Na Švedskem živi le nekaj 8000 Ciganov. To je razmeroma majhno število in Švedom prav gotovo ne bi bilo pretežko živeti z njimi v miru. Kljub temu prihaja neprestano do raznih sporov, ki so jim vzrok predvsem najrazličnejši predsodki.

Mlada Ciganka, ki se je po razgibani mladosti umirila, je v teh dneh začela pisati roman iz svojega okolja, iz ciganskih sotovorov ob robu ceste. Katarina Taikon je dala knjigi enostaven naslov »Ciganka«. V knjigi opisuje svojejevrstne navade in običaje Ciganov in se v njej seveda zavzema za svoje rojake, ki bi prav tako radi živeli v urejenih stanovanjih in pošiljali svoje otroke v šolo.

Katarina Taikon se je v starosti dvanajstih let, kmalu po svoji poroki z enako starim dečkom, ločila od svoje družine. Nato jo je podpirala država, da je končala osnovno šolo in nato še trgovsko šolo. Delala je pri filmu in gledališču, kasneje se je znova poročila, z nekim Švedom. Danes ima komaj trideset let, je mati treh otrok — »človek, kot

vsi drugi, čeprav vsi ljudje o tem niso povsem prepričani.«

»Naveličala sem se že psovki in žalitve« pravi Katarina Taikon, »zato sem napisala to knjigo, ki naj vzpostavi most k našemu ljudstvu, katerega usoda ni vselej tako vesela in romantična, kot trdi legenda, ampak je neredkokdaj tragična.«

0 krapih v Brestanici — le potegavščina?

V Vidnu-Krškem smo ujele govorice, da je v brestaniškem ribniku poginilo 200 krapov, ki jih goji odnoda ribiška družina. Predsednik ribiške družine Brestanica-Krško Jože Marn je bil, ko smo ga obiskali s tem vprašanjem, zelo presenečen in nam je pojasnil: — Zveza ribiških družin iz Novega mesta nam je lani posredovala iz NRH — mislim, da iz Pisarevine — pošiljko 2700 krapovih mladic. Prispele so 27. aprila 1962, vložili smo jih v oba ribnika in kakšnih 300 prodali zasebnikom. Vse mladice so do konca meseca avgusta 1962 poginile. Smrt jih je najbolj žela v prvih dneh in v prvem mesecu. Preden smo ribnik delali, je vodo preiskal inštitut za kmetijstvo v Ljubljani, to je bilo leta 1947. Vse krapove mladice, ki smo jih vložili, so se lepo obnesle, razen prej omenjene pošiljke. Letos smo

jih zredili devet tisoč — došli smo jih iz Maribora in iz Ljubljane — 2. novembra pa smo vložili 2700 krapovih mladic, ki se zelo dobro drže. Vmes je najbrž potegavščina na račun lanske smrtno žetve — je še dejal in se nasmajal.

— Tako boš vsaj vedel, kam gre denar!

G. Simenon MAIGRETOV MRTVEC

»Na to bi moral že prej pomisliti. Za hip sem v začetku že dopustil to možnost, potem sem jo zavrgel, ker se mi je zdelo preveč zamolano in ker trdim, da je resnica zmerom preprosta. Trupla maleda Alberta niso na Trgu de la Concorde oddložili njegovi morilci.«

»Kdo pa?«

»Ne vem, ampak to bomo kmalu zvedeli.«

»Kako?«

»V časopise sem dal oglas. Spomnite se, da je Albert malo pred peto popoldne, ko je sprevidel, da mu mi ne moremo pomagati, imel telefonski pogovor, ki ni bil namenjen nam.«

»Ali je po vaše prošil za pomoč prijatelje?«

»Mogoče. Vsekakor se je z nekom sestal. In ta nekdo ni prišel o pravem času.«

»Kako to veste?«

»Pozabljate, da je rumeni avto dobil okvaro na Nabrežju Henrika IV., kar je trajalo precej časa.«

»Tako da sta oba moža, ki sta bila v avtu, prišla prepozno?«

»Natanko tako.«

»Trenuteki! Tudi jaz imam pred očmi vse spise o tej zadevi. Kot trdi vaša zveževalka, je avto stal naproti Malega Alberta približno od pol devetih do devetih. Truplo pa je bilo oddloženo na pločniku Trga de la Concorde šele ob eni zjutraj.«

»Morebiti sta se vrnila, gospod sodnik?«

»Zato, da sta odnesla žrtev hudodelstva, ki ga nista storila, in jo oddložila drugod?«

»To je možno. Nič ne razlagam. Ugotavljam.«

»In kje je bila medtem Albertova žena?«

»Recimo, da so jo ravno takrat spravili na varno.«

»Cemu bi je ne ubili hkrati z možem, ko pa je najbrž tudi ona vedela, saj je vsekakor morala videti morilce?«

»Kdo lahko reče, da ni bila zdoma? Nekateri možki pošljejo neko drugam, kadar morajo urediti resno zadevo.«

»Se vam ne zdi, gospod komisar, da vse tole tudi nas oddaljuje od ubijalcev, ki se, kot pravite, zdajje klajajo po Parizu?«

»Kaj nas je spravilo na njihovo sled, gospod sodnik?«

»Truplo na Trgu de la Concorde, seveda.«

»Zakaj se ne bi še enkrat povrnili k njemu? Veste, mislim, da nam ne bo težko topolo dobiti.«

»Kako bomo vse razumeli. Treba je samo razumeti.«

»Vi domnevate, da so ubili nekdanjega natakarkarja zato, ker je preveč vedel?«

»To je verjetno. In poskušam zvedeti, kako to, da je vedel. Ko bom to odkril, bom vedel tudi to, kar je vedel.«

Predstojnik mu je pritrilno pokimal in se nasmešnil, ker je čutil, da si moža nasprotujeta. Kar se tiče Colombanija, je že prej hotel spregovoriti.

»Morebiti vlak?« se je vmešal.

Svoje spise je do dobrega poznal in Maigret ga je spodbedel.

»O katerem vlaku govorite?« je pozvedel Coméilau.

»Od zadnje zadeve.« govoril je Colombani in njegove kolega ga je s pogledom prigrljal, sod zadnje zadeve vemo za neko manjše dejstvo, ki ga namenoma nismo objavili, zato da bi tolpa ne bila posvarjena. Prosim, pogledate na zemljevid številka 5, ki je dodan spisom. Napad dne 19. januarja je bil storjen pri zakonih Rival, ki sta oba, žal, mrtva, kot tudi njun hlapec in dekla. Njuna kmetija se imenuje »Pri nuničah, gotovo zato, ker je sezidana na ruševinah nekdanjega samostana, in leži skoraj pet kilometrov daleč od vasi. Ta vas Goderville ima železniško postajo, kjer se ustavljajo potniški vlaki. To je na glavni progi

tana. In Viktor se je vrnil k bistroju in se klátil tam okoli.«

»Najbrž niso našli, kar so iskali?«

»V tem primeru bi ne poslali tja tega pečka. Viktor to je storil sam od sebe, ne da bi drugi vedeli, to bi prisegel. To so dokazali s tem, da so ga hladnokrvno pobili, ko so zvedeli, da mu je za petami policija in da jih zaradi njega lahko vse primejo. Oprostite mi, gospodje. Oprostite mi, predstojnik. Nič več ne morem, tako sem utrujen.«

»Obrnil se je h Colombaniju.«

»Če želiš.«

Videti je bil brez moči, ki je odhajal, vendar ni šel počivat. Odpeljal se je na Charentonsko nabrežje. miru. Vso dolgo pot je v duhu videl pred seboj tega velikega, rdečelasega fanta, kako stopa z mačjimi koraki in za njim Lucas.

Chevrier se je popolnoma zvil v svojo vlogo in njegova žena je najbrž dobro kuhala, ker je bilo v točilnici kakih dvajset gostov.

»V sobo grem! Ali bi mi poslal Irmo?«

»Stopila je za njim po stopnicah in si pri tem brisala roke v predpasnik. Ozrl se je naokrog po sobi, kjer so bila na stečaj odprta okna.«

»Kam ste deli reči, ki so ležale povsod po hiši?«

Z Moersom je sestavil seznam vseh reči. Ampak takrat je iskal tisto, kar so morilci utegnili pustiti za seboj. Zdal je hotel vedeti nekaj drugega, bolj določnega: po kaj je Viktor osebno hotel priti.

»Vse sem stlačila v predal na vrhu omare.«

Nekaj glavnikov, škata, v kateri so bile lasnice, izdelki iz školjčak z imenom nekega normandijskega kopaljšča, reklamni nož za papir, patentni svinčnik, ki ni več pisal, vsa tista ropotija, ki se nabere v hiši.

Se zmeraj je brskal po predalu in iz njega je izlekel majhne orglice nemške znamke, ki so že skoraj odslužile. Irma se je na moč začudila, ko si jih je vtaknil v žep.

Tiskarski škrt v sevniški občini

?

Vse naročnike in bralce našega lista v sevniški občini obveščamo, da nam je potrebno poslati izrez opisane strani, izbral

25 NAGRAD

- 5 denarnih in 20 knjižnih - ter jih prihodnji teden razdelil srečnim izžrebancem.

Vaš odgovor in dokazni izvod »Škratove pak« moramo dobiti najkasneje do toka, 26. novembra dopoldne; v levi spodnji kot kuverte napišite: TISKARSKI ŠKRAT, kuverto pa odpošijite na naš naslov: DOLENJSKI LIST, NOVO MESTO, poštni predal 33.

Mnogo prijetnih uric vam tudi vnaprej želita pri prebiranju našega medobčinskega glasila SZDL

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Tu ga imate, nesrečnega škrate iz zadnje številke! Vprašaj, ki ga vidite na zgornji sliki, je bil zadnjič odveč. Zato vabimo vse naše bralce in naročnike, kakor tudi vse tiste, ki so pretekli teden prvikrat dobili v roke naš teden, pa imajo v svojem izvodu na srednji strani številke natiskan tak vprašaj, da nam v kuverti pošljejo izrezek te strani, na katerem se mora videti naslov »TISKARSKI ŠKRAT V SEVNIŠKI OBČINI« in zraven seveda tudi nesrečni vprašaj.

Žreb bo nato med tistimi, ki so tokrat pomagali prganjati nesrečnega škrate in ki nam bodo pravočasno poslali izrez opisane strani, izbral

25 NAGRAD

- 5 denarnih in 20 knjižnih - ter jih prihodnji teden razdelil srečnim izžrebancem.

Vaš odgovor in dokazni izvod »Škratove pak« moramo dobiti najkasneje do toka, 26. novembra dopoldne; v levi spodnji kot kuverte napišite: TISKARSKI ŠKRAT, kuverto pa odpošijite na naš naslov: DOLENJSKI LIST, NOVO MESTO, poštni predal 33.

Mnogo prijetnih uric vam tudi vnaprej želita pri prebiranju našega medobčinskega glasila SZDL

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Profesor Janez Pečnik je na ljubljanski medicinski fakulteti takole navduševal svoje študente za zakon: »Fante, z zakonom je tako: mislite si, da imate pred sabo veliko vrečo, polno kač. Vse so gačje, samo ena med njimi je belouška. Če sežeš v vrečo in imaš veliko veliko srečo, zgrabiš belouško. Pa se ta je kača.«

x

Ivan Cankar je imel leta 1913 v Ljubljani politično predavanje, na katerem je izjavil: »Avstrija leži v »dreklu«, mar smo mi Slovenci poklicani za to, da jo vlačimo iz njega? Rajsi si ustanovimo jugoslovansko republiko.«

Politični komisar, ki je bil navzoč, si je vestno beležil pisateljeve besede. Zaradi njegove ovadbe je bil Cankar obsojen na sedem dni zapora (ker je bil slovenski sodnik dokaj uvиден).

Ko je prestal kazen, ga je prijateljska družba odvedla na okrepcilo v gostilno »Pri fajmostru«.

O Cankarjevem zaporu so pisali takrat vsi slovenski listi, najkrajše pa je poročala socialistična »Zarja«: »Včeraj so izpustili iz zapora Ivana Cankarja. Že na obrazu se mu pozna, da se ni prav nič poboljšal.«

- Prekleta meglar! Jaz sem pa mislil, da se držim za avtobus

- Oh, kako sem raztresen! Karko sem raztresen! Karko sem raztresen! Oh, kako sem odšel od doma!

Takšen »turistični okras« prav gotovo ni v prid nobenemu kraju, zlasti pa ne mestu! Kje stoji in kakaj ga še niso podrli, pa bodo najlaže ugotovili Brežičani

BREŽICE: razširjeno kmečko zavarovanje je uresničljivo

Brežiška občina je letos za proračuna poleg 7 milijonov dinarjev za sklad kmečkega zavarovanja namenila še 11 milijonov dinarjev za bolniško oskrbo in zdravljenje kmečkih zavarovancev. Poleg tega je pri kmetovalcih še peizterjanih 6 milijonov 500 tisoč dinarjev sredstev za zdravljenje, ki jih bodo morali plačati sami. V občini ugotavljajo, da bi bilo razširjeno kmečko zavarovanje uresničljivo, če bi občina sredstva, ki jih zdaj namenja za zdravljenje plačila nezmožnih kmetov, dala v sklad za razširjeno zavarovanje in bi kmetovalci dodali le nekoliko večji prispevek od dosedanjega. To bi bilo toliko boljše tudi zato, ker kmetovalci v primeru, da bi imeli

Cesta DRAMLJE-VITNA VAS pred dograditvijo

Cesta Dramlje-Vitna vas, ki so jo začeli graditi prebivalci sami, je tik pred dograditvijo. Približno 3 kilometre ceste prebivalci že uporabljajo, preostanek pa bodo dogradili prihodnje leto, ko bodo svojo cesto priključili k novi od Pišec na Bizeljsko. Prizadevni Drameljčani in Vitničani bodo torej svoj veliki načrt, ki je združil napore in moči vseh prebivalcev, le uresničili.

»Pouk nas velja veliko naprovit!«

Tako nam je povedal JOZE BREGAR, učitelj iz šole v Sentjanžu, in nadaljeval:

— Samo 8 učiteljev nas je, delovnih mest pa je na šoli sistemiziranih 11. S šolskim delom smo res preobremenjeni. Kljub temu ne pozabljamo na potrebe Sentjanža. Sposobnih ljudi manjka, vse, kar je, je v poslovnih enoti za druge. Zda, ko se začne zimska sezona in bo družbeno življenje dobilo nov utrip, bo treba misliti na marsikaj. Prosvetno društvo bo treba zbuditi iz sna, pomagati bo šola le v SZDL, ki je edina organizacija z izdelanim programom. S sodelovanjem in medsebojno pomočjo bomo prav gotovo zmogli vse naloge tudi v Sentjanžu.

PRIHODNI TEDEN

bomo obiskali vse večje kraje v občini BREŽICE in posebej poročali o problemih, novicah in dogodkih v krajih te občine!

SPODNJE

BREŽICE: naloge bodo uresničene

V brežiški občini se je dejavnost v gospodarstvu v prvem trimesečju leto odvijala, in kot vse kaže, bodo naloge letnega programa za 1963 ob prizadevanju vseh činiteljev uresničene.

Periodični obračuni za III. tromesečje kažejo, da sta proizvodnja in iztržek v letu 1963 precej večja in da sta celo enaka, kot je bilo oboje v vsem letu 1962. Vse panoge gospodarstva so do konca septembra dosegle 78,9 odst. plana. Zelo razveseljivo je, da se je vnovčeni iztržek povečal v primerjavi z 1962 za 8,2 odst., kar je ugodno tako za delitev narodnega dohodka kot za družbeno skupnost in za delovno organizacijo. Podjetja so razpolagala z večjimi sredstvi, zmanjšala so svoje obveznosti in terjatve in si s tem olajšala poslovanje.

BREŽIŠKE VESTI

Industrijska proizvodnja se je precej povečala, zastoj je opaziti le v opekarni, ki je v primerjavi s tretjim tromesečjem 1962 dosegla le 83,08 odst. proizvodnje. Vzroke je iskati v rekonstrukciji, ki se je zavlekla v poletje, precej škoda pa je povzročila tudi dolga in huda zima. Za okrog 35 odst. večjo realizacijo kot lani so dosegli predvsem v tovarni pohištva in v podjetju za popravilo voz v Dobovi. Zaolge izdelkov so se povečale za 179 odst., ker je v tovarni pohištva za 40 milijonov dinarjev izdelkov, ki čakajo, kdaj bodo tuji naročniki dali nalog za dobavo. V podjetju za popravilo voz v Dobovi so z boljšo organizacijo dela, z večjim naporom kolektiva in s pospeševanjem planskih del v primerjavi z lanskim letom povečali vnovčeni iztržek za 23 odst.

Tudi kmetijska zadruga Brežice je povečala iztržek za 12,6 odst., zlasti zaradi večjega odkupa poljskih pridelkov, gob in živine. To je pripomoglo, da se je povečal tudi promet v trgovinah z reprodukcijskim blagom, po katerem so kmetje močno posegali. Kmetijska zadruga Bizeljsko je do konca septembra uresničila 93,7 odst. letnega plana.

V gozdarstvu je iztržek za 30,2 odst. večji, ugodno pa se odvijata sklepanje pogodb o sodelovanju z zasebniki. Dosej so sklenili 431 pogodb, ki zajemajo 17 odst. zasebnih gozdov.

Po oceni je v kmetijstvu doseženih 69,7 odst. plana v obeh sektorjih lastništva. Neke kmetijske zadruge niso uresničile planiranih investicij (gradnja hlevov v Trnju, hlevi na Vrbinu, klavnica itd.), zato bo treba vse nedokončane investicije čimprej dograditi. V vseh gospodarskih panogah je premalo skrbi za strokovne kadre, ki jih še vedno primanjkuje, to pa se odraža v poslovanju podjetij.

Gradbeništvo je v primerjavi z lanskim letom povečalo promet za 45,6 odst., kar je razumljivo, če upoštevamo investicije, ki so bile letos začete. Gradbeništvo je do konca septembra doseglo 94,5 odst. letnega plana.

V prometu je uresničenih 92,5 odst. letnega plana, podjetje Prevoz Brežice pa je kljub reorganizaciji povečalo vnovčeni iztržek v primerjavi z lanskim za 26 odst.

V prvem polletju je bilo v trgovini opaziti zastoj; do konca oktobra pa je trgovina kljub temu ustvarila 96,7 odstotka planiranega prometa. Do konca septembra je Ljudska potrošnja iztržila 858 milijonov 338.000 din ali za 7 vnovčenega iztržka ali za 7 odst. več kot v enakem razdobju lani. Ta porast je precejšen, čeprav je 3 odst. povšiljanje cen upoštevano. Ker

z obratnimi sredstvi ni bilo težav, je trgovina lahko zmanjšala svoje obveznosti do dobaviteljev (na primer trgovsko podjetje Krka), skratka, trgovina je zabeležila viden napredek.

Gostinstvo in turizem sta dosegla 81,4 odst. letnega plana in hkrati povečala svoj promet za 17,9 odst. v primerjavi z lanskim obdobjem. Največji promet je opaziti na področju Čateža in Mokric. Še posebej je razveseljivo, da so gostinska podjetja letos povečala čisti dohodek in sredstva, namenjena skladom. Po dosedanjih predvidevanjih bo letos ustvarjenih okoli 20 milijonov dinarjev skladov, ki jih bodo gostinska podjetja lahko s pridom porabila pri najemanju posojil. Ker posvečajo gostinci premalo skrbi izobraževanju

in šolanju zaposlenih, prav ti pa bodo v preurejenih in na novo zgrajenih objektih odigrali glavno vlogo, ne bi bilo odveč sklicati posvet predstavnikov gostinskih podjetij in se o tem podrobneje pogovoriti. Turistična društva v občini so dokaj aktivna in s pomekod dosega precejšnje uspehe.

Obrtništvo ne zaostaja za ostalimi panogami gospodarstva. Do konca septembra so v obrtništvu uresničili 85,7 odst. letnega plana. Posamezna obrtna podjetja vidno napredujejo brez večjih investicij. Mednje štejejo Kovina v Dobovi in Ljavarstvo v Dobovi. Težave je čutiti v konfekciji »DOKO« v Dobovi, ki je uresničila le 40 odstotkov plana, čeprav je dosegla boljši finančni rezultat. Vse kaže, da bo pletilnica našla pot iz za-

gate, toliko bolj, ker preostanek zalog, v vrednosti okroglo 11 milijonov dinarjev, sestavljajo predvsem drobni izdelki. Splošno livarstvo v Dobovi se je lepo razmahnilo in z lastnimi sredstvi ureja proizvodne prostore. Letos bodo ustvarili okoli 5 milijonov dinarjev sredstev za sklade, kar je posebno razveseljivo. Pogoji za nadaljnji razvoj so zelo ugodni. V ostalih obrtnih podjetjih se proizvodnja odvija brez večjih težav.

V zasebnem obrtništvu se je letos v zvezi z izpremembami predpisov o obdavčenju obrtnikov stanje nekoliko izboljšalo in je manj odvisno od obrti. Uslužnostna obrt, po kateri je vedno večje povpraševanje, ne more zadostiti rastočim potrebam. Ker so zakoniti predpisi poostreni, bo treba servisne obrtne delavnice, ki jih je razvila stanovaljska skupnost, srpeniniti v samostojne obrtne obrate.

M. A.

Pomanjkanje prostorov in sredstev

Tovariš Jože Smodej pripoveduje o stanovanjski skupnosti v Sevnici

— Pomanjkanje obratnih sredstev in prostorov, ki bi bili primerni za naše delavnice, je v Sevnici osnovna težava, ki ovira boljši razvoj stanovanjske skupnosti. Če bi dobili 2 milijona 500 tisoč dinarjev obratnih sredstev — toliko nam jih primanjkuje — bi lahko zlasti za vodovodne naprave kupovali potrebne nadomestne dele, ki jih na tržišču primanjkuje. Zda se lovimo: kadar bi jih lahko kupili, ni denarja, kadar imamo denar, pa ni delov!

S prostori pa je tako: bojimo se, da nam bodo servise zaprli, ker obratujemo v neprimernih delavnicah. Obrat družbene prehrane se bo preselil v bivšo nonstop trgovino. Za preureditev potrebujemo poldrugi milijon dinarjev, odkod jih vzeti, pa ne vemo. Občina nima sredstev, saj še za šolo zmanjkjuje.

Organizirali smo servis za pomoč gospodinjstvom, v svojo škodo, kot se je pokazalo. Dve pomočnici, ki obiskujeta posamezna gospodinjstva in pomagata pri večjih čiščenjih, tam tudi pereta. Zaradi tega se je promet v naši javni pralnici tako zmanjšal, da smo prisiljeni odpustiti eno delavko. V javni pralnici imamo po zaslugi projektantov stra-

jeta pretežno žene, se obeta precejšen razvoj. Da bi reševanje otroškega varstva bilo v enih rokah, bo s 1. januarjem 1964 stanovanjska skupnost prevzela oba otroška vrtca. Načrti za gradnjo novega vrtca — ta je močno potreben — so že pripravljene, zgrajen pa bo v neposredni bližini novega stanovanjskega naselja. Gradnja bi se morala pričeti prihodnje leto, potrebnih

kralpnici in pralnici so nižje kot kjerkoli drugod! To smo ugotovili s primerjavo. Mar bi nam Remont iz Celja pošiljal v pranje rjuhe in delovne halje, če bi bili dražji?

Ker je v poznojesenskih in zimskih dneh velik pritisk na mizarske usluge, bi rad povedal še to, da je tudi naša želja odpreti mizarsko delavnico. Prostora, ki bi bil primeren, pa ni! Dobro vemo,

Naš urednik v razgovoru s tov. Jožetom Smodejem

je 30 milijonov dinarjev. Upamo, da jih bomo s pomočjo občine in delovnih kolektivov zbrali.

Z obratom družbene prehrane smo v zagati samo zato, ker v sedanjem stanju podjetja nimajo interesa pomagati. Vsi kolektivi imajo svoje menze, zmogljivosti naše pa bodo po preselitvi v lokal bivše nonstop trgovine še vedno premajhne za vso Sevnico. Mnogo boljše bo, ko bo zgrajen novi hotel. Takrat se bo obrat družbene prehrane preselil v prostore Kolodvorske restavracije, ki stoji prav v sredini industrijskega dela Sevnice. Zmogljivosti bodo nato zadostne, kolektivi pa bodo, tako smo prepričani, pokazali več razumevanja.

Ker je velikokrat slišati, da so naše cene previsoke, naj povem: cena v naši litalnici,

kooliko oken, pragov, podov in vsega drugega čaka na popravilo, in zelo radi bi ustregli, pa žal ne moremo, ker ni delavnice. Vse drugo bi našli takoj!

Boljša cesta proti loški postaji

Zadnje dni je začel tovariš Škrab iz Loke urejati cesto od trga proti postaji. O tem, da je cesta slaba, smo že pisali. V dogovoru z loškimi obratom je Škrab najprej porazlaval živo mejo, ki je zmanjševala preglednost ceste, zatem pa pričel popravljati cesto. Nekaj gramoza in ostalega materiala je dobil ob živi meji, največ pa ga je dobil v ruševinah nekdanje gasilske orodjarne. Popravljena cesta je zdaj vse drugačna. Potrebno pa bi bilo urediti še ograjo ob gospodarskem posestvu blizu ceste, ki gre proti postaji. Sedanja, kjer ni videti drugega kot porušen plot, ne spada v kraj, ki ga urejajo.

Od Radeč do Sevnice slabi prometni znaki

Cesta iz Radeč v Sevnico je zadnje čase zelo prometna. Na njej je možno opaziti najrazličnejša motorna vozila, enkrat na dan pelje tudi avtobus. Na določenih mestih postavljeni prometni znaki so slabi, da se skoraj ne vidi, kaj predstavljajo. Na drugi strani hitijo vozila z nedovoljeno hitrostjo. Cesta skozi Loko, Račico in Breg je razen tega še sila nepregledna. Med dru-

gim bi moral stati ob vходу v Loko iz radeške smeri prometni znak »STOJE«, ker je takoj za ovinkom trgovina. Komisija je cesto in naselje že pregledala ter odredila, da je treba neposredno bližino ob cesti očistiti in omogočiti večjo preglednost in varnejši promet. Priporočili bi zlasti motoristom in mo-pedistom, naj vozijo previdno, ker s prehitro vožnjo ogrožajo pešce. S. Sk.

SEVNIČANI!

Napovedani sestavek o gradnji nove šole bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili prihodnji teden. Ne zamudite v četrtek, 28. novembra, tudi sestavka »TRD OREH ZA OBČINSKO SKUPŠČINO«!

UREDNIŠTVO

„Mi pa ne damo za davke...“

Janez Sintič je gospodar z Jevš 21 pri Krškem. Ima 6,51 hektar obdelovalne in 2,27 hektara neobdelovalne zemlje. V 7-članski družini je 1 otrok, ostali člani so odrasli, dva pa sta celo redno zaposlena. Po letni odmeri bi moral 1963 leta plačati 80.920 dinarjev davkov, po stanju 31. oktobra pa je skupaj z zaostanki dolgoval 186.291 dinarjev neizterjanih davkov.

Branko Soba iz Zdol 30 ima 10,02 ha obdelovalne in 5,80 ha

jev. Predpis za njegovo, to je Zugičevu posestvo, za leto 1963 znaša 123.830 dinarjev, skupaj z zaostanki za svoje posestvo pa dolguje 126.269 dinarjev.

Albin Debeve iz Velikega Trna št 3 poseduje 10,27 ha obdelovalne in 13,93 ha neobdelovalne zemlje. V družini živijo trije za delo sposobni ljudje. Davčni predpis za leto 1963 znaša od zemlje 133.970 dinarjev, skupaj z neplačanimi zaostanki za gostilno pa Debeve dolguje družbi 244.790 dinarjev davkov.

Alojz Gričar iz Ravni 4 poseduje 7,37 ha obdelovalne in 6,76 ha neobdelovalne zemlje. V 6-članski družini je en otrok. Lastnik ima nove vinograde in gospodarska poslopja v redu. Davčni predpis za 1963 znaša 195.000 dinarjev, Gričar pa dolguje družbi še 144.534 dinarjev davkov. Je napreden kmečki gospodar, ki je s prizadevnostjo posegel po vsem, kar je socialistična družbena ureditev omogočila v njegovo prid, svoje obveznosti do družbe pa izgraja in ne plačuje davkov.

Vseh 3 gospodarjev, ki smo jih našli, živi na področju občine Videm-Krško. Iz površin, ki smo jih našli, je razbrati, da vsi sodijo med večje kmete. Po stanju 30. oktobra so vsi dolgovali družbi zneske, ki smo jih našli, ker ne plačujejo v redu davkov. Po njih se izgledujejo okoliški gospodarji, ki marsikdaj s težavo odričejo denar za davke, pa ga vendar

plačajo, ker vedo, da tako mora biti. V srcih jim vre, kadar se spomnijo, da njihov večji sosed ne plačuje in z jezo vprašujejo davčnega izterjevalca: — Zakaj jaz, zakaj jaz, zakaj pa oni ne?

Občina je letos na primer samo za šolstvo namenila 220 milijonov dinarjev; koliko je dala za potrebe socialnega varstva, kmečkoga zavarovanja, zdravstva, kulture in prosvete ter vseh ostalih družbenih služb, namenjenih občanom, bi bilo odveč govoriti. Pet kmečkih gospodarjev, ki smo jih našli, na to najbrž ni nikdar pomislilo. — Očitno bi radi bili svet zase, ikrali pa le uporabljajo ceste, ki jo vzdržuje občina, pošiljajo svoje otroke v šolo, ki jo vzdržuje občina, uporabljajo razna sodobna sredstva in ukrepe v kmetijstvu, za kar so prispevali svoj delež vsi delovni ljudje Jugoslavije, in najbrž se je marsikateri član njihove družine zatekel v ambulanto, ki jo vzdržuje občina. Tu se srečujejo z moralo tiste vrste, ki pravi: — Vzel bi, o, z obema rokama; nak, dal pa ne bi!

■ Predstavili smo vam 5 kmečkih gospodarjev, ki skupno dolgujejo družbi več kot milijon dinarjev davkov. Kako mislijo o njih njihovi sosede, kako naj jih oceni družba, od katere sloer jemljejo, kar jim pripada, ne dajejo pa ji tega, kar so dolžni dati?

Deklica Stanka Žajber je prinesla na krajevni urad v Zdolah, ki je odprt enkrat na teden, prijavo vinskega pridelka. Sprejela jo je tovarišica Kristina Stanko, ki prihaja v krajevni urad na Zdolah vsak četrtek iz Vidma-Krškega

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

neobdelovalne zemlje. Davčni predpis za 1963 znaša za njegovo posestvo 169.170 dinarjev, skupaj s prejšnjimi zaostanki pa dolguje družbi 241.783 dinarjev davkov. Do leta 1957 je imel v vasi gostilno, ki jo je zaprl, slišati pa je, da v njej še vedno toči. Na posestvu živi 5-članska družina, v kateri sta 2 otroka, Sobova žena pa je učiteljica.

Martin Zugič iz Podbočja 57 ima lastno posestvo s 6,67 ha obdelovalne in 2,93 ha neobdelovalne zemlje. Razen tega upravlja posestvo Alojza Lustika, ki živi v ZDA. To posestvo meri vsega 5,10 ha. Štirčlanska Zugičeva družina živi na posestvu, 8 otrok pa je poročenih in v službi drugod. Lustikovo posestvo, katerega upravlja, daje v najem in ne odvaža za davke niti tistega, kar pobere kot najemnin! Davčni predpis za 1963 za Lustikovo posestvo znaša 36.430 dinarjev, skupaj z zaostanki pa dolguje družbi 92.834 dinar-

Seja občinske skupščine Videm-Krško

V torek je bil v Krškem 4. seja občinske skupščine, na kateri so predvsem poročali o uresničevanju programa gospodarskega razvoja in uresničitvi proračuna za obdobje prvih 9 mesecev tega leta. Na dnevnem redu je bilo tudi več drugih zanimivih točk, o čemer bomo poročali prihodnji teden.

Neža Sikošek iz Vojskega in prodajalec Edi Sikošek ter poslovodkinja Ladica Klun so se oni dan srečali v lepo opremljeni prodajalni Preskrbe v Koprivnici. Poslovodkinja Klunova je povedala, da imajo po 3 milijone dinarjev prometa na mesec, na zalogi pa imajo vse, kar ljudje na kmetih potrebujejo

BRESTANIŠKI PROBLEMI

● V Brestanici je najbolj pereč problem šolstvo. Gre za zidavo nove šole, ki jo potrebujejo bolj kot v drugih krajih. Sedanji šolski prostori so močno natrpani (pouk v treh izmenah) in celo v nevarnost učencev in učnega osebja. Po programu bodo novo šolo v Brestanici začeli graditi v letu 1964. V ta namen so na podlagi načrtov že določili prostor za šolsko poslopje.

● Ob vprašanju preskrbe potrošnikov naštejejo v Brestanici predvsem naslednje probleme: pomanjkanje trgovine z zelenjavo in sodobne mesnice. Tudi pošta nima dobrih prostorov. Pričakujejo, da bodo vprašanje rešili z

gradnjo 6-stanovanjskega bloka, ki bo imel v pritličju prostore tudi v ta namen.

● Preostale neasfaltirane ceste v Brestanici kličejo po modernizaciji. Prav tako je potrebno urediti razsvetljavo ob Savi.

● Kot drugod v občini je tudi v Brestanici aktualno vprašanje volitev novega šolskega odbora, ker je mandatna doba staremu odboru že potekla. Nedvomno bo ena najvažnejših nalog novega odbora, da se bo čim prej zavezal za zidanje nove šole.

● »Brestaniške novice«, glasilo krajevne organizacije Socialistične zveze v Brestanici, bodo ob prazniku republike spet prišle na svetlo. Stevilka bo prinesla vrsto pestrih sestavkov o krajevni problematiki in drugem.

„ČE BI IMEL ČAS...“

Komaj se zdani, že krene iz Brestanice mož, ki prinaša največ novic. To je pismonoša JOŽE TOPOLOVŠEK.

Vsak dan pride na pošto ob 6.45. Takrat ga že čakajo časopisi, revije, pisma, dopisnice, razglednice. Jože se postavi pred kup in z vajeno roko deli pošto po predalčkih. Potem se odpravi na teren. Večkrat je zunaj do 8. ure zvečer in ostane brez kosila.

»Veliko dela imate. Koliko časopisov raznesete?«

»Včasih tudi čez 500.«

»Kam morate najdlje?«

»V Gorico. Oddaljena je 21 km.«

»So vas ljudje veselili?«

»Kadar jim nesem dobre vesti, že...«

»Dolenjski list radi bere?«

»Se razume, saj je njihov tednik.«

»Zdi se, da ste v sedanjih akcijah za povečanje naklade DL rekorder med zbiratelci novih naročnikov. Kako ste uspeli?«

»Šlo je, čeprav včasih težko. Potrudil sem se, da sem bil že čisto zmešan.«

»Koliko jih nameravate zbrati?«

»100 vsekakor! Če bom imel čas, pa gotovo še več.«

Tako pismonoša Jože Topolovšek, ki je zbral že ob samem začetku akcije nad 60 novih naročnikov.

Za vse velja enakol

V Kočarjevo gostilno v Brestanici je prišel mlajši moški in prosil za pijačo. Najprej je pojasnil, kaj se mu je med vožnjo s kolesom pripetilo: »Motorist se je vame zaletel, ko sem v cikcak vožnji prečkal cesto. Padel sem in si poškodoval nogo.«

Natakarica Milica Zvarga je nekaj časa poslušala, nato pa rekla:

»Nič pijače. Za vse enako!«

»Zakaj?« je nekdo vprašal, ko je moški že odšel iz lokala.

»Pijan je bil. Pijancem pa pri nas ne točimo alkoholičnih pijač.«

Eden redkih odgovorov, ki smo jih lahko veselili od gostincev in gostilničarjev. Zal, ni povsod tako...

Na Senovem so nam povedali

● Stanovanjska skupnost na Senovem se že pripravljala na prehod v krajevno skupnost. V okviru krajevne organizacije Socialistične zveze so imenovali komisijo, ki dokončuje osnutek statuta bodoče krajevne skupnosti. Stanovanjska skupnost ima čevljarški servis, upravnik pa je povedal, da na Senovem zelo potrebujejo javno pralnico, kemično čistilnico in tudi z otroškimi varstvom se bo treba temeljiteje spoprijeti.

● Regulacija struge Reštanjskega potoka, ki teče skozi Senovo, se uspešno odvija. Regulacijska dela opravlja Vodna skupnost Dolenjske. Reštanjski potok je v nalivih poplavljal, prebivalci pa so veselili, da so z regulacijo, o kateri so se nemalokrat pogovarjali, letos le začeli.

● Cesto proti Dovškemu asfaltirajo. Neasfaltirani del od Senovega do športnega prostora in plavalnega bazena je bil v zelo slabem stanju. Asfalt bodo položili samo do tja. Hkrati bodo dosedanji leseni most zamenjali z betonskim, ki bo nekoliko širši. Ker bodo razširili tudi cesto, je čisto po nepotrebnem prišlo na dan nekaj starih pravd med prej sprtimi lastniki, ki jim bo odvzet del zemljišča.

LETNA KONFERENCA ZMS

8. decembra bo letna občinska konferenca mladinske organizacije naše občine; o delu, uspehih in načrtih mladine bomo zato v kratkem obširneje poročali.

»Vodovod bi pri nas nujno potrebovali,« je povedala Rozalija Bogolin iz Leskovca, ki je imela prejšnji teden malo žehto. Vodo je črpala iz 14 m globokega vodnjaka, pri tem pa sta jo spodbujala sin Joško in Bojan Novak, ki je 16. novembra dopolnil 8 mesecev svojega življenja. Mamica Malka Novak, ki je zaposlena pri mizarstvu v Vidmu-Krškem, je malega Bojančka z nasmehom rotila, naj bo pred fotoaparatom velik.

Na Senovem se pripravljajo na TEDEN VARNOSTI PRI DELU

JOŽE KOSTREVC, varnostni tehnik v premogovniku na Senovem, je našel vrsto zanimivih stvari, ki jih pripravljajo za letošnji teden varnosti pri delu, in povedal tudi nekaj več o tem, kakšna je higiensko-tehnična zaščita v rudniku.

— Do konca tretjega tromesečja 1963 smo imeli v rudniku 1 smrtno, 126 ostalih in 10 nesreč na poti na delo in na povratku domov. V primerjavi z lanskim letom se je število nesreč zmanjšalo, povedalo pa se je število dni, izgubljenih zaradi bolezni, ki so posledica nesreč pri delu. V prvem polletju je bilo zaradi nesreč pri delu 825 dni bolezni več kot lani. Največ nesreč se primeri zato, ker rudarji ne upoštevajo varnostnih predpisov, pa tudi zaradi nesmotrnega dela posameznikov. Kar dobri dve tretjini nesreč sta posledica takšnih vzrokov.

Rudarje nenehno opozarjamo na zaščitne ukrepe. S pomočjo zvočnikov jih seznanjamo s pravilnikom o nesrečah

pri delu in jim dajemo varnostna navodila. Naprave v jami so v redu, 8 tesarjev jih stalno vzdržuje in popravlja. Vsi rudarji imajo osebna zaščitna sredstva. Vsako leto damo zanje 8 milijonov dinarjev, za vse ostale varnostne naprave pa 4 milijone. Največ težav je z manjšimi nesrečami, ki povzročijo krajše bolezenske izostanke.

Za teden varnosti pripravljamo predavanje v vsaki tretjini. Govorili bomo o varnosti nasploh in o zaščitnih ukrepih, posebno pa o varnosti na poti na delo in na povratku.

V stavbi izobraževalnega centra bomo pripravili razstavo zaščitnih sredstev, posnetke nesreč pri delu in razstavili grafična ponazorila. Če bo le mogoče, bomo predvajali ozkočrtno filme o zaščitnih sredstvih, o nesrečah pri delu in podobnem. Kolektiv daje vsako leto znatna sredstva za zaščito in varnost pri delu, vse ostalo pa je odvisno samo od ljudi. Prav zato se nameravamo letos v akciji, ki jo pripravljamo, posvetiti predvsem rudarjem in oblikam neposrednega preprečevanja.

Varnostni tehnik Jože Kostrevc

Shranite današnjo številko!

Vsem naročnikom in bralcem našega tednika v občini VIDEM-KRŠKO priporočamo, da za teden dni shranijo današnjo številko Dolenjskega lista! Med celotno naklado — danes in jutri bodo dobili prebivalci videmsko-krške občine 3.961 izvodov našega tednika — je tudi 200 izvodov, v katerih smo natisnili posebno TISKARSKO ZNAMENJE. Prihodnji teden bomo objavili fotografijo te posebnosti in povabili vse stare in nove bralce našega lista, ki bodo imeli številko našega časnika s to »napako«, da nam pošljejo tisti košček lista, na katerem bo znamenje natisnjeno. Med bralce, ki bodo tako naredili, bomo zatem

RAZDELILI 5 DENARNIH IN 25 LEPIH KNJIŽNIH NAGRAD

NE POZABITE TOREJ: shranite današnjo številko Dolenjskega lista — morda bo prav v vašem izvodu natisnjeno znamenje, ki vam lahko prihodnji teden pomaga do lepe denarne ali pa knjižne nagrade!

Vse stare in nove naročnike našega medobčinskega glasila SZDL v občini Videm-Krško lepo pozdravljata

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

POSAVJE

Zakaj je BELTOV plan na tehtnici?

Železovarna in strojna tovarna Belt v Črnomlju bi morala ustvariti letos 1 milijardo 20 milijonov dinarjev vnovčenega izrška. Do 5. novembra so dosegli 801 milijonov dinarjev zaračunanega izrška, do konca leta pa upajo ta znesek povečati za največ 250 milijonov dinarjev. V kolektivu navajajo celo kopico vzrokov in težav za takšno stanje.

Največ škoda je povzročila nepričakovano huda zima 1962/63. Livarna porabi približno 4200 ton kremenčevih peskov na leto. Pesek dobivajo sproti. V peskokopihi ga izpirajo z vodo. V hudem mrazu je voda zmrzovala, pralnice peska so stale; kadar se je vreme le toliko otopilo, da se je dalo delati, so v njih hiteli. V zimskih dneh sproti dobavljeni pesek je bil vlažen. V livarni se je zato v januarju in februarju zelo povečal škart, precej ulitkov je bilo neprimernih za prodajo, morali so jih vnovič ulivati.

Da jih tudi letos ne bi presenetilo pomanjkanje peska in da se ne bi ponovile težave iz lanskega leta, so pripravili zasilna skladišča za pesek. Zal so še vedno prazna, ker jim peskokopi zaradi pomanjkanja vagonov ne morejo dobavljati zadostnih količin.

Vse leto jim je primanjkovalo sivga surovega železa, ki je za livarsko industrijo pomembna surovina. Vrhu vsega pa dobavljeno sivo surovo železo največkrat ni bilo dovolj kvalitetno.

Železovarna in strojna to-

varna Belt v Črnomlju je še vedno samo na pol dograjena. Naročila kopcov se iz leta v leto zelo povečujejo. Belt pa se ne razvija tako, da bi jim lahko zadoščal. Do konca 1962 so imeli dovolj naročil za avtomobilsko industrijo, delali so predvsem karterje za motorje. Livarna lahko izdelava 3 tisoč ulitkov na leto, konec lanskega leta pa so imeli naročil za komaj 1200 ton za TAM v Mariboru. Morali so se lotiti študija tržišča in ugotovljati, kaj delati. Uspelo jim je — z velikimi napori seveda — in našli so 8 novih naročnikov v državi. Letos so izdelali okoli 25 tisoč zavornih bobnov, za prihodnje leto pa jih imajo naročenih 43 tisoč... Kako zažostiti tolikšnemu povpraševanju? Ali izbirati med naročniki najbolj »pravšne« in

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

ostalim sporočiti: Oprostite, ne moremo vam ustreči, poiščite drugo livarno? Osvajanje tržišča je zahtevna in dolgotrajna naloga. Ko si kupca pridobil, je težko reči: Ne moremo...

Z 225 milijoni dinarjev investicijskih posojil bi lahko povečali proizvodnjo za 50 odst. Namesto dosedanjih 3 tisoč ton ulitkov bi delali nato 4500 ton ulitkov letno. Dolgoročnih kreditov ni ali pa so nedosegljivi.

V Črnomlju spet večerna politična šola

Pretekli ponedeljek je v okviru delavske univerze začela delati večerna politična šola, ki ima 30 slušateljev iz vrst članov ZK raznih osnovnih organizacij iz Črnomlja in Kanjižarice. Program je skroben, in čas skopo odmerjen, zato bo šolanje precej naporno. Slušatelji imajo predavanja trikrat na teden po 4 ure. Učna snov je razdeljena v tri skupine: v prvi obravnavajo družbeno-ekonomske procese v svetu, v drugi ekonomsko graditev SFRJ in v tretji delovanje komunistov v današnjih razmerah.

ker v občini ni sredstev za soudeležbo. Z 225 milijoni dinarjev investicij bi kupili stroj za zavorne bobne, ki stane nekaj čez 31 tisoč dolarjev. Samo ta stroj bi izdelal letno 18 tisoč zavornih bobnov. Poleg tega bi potrebovali večvretenski vrtilni stroj, ker z dosedanjimi vrtilnimi stroji pač ne bi mogli v zavorne bobne navrtati toliko lukenj, kot jih mora biti. Potrebujejo rekupurator, ki bi jim omogočil uporabo domačega koksa in kupolkah, pečen za topljenje, ter še nekaj drugih strojev. Od omenjene strojne opreme bi kupili nekaj na zahodnem tržišču (za okoli 80 tisoč dolarjev), nekaj na Vzhodu (za okoli 53 milijonov dinarjev), za približno 76 milijonov dinarjev strojev pa bi lahko kupili v Jugoslaviji. Od tega je — to je treba poudariti — brez vseh utvar odvisna usoda Beltove proizvodnje. Kako bodo s temi načrti uspeli v obstoječem sistemu kreditiranja, ko so zahteve kreditnih zavodov nemalokrat v nasprotju s trdo življenjsko prakso, s kakršno se srečuje Belt, pa je vprašanje zase. Naj povemo samo to, da bodo morali, če ne bo odobren uvoz stroja za zavorne bobne, kupiti vsaj 5 velikih stružnic, od katerih bo treba za vsako odsteti okrog 5 milijonov dinarjev, vseh pet stružnic pa bo naredilo manj kot stroj, ki je v načrtu! Kakšni so občutki, ko pomisliš na svežnje načrtov, ki jih je treba predlagati, in na to, da je treba uvozno opremo naročiti vsaj 5 mesecev prej, preden je dobavljena, je odveč govoriti.

Letos so najeli 169 milijonov dinarjev investicijskih posojil za nakup strojne opreme. 7 milijonov 900 tisoč dinarjev je prispeval BELT, ki se je poleg tega obvezal odkupiti za 64 milijonov 600 tisoč obveznic pri GB, občina pa bo kupila za 25 milijonov takšnih obveznic. Samo na ta način jim je uspelo zbrati potrebno udeležbo. Belt je prerasel srajčko, v katero je bil oblečen pred leti, ko je bil zgrajen. Golih bokov ne more na tržišče, kupcem, ki so se nanj navežali, ne more reči: — Premajhne zmogljivosti imamo! — Tržišče zahteva, postavilo je svoj imperativ, kateremu proizvodnja mora slediti, ker jo bo sicer čas povozil. 225 milijonov dinarjev posojil, s katerimi bi povečali proizvodnjo za 50 odst., pa visi v zraku!

Tako vodstvo BELTA. Pogledati pa je treba tudi drugo

Proslava 100-letnice RK na Vinici

17. t. m. je bila na Vinici proslava 100-letnice ustanovitve svetovne dobrodelne organizacije Rdečega križa. Na proslavi so bila podeljena priznanja krvodajalcem, ki so največkrat dali kri. Po programu, ki ga je priredila dramska skupina osemletke na Vinici, je o borbi proti tuberkulozi govoril primarij dr. Smrečnik.

Vinčani se zahvaljujemo odboru krajevne organizacije RK, ki je priredil bogat program, prav tako tovarišu dr. Smrečniku za izčrpano predavanje. F. P.

Lep pozdrav hvaleznega sina.

V ponedeljek je uprava našega lista dobila iz Kranja pismo z naslednjo vsebino:

Ze 9 let živim na Gorenjskem, kjer so čudovite naravne lepote. Kljub temu pa sem stalni naročnik vašega lista, ki mi prinaša novice iz rojstne Bele krajine, prav tako pa iz Dolenjske in Spodnjega Posavja. — Doma imam mamo, ki je že 20 let hroma in nesposobna za delo, v kratkem pa bo praznovala življenjski praznik. Iz hvaležnosti za vso njeno neprecenljivo skrb in ljubezen, ki sem je vseskozi deležen, ji naročam naš tednik z željo, da jo bo prijetno razvedril.

Lepo vas pozdravlja

JOŽE KAPELE, Kranj
(doma iz Adlešičev)

plat zadeve, ki so jo kritično načeli predvsem na seji občinskega zbora proizvajalcev pretekli četrtek. Kolektiv Belta mora upoštevati, kar so razpravljali o njihovem podjetju odborniki: v Beltu prihaja do samovolje, ki je proizvajalci ne morejo in ne smejo več prenašati! Treba je odpraviti neurejene odnose, ki prav gotovo po svoje hromijo delovne odnose. Samovoljno prestavljanje delavcev in strokovnjakov pač ni prispevek za utrditev notranjih odnosov. Organi samoupravljanja v podjetju nimajo vloge, kot bi jo morali imeti, to pa velja tudi za družbene organizacije v kolektivu. Kje je odgovornost posameznikov, če je npr. v livarni včasih tudi do 30 odst. izmečka? In še se bo treba vprašati, če je v podjetju res potrebno imeti tako širok proizvodni program ali pa bi bilo gospodarnejše, če bi proizvodnjo specializirali.

Prav gotovo je v Beltu precej odprtih, perečih in neresenih vprašanj, ki v nobenem primeru niso odvisna od investicij. Razprava odbornikov občinskega zbora proizvajalcev je bila pretekli četrtek plodna in je potekala brez razburjanja. Lahko bi rekli, da je dala vsakomur svoje — predvsem z iskrenim namenom, da se posamezni odgovorni ljudje v podjetjih, delavski sveti, upravni odbori in organizacije v kolektivih takoj lotijo uresničevanja nalog, ki so zdaj pred njimi. Kolektiv Belta ni izjema — nujno in pošteno mora ukrepati, da uredi številna odprta vprašanja, ki vplivajo tudi na proizvodnjo.

—č.š.

Čemu nekatera podjetja zaostajajo?

Zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Črnomelj je 14. novembra na razširjeni seji razpravljala o izpolnitvi plana v prvih treh četrtletjih 1963. Na sejo so bili vabljeni tudi predstavniki delovnih organizacij, ki so bile predmet razprave. Skupščina je že na svoji zadnji seji razpravljala o izpolnitvi plana in je takrat ugotovila, da so nekatera podjetja svoje planske dolžnosti močno zanemarila. Zato je bil sprejet sklep, da bo komisija za družbeni nadzor prizadeta podjetja obiskala ter točno razčlenila vzroke, ki so privedli do takšnega stanja.

Zbor delovnih skupnosti je imel za razširjeno sejo, o kateri poročamo, na voljo ugotovitve, ki jih je zbrala komisija za družbeni nadzor. Ugotovili so, da je bil plan do konca septembra v gospodarstvu občine sicer resda izpolnjen s 75,2 odst., razprav-

ljali pa so predvsem o podjetjih, ki plana niso dosegla. V belokranjski livarni Belt na primer so do konca septembra dosegli le 54 odst. letnega plana. V razpravi je bilo poudarjeno, da so v tem kolektivnem samoupravnem organu med letom premalo razpravljali o vzrokih slabe realizacije. Strokovnjakom, inženirjem, tehnikom in mojestrom ni bila nudena možnost, da bi svoje strokovne sposobnosti po lastni presoji uporabili v tehnoloških postopkih. Prav zato je nekaj strokovnjakov kolektiv že zapustilo. V kolektivni so jih prepogostokrat premeščali z delovnega mesta na delovno mesto, ne da bi bili s tem seznanjeni organi samoupravljanja in strokovni kolektiv. Tudi inženirji so poudarili, da se takšnemu načinu vodenja ne morejo podvređi in da raje zapustijo kolektiv.

Popolnoma drugače je v Iskrini tovarni kondenzatorjev v Vrtači pri Semiču. Do konca septembra so letni plan presegli, saj so ustvarili 114,6 odst. planirane vrednosti. Po ekonomskih enotah redno enkrat na mesec razpravljajo o proizvodnji, o težavah in o tem, kako stanje izboljšati. Kolektiv sodi, da bo do konca leta ustvaril milijardo 400 milijonov dinarjev vrednosti in s tem za 40 odst. presegel svojo plansko obveznost. V kolektivu imajo samo enega inženirja in tri tehnike, kar se strokovnjakov tiče. Zelo dobro so gospodarili tudi v Liču, kjer so do konca septembra dosegli 100,7 odst. letnega plana.

Na zasedanju zbora delovnih skupnosti so ugotovili, da so plansko slabo izpolnjevali v tistih kolektivih, kjer niso storili vsega za najetje investicijskih posojil in kjer se boje novih naložb. V kritični razpravi o kolektivih, ki v proizvodnji zaostajajo, so po-

Na Vinico ob Kolpi je prinesel štafetno palico slovenskih planincev Jovo Grobovšek s skupino mladih prijateljev planincev in tabornikov

Štabela »TRIGLAV-JAJCE« na poti po Hrvaški

Potem ko so nosilci planinske štafete prehodili številne partizanske poti od očaka Triglava do Kolpe, so v soboto, 16. novembra, dopoldne slovenski planinci predali štafetno palico hrvaškim planincem. Ob tej priložnosti je bila pred rojstno hišo Otona Zupančiča na Vinici lepa manifestativna svečanost, kateri je prisostvovalo okoli tisoč ljudi z obeh strani Kolpe, med njimi tudi novomeški planinci. Od črnomaljskih planincev je štafetno palico prevzel predsednik Planinske zveze Slovenije tov. Fedor Košir in jo nato izročil predsedniku Planinske zveze Hrvaške tov. Vedoslav Holjevču. Pionirji osnovne šole Vinica so pod vodstvom učiteljev izvedli lep kulturni program, nakar je skupina planincev iz Karlovca ponesla štafetno palico prek Kolpe in dalje mimo številnih zgodovinskih krajev Hrvaške po poteh, koder so potovali delegacije na drugo zasedanje AVNOJ v Jajce. V čast dvajsetletnice tega zasedanja so jugoslovanski planinci organizirali tudi dve štafeti; ena je imela izhodišče na Triglavu, druga pa v Makedoniji. Obe bosta prispeli v Jajce do dneva republike. Štabela bo potovala po Hrvaški do 22. novembra, nakar jo bodo prevzeli planinci Bosne in Hercegovine.

udarili, da bodo v prizadetih podjetjih takšno stanje lahko odpravili le, če bodo temeljito pripravljali načrte za razširitev proizvodnih zmogljivosti in za preureditve, če bodo skrbeli za zadostno število strokovnjakov, katerim je treba prepuščati pobudo pri organizaciji proizvodnje, in če bodo hkrati z obojim oživili samoupravne organe ter z njihovo pomočjo in sodelovanjem reševali vse težave, ki se pojavljajo. —ko—

»...KAJ ZAPIŠEVATE?«

Belokranjce so zelo nezaupljive do vsakogar, ki drži v rokah svinčnik. To se je pokazalo tudi pretekli četrtek na črnomaljskem trgu.

— Po čem je fizič?
— Po nič!
»Hitro bi znala za ceno, če ne bi zapiševali,« se oglasi soseda.
— Mamca, kaj pa jajčka?
— Danes sta že dva hodila po trgu in nekaj pisarila. Le kaj vam bo to!
Na ta način ni bilo mogoče zvedeti za ceno.
Prijazna gospodinja, ki pozna cene in razmere, pa mi je zaupala, da so tokrat jajca veljala 45 din, zelje 30 din, par piščancev 1400 din, fizič 200 din/kg, solata 120 din, kostanj 50 din, čebula v venci od »oka«?
— Mi se pogajamo. Za vsako stvar, taka je naveda.
— Kaj pa tiste, ki so v službi, imajo tudi čas za pogajanje?
— Tiste pa ne smejo med uradnim časom na trg, — se odreže kmetica. R. B.

NAŠ OBISK

Ura ne bo poplačala vestnega dela

V delikatesni trgovini pred mostom čez Lahinjo je za pulcom stregla številnim strankam MINKA FABJAN. Pri splošnem trgovskem podjetju smo zvedeli, da jo bodo dnevi nagradili za 10-letno vestno službovanje z ročno turo s posvetilom. Direktor podjetja je povedal, da je tako nagrajevanje pri njih že v navadi in da bodo tokrat razen omenjene tovarišice nagradili tudi Jožeta Poljanca.

»Ta nagrada ne bo poplačala vestnega dela teh dveh uslužbencev, je pa skromno priznanje kolektiva,« je poudaril tovariš Kos.

Ko so bile stranke postrežene, smo jubilančni zastavili nekaj vprašanj:

— Koliko let ste že v službi in kako ste zadovoljni v poklicu?
— Bila sem že prej v službi v Ljubljani, odkar pa sem se poročila, je to moja prva, in videti je, tudi zadnja služba. Sem zelo zadovoljna. V tej postovalnici delam že leto dni, in sicer teden dni popoldne, teden dni dopoldne.
— Imate svojo hišo?
— Stanujemo v hiši može-

ve matere, ki nam tudi pazi otroke in kuha. Stanovanje je v redu. Vedno kaj dokupimo, tako da smo si že kar lepo uredili dom.

— Koliko imate otrok?
— Tri! Najstarejša, Nada, je že v Ljubljani v PTT šoli, 13-letna Majda hodi v črnomaljsko osemletko, 6-letni Andrej pa je še doma. Otroci so pridni, nimam kaj reči.

— Imate morda avto?
Ne! Rada bi hodila vsaj ob nedeljah kam na izlet z otroki, pa ni časa. Vsako drugo nedeljo delam, kadar pa sem doma, imam dela na pretek. Ob nedeljah imamo pri nas navadno veliko željo. Z družino pa smo skupaj samo na dopustu.

— Kako vam je všeč življenje v Črnomlju?
— Nimam se kaj pritožiti! Trgovine imamo lepe, in vedno več je modernih trgovin. Rada hodim v kino in tudi v gledališče, zlasti kadar so gostovanja. Ze ko sem bila v Ljubljani v službi, sem rada hodila v gledališče. Kdor se Črnomlja navadi, gre vsak beško stran. Kraj in ljudje so prijazni!

Razprava je skoraj odpovedala

Zapiski z občnega zbora občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem (13. novembra)

Vprašanja, načeta na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem 13. novembra, kažejo na to, da je življenje in delo v delovnih kolektivih trebanjske občine sicer pestro, vendar dostikrat neurejeno in včasih preveč enostransko usmerjeno. Taki pomisleki so se vsiljevali tako ob branju poročila kot v razpravi, ki je bila precej skopna in spričo tega ni v celoti zadovoljila.

Glavne probleme in uspehe trebanjskega gospodarstva je nakazalo že poročilo predsednika ObSS Darka Krištofa. Omenilo je vse pglavitne značilnosti gospodarskega

banja med dvema občnima zboroma, tako o porastu proizvodnje kot o dvigu delovne storilnosti in drugem. Spričo še mnogih nezadovoljivih dosežkov je poročilo pozvalo

upravne in samoupravne organe delovnih organizacij, sindikalne organizacije in druge činitelje, naj budno spremljajo dogajanja in rešujejo probleme.

Razprava je bila vsaj na oko bolj malo podobna tisti, ki jo je zahtevalo poročilo oziroma ki naj bi poročilo v celoti dopolnila. Lahko trdimo, da so se vsi delegati ogreli za večje osebne dohodke, zlasti za povprečne dohodkov, da pa nikogar ni zbudilo oči, da so se osebni dohodki do zdaj hitreje povečevali kot delovna storilnost (lani: porast osebnih dohodkov za 19,2 odst., delovne storilnosti pa le za 11,5 odst.). Nikakor ne bi mogli zahtevati od občnega zbora, da bi rešil to vprašanje — to, da bi vsaj temeljito razpravljali in morda s posebnim priporočilom organom in organizacijam v delovnih organizacijah nakazal ustrezne nove naloge, pa ima vsak pravico in dolžnost zahtevati.

Tudi ostalih nalog, ki bi jih morale sindikalne podružnice opraviti ali vsaj pri tem pomagati, se razprava ni dovoljivo dotaknila. Omenjeno je bilo, da je npr. naloga sindikata pri izdelavi statuta delovnih organizacij (2 osnutka sta že sprejeta, 6 jih je v razpravi) precej večja, kakor jo pojmujejo. Prav na tem področju je opaziti nekakšno omahljivost in nedosednost, katerima ponavadi botruje pomanjkanje kadrov. Le-to je še vedno ena pglavitnih hиб v delovnih organizacijah. Pomanjkanje kadrov je po nekaterih ugotovitvah občutno prav zategadelj, ker strokovnjakom niso zagotovljeni dobri življenjski pogoji in pogodji na delovnih mestih.

Pozdraviti pa je treba skrb za kadre, ki prihaja iz vrst

neposrednih proizvajalcev. Dober zgled je dal delovni kolektiv TSS »Mirna«, kjer obiskuje razne srednje strokovne večerne šole že nad 30 ljudi. Sole so organizirali na lastno pobudo proizvajalci, ki delajo na najrazličnejših delovnih mestih. V tej smeri je trenutno tudi najboljša rešitev.

Sport in rekreacija delovnih ljudi v trebanjski občini do zdaj nista poznala kakšnih posebnih uspehov. Vsaj kar se rekreacije tiče, je v tej občini tako, da še noben od delovnih kolektivov nima svojega počitniškega doma za prebivanje med letnim dopustom. Ponekod (npr. v KZ) so sicer poskušali z regresi oživit nekdanja prizadevanja, naj bi delovni človek med dopustom res počival, vendar so bili rezultati precej slabši, kot bi lahko bili. Značilnost trebanjske občine je, da ima med proizvajalci večino polproletarske delovne sile, zato razne nujne akcije — če tudi rekreacijo tako imenujemo — rodijo le malo oziroma nič sadov. Vsekakor pa je to eno izmed vprašanj, ki ga bo treba slej ali prej rešiti. Le na ta način bo možno pričakovati tudi boljše delovne uspehe, zlasti še povečano delovno storilnost in večje osebne dohodke.

Tretja okrajna nagrada: na Mirno!

Sekretar okrajnega odbora SZDL Ljubljana Miro Gošnik je 8. novembra izročil krajevni organizaciji Socialistične zveze na Mirni tretjo nagrado (140.000 dinarjev), ki jo je Mirna osvojila za uspehe pri tekmovanju, ki ga je razpisal bivši okrajni odbor SZDL v Novem mestu. V utemeljitvi ob nagradi je bilo poudarjeno, da je KO SZDL dosegla nekaj spodbudnih in posnemanja vrednih uspehov, predvsem pa njeno delo ni potekalo samo v času tekmovanja. Socialistična zveza na Mirni je našla stik z ostalimi činitelji, ki skupaj pomagajo reševati gospodarska, komunalna in ostala vprašanja. V imenu organizacije je nagrado prevzel predsednik KO SZDL Mirna Darko Krištof.

Združitev osnovnih organizacij ZK

Na zadnji seji občinskega komiteja ZK so obširno razpravljali o sedanjem delu in nadaljnjih nalogah osnovnih organizacij ZK. Ker je bila v občini vrsta manjših organizacij, ki nalog niso zmogle, so prišli na seji do sklepa, da bi jih bilo potrebno združiti oziroma pripojiti k večjim. Pripojene organizacije, predvsem močnejše, bi postale aktivni ZK.

Na podlagi teh sklepov so se v Trebnjem že združile štiri osnovne organizacije ZK, priključena pa jim je tudi organizacija v »Mizarstvu«.

Prav tako so se osnovni organizaciji v Mokronogu priključile organizacije ZK v Puščavi, Iskri in Trzanu. Združevanje je bilo obsežno: od prejšnjih 26 osnovnih organizacij jih je ostalo le še 17, prav toliko pa je tudi aktivov ZK.

V tem času so potekale letne konference osnovnih organizacij ZK. Razpravljale so o svojem delu in nalogah, razmišljale pa so tudi, kako bodo sestavile delovne programe združenih organizacij. Konference so bile končane 15. novembra.

VEDNO SREDI DOGAJANJ!

ZA NOVEGA SEKRETARJA OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK NA MIRNI JE BIL IZVOLJEN JOZE GOVEDNIK

5. novembra je imela osnovna organizacija ZK na Mirni (teren) letno konferenco. Kritično so pregledali in ocenili svoje delo in ugotovili, da niso bili vsi člani aktivni. Vzrok so na konferenci

nimi činitelji, predvsem pa z družbenimi in političnimi organizacijami in društvi. Z enako vncmo bodo razpravljali o pozitivni kulturno-prosvetne dejavnosti, ureditvi otroškega varstva, komunalni dejavnosti in drugem. V organizaciji bodo utrili sistem ideološkega izobraževanja.

Sekretar občinskega komiteja ZK v Trebnjem Roman Ogrin je na konferenci poudaril, da so komunisti doslej z uspehom sodelovali v raznih akcijah, to pa jih čaka tudi v prihodnje. Predvsem pričakujemo večjo aktivnost v času, ko bo v občinskem centru sprejet niz pravnih in drugih aktov (obč. statut, statuti krajevnih skupnosti, letni in 7-letni plan itd.). Vloga in pomen ZK sta se medtem tako povečala, da ne bi smela nobena akcija mimo komunistov. Zato pričakujejo večjo angažiranost tudi na Mirni.

TREBANJSKE NOVICE

videli v tem, da so bili pri raznih akcijah mimo konkretnih zadovolštev.

V razpravi so menili, da mora komunisti živeti sredí dogajanj. V ta namen so sklenili, da bodo člani osnovne organizacije odslej sodelovali z vsemi krajevnimi

Koristen posvet v Ozlju

Pred kratkim so se v Ozlju zbrali predstavniki ribiških in turističnih organizacij Novega mesta in Karlovcva ter predstavniki občinskih skupščin Ormoelj, Metlika, Ozalj, Duga Resa in Vrbovska. Na prvi razširjeni seji koordinacijskega odbora za izboljšanje turističnega ribolova na Kolpi so sprejeli gospodarski načrt za poribljavanje Kolpe in se zedinili za enoten ribolovni režim na Kolpi. Gospodarski načrt turističnega ribolova na Kolpi predvideva vlaganja v višini 11 in pol milijona dinarjev. Na zad-

njem sestanku v Ozlju so se domenili, da bodo ta sredstva prispevale občinske skupščine. Sredstva vseh petih občin se bodo zbirala na posebnem žiro računu pri Zvezi ribiških družin v Novem mestu. Uvedli bodo še čuvajsko službo, ki bo pripomogla k uresničenju enotnega ribolovnega režima.

»DOLENJKA« ima štiri prodajalne v mirenski dolini

Nedavno odprta specializirana prodajalna z živili in gospodinjskimi potrebščinami v Mokronogu je že četrti lokal, ki ga je v trebanjski občini uredilo trgovsko podjetje »Dolenjka« iz Novega mesta. V adaptacijo stavbe za to trgovino in njeno opremo je »Dolenjka« vložila okrog 3,5 milijona dinarjev. Lokal je zdaj res eden najmodernjših in nedvomno zadovoljuje potrebe potrošnikov bližnje in daljne okolice.

V programu ima »Dolenjka« ureditev svojega lokala v Slovenski vasi, otvoritev drugega lokala na Mirni (adaptacija prostorov za ta lokal bo veljala okrog 12 milijonov dinarjev), še letos pa namerava izven novomeške

občine urediti dve sodobni trgovski lokalov. Za vsa adaptacijsko dejavnost in sodobno opremo prodajnih in drugih potrebnih prostorov bo »Dolenjka« potrebovala krog 30 milijonov dinarjev.

Trgovsko podjetje »Dolenjka« v Novem mestu je do zdaj budno spremljalo zahteve potrošniškega terena ne samo v matični občini, pač pa tudi izven njenih meja. S tem da ureja lokale in odpira nove poslovalnice v krajih, kjer je najbolj potrebno, dokazuje »Dolenjka«, da ji ni le za osvojitve trgovske mreže, ampak je pripravljena pomagati k hitrejšemu razvoju trgovin v trebanjski občini in drugod.

Neresnične govorice o umoru pri Krškem

Kakor strela z jasnega nepamo, da je Erkerjeva slučajno zašla v Krško in tavala v neznanu. Zaradi padca je nekoliko krvavela, se morda ustrašila krvi ali kakšnih ljudi in zbežala. Pri tem je odvrгла kovček in se odpeljala v Zagreb. Ljudje pa, ki tako radi nasedejo takim vestem, so iz komarja napravili slona.

18. novembra smo se pozanimali o tem na postaji Ljudske milice v Krškem in zvedeli, kako je bilo z zadevo v resnici:

11. novembra ob 16. uri je miličnik Miha Geršak našel nedaleč od pokopališča v Krškem pleteno košaro (kovček) in videl dobrih 100 m od najdenega predmeta krvave madeže na cesti. Ko je odprl kovček, je našel v njem tudi osebno izkaznico na ime Jožefo Erker, rojene 1924, stalno stanujoče v Rečici 74 pri Laškem. Teleprinter na postaji Ljudske milice v Krškem je zabil, in kmalu so od tajništva za notranje zadeve v Celju dobili pojasnilo, da gre za duševno bolno žensko. Poizvedbe so nadaljevali in kmalu zatem so organi Ljudske milice zasledili Jožefo Erker v Zagrebu ter jo odpeljali domov. Iz vsega tega lahko skle-

pamo, da je Erkerjeva slučajno zašla in tavala v neznanu. Zaradi padca je nekoliko krvavela, se morda ustrašila krvi ali kakšnih ljudi in zbežala. Pri tem je odvrгла kovček in se odpeljala v Zagreb. Ljudje pa, ki tako radi nasedejo takim vestem, so iz komarja napravili slona.

Tudi znamke so denar

Na 3 mesece zapora, pogojno za 2 leti, je bila pred kratkim obsojena Slavka Markovič, ki si je kot uslužbenka pri novomeški »Krk« prisvajala znamke. Izkazalo se je, da jo je k temu nagovoril Avgust Vindiš, pismo- noša iz Dobrunj pri Ljubljani, kateremu je Markovičeva izročila za 4500 dinarjev znamk, da jih je vnovčil. Nepošten poštar pa denarja ni prinesel. Ko so v podjetju pregledali zalogo znamk, ki je bila zaupana Slavki Markovič, so ugotovili primanjkljaj za 8335 din. Pri njej doma je bilo najdenih še za 4035 din znamk.

Glavni krivec Avgust Vindiš, ki zdaj služi vojaški rok, je bil obsojen na 4 mesece zapora, pogojno za 2 leti. Oba obtoženca pa bosta morala podjetju »Krk« povrniti nastalo škodo.

Mihaelu so zadišale kumare

Na zatočni klopi občinskega sodišča v Novem mestu se je znašel pred kratkim Mihael Brajdič iz Smihela. Že dalj časa je brez zaposlitve, doma pa ima 10 otrok. 2. julija sta se s sinom v večernih urah vračala iz mesta, mimogrede pa sta na ozemlju Hefelio-

Mojster bi se moral prepričati!

Ob Stoki cesti v Vidmu-Krškem je podjetje Elektro podiralo stare drogeve. Mojster Vinko Bizjam je naročil vajencu Bojanu Bogoviču, naj spleza na leseni električni drog in odklopi tok. Pri tem je pripomnil, naj fant pogleda, če je drog dovolj trden.

Vajenec Bojan je plezal, in ko je bil že 7 m visoko, se je drog spodaj prelomil, in oba sta sgrmela na tla. Pri tem je Bojan dobil hude telesne poškodbe.

Malomarnost mojstra, ki bi se moral sam prepričati o vzdržljivosti droge, je bila hudo kaznovana. Zadržano besedo pri tej nesreči pa je izrekel novomeško sodišče, ki je Vinko Bizjam, vodjo vzdrževalne skupine pri Elektro Krško, kaznovalo s 4 meseci zapora, pogojno za 2 leti.

NESREČE

Šrna skočila na vozilo Janezu Cegnarju iz Zabnice, ki se je 17. novembra okrog 17.30 peljal po avtomobilski cesti mimo Medvedjaka, je na osebni avtomobil skočila šrna. Škoda so ocenili na 30.000 dinarjev.

Šantalović prepozno zavri

Z osebnim avtomobilom ZE 21-01 se je 17. novembra okrog 19. ure proti Zagrebu peljal Marjan Knez iz Zenice. Ko je ugotovil, da je pred njim neko pokvarjeno vozilo, je pritisnil na zavoro. V kratki razdalji je za njim vozil osebni avto ZG 218-42 Zagrebčan Zlatko Šantalović, prepozno zavri in se zaletel v Knezovo vozilo. Telesnih poškodb ni bilo, le osebni avto sta utrpeli za okrog 30.000 din škoda.

Na Biču odpovedale zavore

Janez Jevnikar, ki se je 17. novembra ob 9.30 peljal po avtomobilski cesti iz Ljubljane v osebni avtomobilu LJ 236-98, na prikličku v Biču ni mogel zmanjšati hitrosti, ker so odpovedale zavore. Podri je smernik in zadel ob železen drog, kjer se je ustakvil Ranjen ni bil nihče, medtem ko je na vozilu za okrog 100.000 dinarjev škoda.

Cikcak na mopedu

Prometni organi so dalj časa opazovali Antona Hribernika iz Brežic, ki se je 13. novembra okrog 20.30 na mopedu peljal po avtomobilski cesti proti Brežicam. Ker je vozil cikcak, so ga ustavili in ga preizkusili s alkoholom. Hribernik je vozil vinjen, zato so mu odvzeli vozniško dovoljenje.

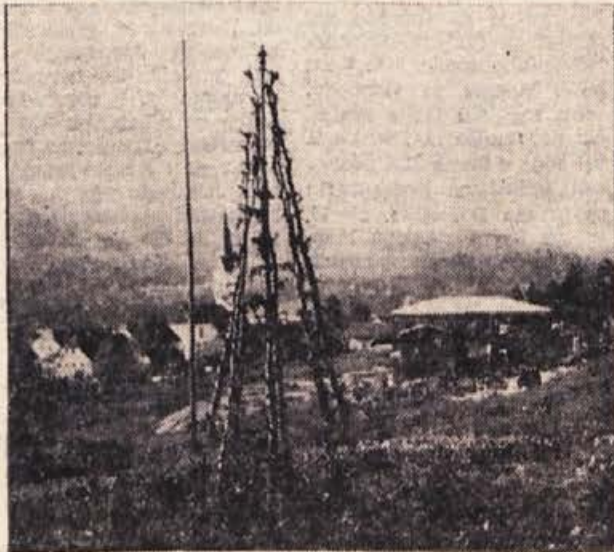
Ni pričakoval take kazni

Ko je Franc Nahtigal, kmet Albin Sajevec in sopotnik z Vrhovega, zvedel za sodbo, Vinko Murn. Motorist, ki je ki mu jo je izrekel okrožno zelo hitro vozil, je naenkrat sodišče v Novem mestu, se je močno začudil: »Sest me secev zapora, pogojno za dve leti — zato, ker sem gnal po cesti vole?« Bilo pa je takole:

V začetku junija je nekega dne okoli 11. ure zvečer iz Straže proti Soteski gnal vstric tri vole, tako da so pa je bil tudi Albin Sajevec, zavzemal večino cestišča. Iz ker je vožnja z motornim nasprotno smeri sta se prikolesom ponoci pri 80 km na peljala z motornim kolesom uro le pretirana

Ljudski poslanci obiskali trebanjsko občino

Pred kratkim se je v Trebnjem mudila skupina poslancev SR Slovenije, ki so na povabilo občinskega odbora Socialistične zveze obiskali trebanjsko občino in se z njenimi predstavniki pogovarjali o vrsti gospodarskih in drugih vprašanj. Poslance je zanimalo zlasti vprašanje gospodarskih in negospodarskih investicij, ki jih namerava občina vložiti v nadaljnji razvoj, naloge po planu, šolstvo, zdravstvo in podobno. Trebanjski obisk pomenj uvod v navezovanje stikov med poslanci in občani.

Piramide vidimo lahko samo v Afriki. No, tale, ki smo jo videli v Trebnjem, sicer ni zidana in tudi ne faraonska, kaže pa domiselna način nekega trebanjskega sadjarja. Pravijo, da te vrste sadnih dreves, ki si dajo vplivati na tako in podobno rast, niso samo v korist zaradi obilnih in številnih sadov, ampak tudi kot lepatično drevje

V KANDIJSKEM VRTCU MARSIKAJ NOVEGA

Zvedeli smo, da ima nova upravnica kandijskega vrtca Lojzka Potrč kup novih narčtov glede vrtca, ki pomenijo za naše mesto zelo velik napredek, kakršnega v preteklih letih nismo mogli doseči. Zaradi tega smo jo obiskali in jo prosili, naj nam pove, kaj vse pripravljajo. Povedala nam je:

ker imajo sami dovolj sredstev. Ko bo to urejeno, se bo socialni sestav otrok v vrtcu bistveno spremenil. Doslej smo imeli v varstvu največ otrok iz vrst uslužbenkih in intelektualskih družin, medtem ko so bili delavski otroci prave izjeme. To ni prav in moramo napako na kakršenkoli način popraviti.

Lojzka Potrč, nova upravnica v Kandiji

svet nima pravega razumevanja za to stvar in se upira sobo odstopiti za vrtec; vanjo namerava namestiti snazilko. Nekvalificirane ženske delovne sile pa je pri nas dovolj in prenekateri žana bi rada sprejela zaposlitev tudi brez stanovanja, vrtec pa bi le imeli! Otroci, ki bi bili tu v varstvu, bi lahko dobivali hrano iz naše kuhinje; dostavljali bi jo s primeranim prevoznim sredstvom.

PIONIRSE SOBE NAD MLINI

Hišni sveti v naselju Nad mlini so že razpravljali o tem, da bi kupili opremo za pionirske sobe, ki so v kletnih prostorih vseh teh blokov. Blizu se zima, otroci bi bili radi skupaj, zunaj pa se ne bodo mogli več igrati, če bo slabo vreme. Nobeni

materi ni všeč, če otrok pripelje v stanovanje svoje sovrstnice, zato bo pionirska soba čez zimo prijetno zatočišče otrok, kjer bodo imeli na razpolago razne igre. Da pa se ne bi otroci sami shajali, kar nekaterim staršem ni prav, smo predvideli varstvo starejše, za to usposobljene osebe. Tudi te pionirske sobe bodo pod nadzorstvom in v sklopu našega vrtca.

LUTKE, KINO IN SE KAJ Razpravljali smo tudi o tem, da bi poživili svobodno dejavnost za otroke vsega terena. Vsak teden bomo imeli po eno prireditev: kino, lutke ali igrice, ki jo bomo organizirali s pomočjo DPM. Stojimo na stališču, naj bi povsod otroke varovale strokovne moči, zato bomo poskrbeli za nove vzgojiteljice. Tovarišice, ki že delajo pri nas, pa so pokazale najlepšo pripravljenost za sodelovanje pri uresničitvi teh načrtov, zato upamo, da nam bo uspelo.

- Tako široko zastavljen
- delovni načrt z več novostmi, ki jih doslej pri nas nismo poznali, pomeni prelomnico v dosedanjem delu vrtca. Tistim, ki so si ga zamislili, lahko samo čestitamo, ostalim vrtem pa naj bo za vzgled in dokaz, da se da tudi z dobro voljo in sodobnimi prijemi marsikaj narediti brez prevlekega hrupa Ria Bačer

Vinku Kaplanu v slovo

Ze spet je umrl borec! V najlepših letih pa je srta zahrbtna bolezen, saj je bil star šele 39 let. Zapustil je ženo in 4 otroke.

Vinko Kaplan se je rodil 6. 2. 1924 v Vrbovcu pri Dobrniču. Sredi poletja 1942 je odšel v partizane. Bil je v Dolenjskem odredu, v Gubčevici brigadi, ko pa se je formiral jurišni bataljon 15. divizije, se je vanj prostovoljno vključil. Bil je namestnik komandirja čete. Kot borec je bil zelo predan in neustrašen, zato je bil večkrat poohvaljen in odlikovan z redom za zasluge za narod II. stopnje ozir. z redom za hrabrost in medaljo za hrabrost. V letu 1946 se je demobiliziral in se zaposlil v tekstilni tovarni v Novem mestu. Pozneje je bil štiri leta cesar, v tej službi si je nakopal neozdravljivo bolezen. Nazadnje je bil zaposlen kot nabaviljač v hotelu Metropol. Ker je bila njegova bolezen huda, je moral prežgdat v pokoj. Dobival je 21.300 din invalidske pokojnine, s katero je moral preživljati 6-člansko družino.

bil civilen, s precejšnjo udeležbo. Pevci so zapeli dve pesmi, nikogar pa ni bilo, ki bi pred odprtim grobom spregovoril Vinku v slovo. Tu se jasno vidi, da je ponekod ljudski pregovor »Kolikor imaš, toliko velja«, resničen. Prav v Novem mestu pride to večkrat do izraza, posebno pri takih ljudeh, ki jih ne bi smeli pozabiti, saj so bili oni tisti, ki so izbojevali svobodo. Med drugimi pomanjkljivostmi pri pogrebu je bilo očitno, da ni niti ena organizacija poskrbela za to, da bi pri pogrebu nosili prapor organizacije.

Vsi, ki so ga poznali, so bili nemalo začudeni, ko so izvedeli, da je Vinko 11. novembra v bolnišnici umrl, saj so ga vsak dan srečevali na novomeških ulicah, vedno vedrega in nasmejanega. Za vsakogar je imel dobro besedo in je bil med tovariši zelo priljubljen.

Ne najdem pa primerne izraza za tiste tovariše, člane ZB II. terena iz Novega mesta, ki so se za njegov pogreb tako malo pobrigali, saj je bil Vinko pokopan prav na nedostojen način. Pogreb je

cije, niti za pogrebni govor zadolženi člani ZB niso prišli.

Če nas živih ne spoštujete, spoštujte vsaj mrtve! Pokažite vsaj malo srca in spoštovanja do borcev, vsaj toliko, da bodo ob pogrebu njihova odlikovanja prišla na dostojno mesto. Vsaj to skromno priznavanje zaslužio vsi, ki so priborili za našo domovino boljši kos kruha, ki pa je za borce večših še vedno zelo skromen.

Rudi Pušenjak-Urgan

Ker doslej ni bilo poskrbljeno za varstvo otrok delavskih družin, ki imajo službo v izmenah, smo se odločili za popoldansko izmenno otrok v vrtcu in jo nameravamo urediti že prihodnji mesec. Vsa družba je zainteresirana za tem, da bi bilo čimveč otrok deležnih organiziranega strokovnega varstva, vemo pa, da se mnogi tega ne poslužujejo zaradi vzdrževalnih, ki je ne zmorejo. Sklenili smo naprositi podjetja, kjer so starejši zaposleni, naj iz fonda za otroško varstvo prispevajo za vzdrževalno otrok svojih delavcev. V tovarni zdravil »Krka« so o tem že razpravljali in delajo seznam zaposlenih mater. Pri dodeljevanju pomoči v podjetjih naj bi imele prednost matere samohranilke in pa delavke oz. uslužbenke z nizkimi prejemki. Mnenja smo, da visokokvalificiranim kadrom pomoč ni potrebna,

Zima in sneg sta letos kar nekako zakasnila. Čeprav smo že v drugi polovici novembra, je bilo vreme do ponedeljka še razmeroma toplo in lepo. Vendar se je treba pripraviti, kajti meteorologi obetajo tudi za letos hladno zimo. Zato so v trgovinah že pomislili tudi na tiste, ki zimo in sneg najteže čakajo — na naše najmlajše, ki bi radi čimprej sedli na sanke ali si pripeli smučke. Naša slika je bila posneta pred nekaj dnevi pred skladiščem ene od novomeških trgovin, ki je prešla večjo količino sank. Vsekakor — dovolj zgođaj...

Novomeška kronika

Plesna šola za dijake in diakinje 2., 3. in 4. letnikov gimnazije, učiteljica, ESS in kmetske šole Grm je pred nedavnimi začela delovati v gimnazijski telovadnici. Med mladino je zanjo gledno zanimanje. Prijavljenih je čez 300 obiskovalcev, tako da mora plesni učitelj, ki se vozi iz Ljubljane, voditi tečaj v dveh izmenah. Najprej se učijo klasičnih plesov, ki jih bodo obdelali v prvem tečaju, v drugem pa privojo na vrsto modernih plesov. Za oba plesna tečaja, ki se bosta zvrstila v tej zimski sezoni, prispevajo dijaki po 700 din.

Preteklo soboto popoldne je v Hladnikovi ulici 2 začel delovati nov frizerski salon »Jelka«, ki ga je odprla ena najboljših frizerk v Novem mestu Jelka Šmalc, doslej zaposlena v frizerskem salonu Adam. Lokal je majhen, pač pa skrbno in lepo urejen, saj je adaptacija veljala skoraj milijon dinarjev. Za zdaj je poleg mojstrice zaposlena samo ena pomočnica, če pa bo obisk zadovoljiv, bo tu lahko našla mesto tudi vajuška in morda še kakšna moč.

Pred tednom dni so se v zelenjavni trgovini pojavile prve letošnje pomaranče po 500 din kg, ki so jih potrošniki z veseljem sprejeli. Cena res ni vsakemu še posebej primerna, na razpolago pa so, in če je pri hihi otroška bolezen, močno prav pridejo.

V borec so v Novem mestu spet gostovali igralci ljubljanskega Mestnega gledališča, ki so v

Vojaki na sestankih delavskih svetov

Delavci in uslužbeni gradbenega podjetja »Pionir« so imeli v ponedeljek redno sejo delavskega sveta. Tokrat so imeli v svoji sredi nenavadne goste. To so bili pripadniki Jugoslovanske ljudske armade iz Novega mesta.

Starešine novomeškega garnizona uvajajo v zadnjem času zelo koristno prakso pri pouku za vojsko. Razen teoretične obdelave posameznih tem poskušajo vojakom predstaviti tudi praktično stran. Ena od takih akcij je tudi navzočnost vojske na sestankih delavskih svetov, konferenc in ostalih organov naših delovnih kolektivov. Tako so vojaki prisostvovali seji delavskega sveta v gradbenem podjetju »Pionir«. Iz referata in zanimive razprave so spoznali problematiko tega ko-

lektiva in kako se rešujejo posamezna vprašanja.

Predavanje v Dol. Toplicah

Delavska univerza v Novem mestu, ki je v zadnjem času organizirala v občini že nekaj zelo poučnih predavanj, je priredila podobno predavanje tudi v Dolenjskih Toplicah. 18. novembra je v topliškem prosvetnem domu govoril Jože Malič o obrambi malih držav. Predavanje je bilo precej dobro obiskano.

Praznik republike bodo v Dolenjskih Toplicah svečano proslavili. V ta namen bo 29. novembra slavnostna akademija, na katero se vestno pripravljajo. D. G.

OBVESTILO ZIVINOREJCEM

Veterinarska postaja Novo mesto obvešča vse živinorejce, da v zimskih mesecih, to je v decembru, januarju in februarju, ob nedeljah ne bo osemenjevanja.

VETERINARSKA POSTAJA NOVO MESTO

V počastitev dneva republike

Letošnje praznovanje dneva republike v novomeški občini bo po obsegu in vsebini ena največjih in najlepših manifestacij, posejbej posvečenih 20-letnici II. zasedanja AVNOJ. Občinski odbor Socialistične zveze v Novem mestu je pripravil v ta namen vrsto prireditev in pritegnil k sodelovanju pri pripravah proslav večji krog ljudi, gospodarskih, družbenih in političnih organizacij, zavodov in ustanov.

Spored prireditev je obsežen, njegova vsebina pa zelo pestra. Prva prireditev bo že 22. novembra v okviru razstave mladinskega tiska, ki jo ob 16. uri v Domu JLA v Novem mestu odpreta občinski komite ZMS in Mladinska knjiga. Razstava bo odprta do 30. novembra. 23. novembra bo v Domu JLA ekipni šahovski dvoboj med Novim mestom in Domžalam, dan kasneje, 24. novembra, pa je na sporedu kar četvero športnih in kulturno-zabavnih prireditev. Ob 8. uri bo v Bršlino na »Pionirjevem« kegljišču revija kegljačic novomeške občine, ob 9. uri bodo v Domu JLA tekmovali šahisti na brzoturnirju za prvaka Dolenjske, ob 15. uri pa bo na stadionu bratstva in enotnosti nogometna

tekma, v kateri se bosta pomerili domači moštvi Eliana in Borca. Zvečer, ob 20. uri, bo v Domu JLA večer lahkih opernih in operetnih arij ter baleta. Nastopili bodo člani ljubljanske opere: sopranistka Manja Mlejnik, tenorist Drago Čuden, basist Vlado Korošec, pianist Zdenko Lukač, medtem ko bodo baletne točke izvajali Tatjana Remškar, Metod Jeras, Lidija Sotler in Stane Polik. 26. novembra ob 19. uri bodo v zgornjih prostorih Doma JLA odprli razstavo črno-bele fotografije, ki jo prirejata hortikulturno društvo in fotokino klub iz Novega mesta. Razstava bo odprta do 3. decembra. Dan kasneje, 27. novembra, bo ob 19.30 mladina osnovne šole »Katje Rupena« priredila svečano akademijo v čast dnevu republike. Studijska knjižnica »Mirana Jarc« pa bo 28. novembra ob 8. uri v svojih prostorih (v avli) odprla razstavo z zbrano literaturo o Socialistični federativni Jugoslaviji. Na sam praznik, 29. novembra, bo najprej ob 6. uri budnica godbe na pihala, ob 9.30 pa promenadni koncert na Glavnem trgu v Novem mestu. V kinu JLA bodo tega dne štiri brezplačne predstave (ob 10., 15., 18. in 20.) jugoslovanskega filma »Rdeči cvet«.

Te dni je Dom JLA dodal sporedu še nove prireditve. Med drugim bo 28. novembra v prostorih kina družabni večer s prostim vstopom. Pripadniki JLA pa bodo sodelovali pri mnogih drugih prireditvah, posebno pri tistih, ki bodo v Domu JLA.

V dneh pred praznikom bo delavska univerza iz Novega mesta predvajala nekaj dokumentarnih in poučnih filmov na podeželju. Filme »Trije spomeniki«, »Začeti svet« in »Poljedelstvo postaja industrija« bodo med drugim videli v Žužemberku, Smarjeti, Sentjerneju in Stopičah, nekaj dokumentarnih filmov in umetniški film »Edini hode« pa bodo predvajali 26. novembra v Mirni peči, kjer bodo imeli dan kasneje kombiniran kulturno-zabavni program. Večje in manjše samostojne prireditve pripravljajo tudi ostali kraji v občini, zlasti tam, kjer so šole.

Tudi delovni kolektivi novomeške občine bodo dan republike proslavili s posebnimi svečanostmi. Proslave bodo organizirale sindikalne podružnice v sodelovanju z ostalimi organi in delovnih kolektivih dan ali dva pred praznikom. Proslave povsod skrbno pripravljajo.

OPOZORILO
Komunalno podjetje
»VODOVOD« — NOVO MESTO
opozarja
vse potrošnike vode iz vodovoda, da še pred nastopom mraza zavarujejo mrazu izpostavljene vodovodne napeljave. Pazite posebno na vodomere, ki so večinoma osnovno sredstvo podjetja in bo treba vso nastalo škodo plačati podjetju.
Komunalno podjetje »VODOVOD«, Novo mesto

IRENA MIKEC - novo ime v našem ženskem namiznem tenisu

Na nedavnem mednarodnem prvenstvu Jugoslavije v namiznem tenisu je jugoslovanska ženska ekipa dobila spet novo ime. To je osemnajstletna mladinka Irena Mikec iz Novega mesta. Irena dosega v zadnjem času čedalje vidnejše rezultate. Po komaj enoletnem prizadevanju treningu je brez konkurence dosegla drugo mesto na seznamu naših igralcev, takoj za šampionko Cirilo Pirc.

»Koliko časa že igrate?« smo vprašali Ireno, ko se je vrnila iz Ljubljane. »Namizni tenis igram od svojega 12. leta. Vendar je bilo to zgolj za zabavo. Šele proti koncu 1961 sem začela intenzivno trenirati.«
»In prvi rezultati treninga?« smo jo vprašali. »Prvi uspeh sem dosegla lani na prvenstvu Slovenije za mladinke. Tedaj sem v finalu premagala treptepiasirano mladinko Evrope Zrimčovo. Rezultat je bil 2:1 v mojo korist.«

»Je bil nastop v Ljubljani meda vaš debut v državni reprezentanci?«

»V seniorski konkurenci da. V mladinski sem nastopila prvič julija letos na evropskem mladinskem šampionatu v Duisburgu. Trema je naredila svoje in moj prvi nastop ni bil preveč slaven. Z mladinko Zeljko Mitrovič se nisva uvrstili v finale.«

»Kaj vam je pomenil nastop v Ljubljani?«

»Lahko si mislite, kako mi je bilo pri srcu, ko sem morala nenadoma nastopiti v taki konkurenci. Zlasti še, ko je na drugem koncu moje miže stala evropska prvakinja v mešanji parih Nemka Horst, nedvomno najboljša igralka namiznega tenisa v Evropi. Izgubila sem gladko, moram pa povedati, da mi res ni šlo od rok. V nekaj dnevih opazovanja tenisa v dvorani Gospodarskega razstavišča sem se veliko naučila, moje naj-

ljubše srečanje pa je bila zmaga proti Bolgariji s 3:1. Dobro sem premagala Kristovo, v parih pa sva s Cirilo premagali par Krisova-Ivanova z 2:0. Navdušila me je igra Luzove (CSSR), ki stalno napada in ne pusti nasprotnici, da bi se približala miži.«

»Katera vaša zmaga vam je najljubša?«

»Bilo je na državnem mladinskem prvenstvu v Zrenjaninu. V finalu sem se srečala z Novosađcanko Stojšičevo. Rezultat je bil 1:1, a stanje v tretjem setu 18:12 za Stojšičevo. Povečala sem tempo in zmagala z 21:19. Prav tako sem bila vesela uspeha na izbirnem tekmovanju za sestavo državne seniorske reprezentance prejšnji mesec v Kranju, ko sem se plasirala za drugega člana reprezentance.«

»In še eno vprašanje: kaj mislite o namiznem tenisu v Novem mestu?«

»Zanimanja za ta šport je dovolj, pa tudi dobrih igralcev. Le

kluba za namizni tenis nimamo. Pred leti je delala sekcija za namizni tenis v sklopu TVD Partizan, toda danes je ni več. Jaz se prav mučim s treningom. Treniram v osnovni šoli, in to komaj dvakrat, trikrat na teden. Pogojev za delo sploh ni.«

In tako Irena Mikec nastopa za »Ljubljano!«. Trenira razmeroma malo, če upoštevamo reprezentativne okvire. Za njeno delo malo kdo skrbi. Edino študent Ivo Kapš ji pomaga v osnovnih vprašanjih te igre. Ne smemo pozabiti, da ima Irena kvalitete vrhunske igralke namiznega tenisa. Njena značilnost je oster forhand in stalno napadanje, kar spominja na Luzovo. Pridobiti mora nekoliko še na hitrosti in tehniški serviranje, pa bodo njeni rezultati še očitnejši. Irena to more in tudi obeta. Priložnost bo imela prihodnje leto v Ljubljani, kamor bo šla študirat in kjer bo imela več možnosti za stalno treniranje. Edo Pezzi

Balinarska liga Novega mesta

V tekmovanju I. lige po jesenskem delu vodi Pionir pred Borcem in Zeleznicarjem, vendar pa ima Zeleznicar eno tekmo prelozeno. Važnejše tekme so se končale takole: Pionir : Borac 13:5, 7:13; Pionir : Zeleznicar 13:3, 3:13, Zeleznicar : Borac 13:3 11:13.

Lestvica:

1. Pionir	5	3	2	0	8
2. BORAC	5	2	3	0	7
3. POSTAR	5	2	2	1	6
4. ZELEZNICAR	4	1	3	0	5
5. TNZ	4	0	0	4	0
6. NOVOTEKS	5	0	0	5	0

V drugi ligi je nastopilo tudi šest novih balinarskih klubov, ki so nastali po zgraditvi novih igrišč na Lokli. V tej ligi je v vodstvu Novoles, lestvica pa je naslednja:

1. NOVOLES	5	4	1	0	9
2. ISKRA	5	3	2	0	8
3. KGPK	5	3	1	1	7
4. IMV	5	1	0	4	2
5. PLM	5	0	0	5	0
6. ELEKTRO	5	0	0	5	0

Zaključen jesenski del tekmovanja v štajerski rokometni coni

Štajerska rokometna cona, tako imenovana II. republiška vzhodna liga, je bila v nedeljo, 10. novembra, z odigranjem še zaostalih tekem zaključena. Jesenski prvak je postala ekipa »Celjas«, na drugo oziroma tretje mesto pa sta se uvrstili ekipi »Partizanas« iz Radeča in »Partizanas« iz Brežic. Razveseljivo je dejstvo, da so v splošnem vse ekipe, ki sodelujejo v tem tekmovanju, pokazale zelo dobro igro, ne glede na več ali manj uspešno uvrstitev na lestvici. Omeniti je treba, da sta ob koncu jesenskega dela tekmovanja največ pokazali ekipi iz Radeča in Brežic, ki sta se tako uvrstili pod sam vrh lestvice ter imata največ možnosti za povratek v enotno republiško ligo. Ekipa »Celjas«, ki je bila na začetku prvenstva močno v vodstvu, je doživela s tega dvema ekipama močan poraz, zato ima zelo malo upanja za uvrstitev v višje tekmovanje, posebno še zato, ker bo v začetku spomladanskega dela prvenstva morala igrati brez nekaterih najboljših igralcev, ki bodo zaradi nešportnih izgedov v tem delu prvenstva morali dalj časa presedeti na klopi za rezervne igralce. Tekmovalna komisija je že uvedla postopek in bo tekmovalce najstrože kaznovala, kar bo vsekakor vzgojno vplivalo na ostale prenapete, ki se še tu pa tam pojavljajo na športnih igriščih. Omeniti moramo, da je bila najbolj disciplinirana na prvenstvu ekipa »Partizanas« iz Brežic, ki lahko služi za zgled tistim, ki so skušali uveljavljati svojo moč na način, ki nikakor ne spada na igrišče (nešportni izgedi celotne ekipe »Celjas« na prvenstveni tekmi v Brežicah; fizič-

Novo mesto pred Celjem

V nedeljo je bila v Kranju vsakoletna revija kegljačev v čast 20. novembra. Tudi letos je ta revija zbrala vse najboljše slovenske igralce. Gorenjski kegljači so v vseh dosedanjih desetih revijah zmagali, letos pa so imeli še lepšo priliko, saj so tekmovali na svojem igrišču.

Tekmovanja se je udeležila tudi reprezentanca Dolenjske, ki so jo sestavljali kegljači Pionirja iz Novega mesta. Novomeščani so dobro začeli, saj je Vesel podrl v 200 lučajih 840 kegljev, Vukšinič pa 802 keglja. Tudi naslednji tekmovalec Juntez je dosegel dober rezultat (641). Hren pa celo 862 kegljev, kar mu je o končnem vrstnem redu prineslo osmo mesto med najboljšimi Slovenci. Vendar je pri zadnjih dveh tekmovalcih prišlo do sprememb: za Ljubljano je nastopil reprezentant Grom, ki je dosegel res odlični rezultat 923 kegljev ter s tem pripomogel Ljubljani, da je prehitela Novo mesto. Zadnja tekmovalca Novega mesta

jev na začetku prvenstvene sezone.

Zaradi zelo izenačenih ekip na vrhu lestvice lahko trdimo, da bo borba za prvaka štajerske cone zelo ostra.

Zaključna lestvica jesenskega dela tekmovanja: 1. Celje 14 točk; 2. Partizan-Radeče 14 točk; 3. Partizan-Brežice 13 točk; 4. Drava (Ptuj) 10; 5. MTT - Ljubljana Maribor 10; 6. Partizan - Celje 9; 7. Rudar (Velenje) 9; 8. Partizan - Beltinci 4; 9. Nafta (Lendava) 4 in 10. Svoboda (Krmelj) 3 točke. I. Z.

Krušič in Mrzlak sta podrla 799 in 785 kegljev, kar je zadostovalo za prepričljivo zmago nad Celjem (s 170 keglji).

Rezultati: KRANJ 5262 (Šlibar 916, Ambrožič 885, Jereb 879, Martelanc 874), MARIBOR 5118, LJUBLJANA 5002 (Grom 923), NOVO MESTO 4928 (Hren 862, Juntez 841, Vesel 840, Vukšinič 802, Krušič 799, Mrzlak 785), CELJE 4758. (en)

Novo mesto-Domžale

V soboto bo ob 17. uri v Novem mestu v Domu JLA dvojni Novomeščani s Deshka (brzoturnir). Ker sta si obe moštvi že od nekdaj velika konkurenta, bo dvojni izenačen in zelo zanimiv.

ŠAH: poraz Mariborčanov

Sahovska sekcija SSD gimnazije v Novem mestu je prav delavna. Potem, ko so igrali z ekipo JLA, so povabili v goste še ekipo SSD gimnazije iz Maribora. Mariborčani so se vabilu odzvali ter prišli z zelo močno ekipo, saj so v njej igrali kar štiri drugokategorični. Kljub temu so se Novomeščani pogumno spustili v boj in dosegli presenetljivo, toda zasluženo zmago.

Novomeščani so se pred pričetkom dvojboja vodili 1:0, ker Mrvarjevega nasprotnika Klementiča ni bilo. Pudovič je v borbi z Modicem odklonil remi, vendar pa je izenačen položaj ni mogel zmagači, tako da se je moral zadovoljiti z remijem. Po treh partijah je bil rezultat 1,5:1,5. Sporaj, ki je pred kratkim premagal velemojstra Matanoviča, je v borbi z N. Sosterjem igral miščno, kar je nasprotnik dobro izkoristil. Takoj nato so bili domačini spet v vodstvu, ker je Božič premagal Draslerja. Sledila sta dva remija. Centropasirana s prvenstva Slovenije za ženske Brigita Serianz proti Uhanu ni poznala strahu vse do takrat, ko bi morala žrtvovati figuro. Tega pa ni storila in na Uhanovo pobudo sta se sporazumela za delitev točke. Bergerja je v borbi z Detičkom rešila sreča,

Ekipni brzoturnir Dolenjske

V nedeljo, 24. novembra, bo v Novem mestu v Domu JLA ob 8.30 ekipni brzoturnir, ki ga organizira v čast dneva republiške odboje za šah v Novem mestu. Ekipne sestavljajo štirje igralci in dve rezervi. Pravico do nastopa imajo vse družbene ekipe na Dolenjskem in najboljše sindikalne ekipe. Tako predvidevamo, da bodo nastopila moštva Brežic, Crnomlja, Senovega, Trebnjega, Metlike, Vidma-Krškega, Novega mesta (I. in II. moštvo), Kočevja, SGP Pionirja, IMV, ZTP, PTT, Novolesa, Novoteksa, KGPK, Iskre (N.m.), Celulozarja iz Vidma-Krškega itd. Kot gostje bodo nastopili tudi Domalčani, ki bodo v soboto igrali v Novem mestu s domačim moštvom na 8 deskah. Zmagovalna ekipa bo osvojila naslov ekipnega brzoturnirskega prvaka Dolenjske, najboljša moštva pa bodo prejela plakete. Stroške udeležbe bodo plačala nastopajoča moštva sama.

Z DOPISNICO - po 50.000 dinarjev!

Če že dobivate naš tednik na svoj domači naslov, za vas sploh ni prepozno! Prekasno pa tudi ni za tiste, ki si bodo DOLENJSKI LIST naročili vsaj do 31. decembra 1963 — zakaj vsi

stari in novi naročniki našega časnika bodo sodelovali v VELIKEM NAGRADNEM ŽREBANJU ob petnajstletnici izhajanja Dolenjskega lista, ki bo 17. februarja 1964!

Takrat bomo razdelili

71 nagrad

Naročnik, ki bo izžreban prvi, bo dobil 50.000 dinarjev; sledilo bo 15 nagrad po 5.000 din, nato še 25 nagrad po 2.000 din, 30 naročnikom pa bomo podaljšali celoletno naročnino.

Skupno bomo torej razdelili ob našem jubileju med naročnike DOLENJSKEGA LISTA v denarju in naročninah 202.000 dinarjev.

ZATO: Če še nimate Dolenjskega lista, ima naročilnico za vas vaš pismonoša — treba jo je samo podpisati, in že prihodnji teden boste dobivali naš tednik domov. Lahko pa nam pišete tudi sami na naslov:

DOLENJSKI LIST - Novo mesto, p. p. 33

Irena Mikec

Putka je šla na Mirno goro...

V hladnem jutru je megla nizko ležala nad Crnomljem. Mati je nesla v hrib močno zavitega otroka. Cesta je bila dolga, večkrat je morala počivati, dokler se ni ustavila na vrhu Grička, pred hišo z velikimi okni. Otroški vrišče se je slišal izza zaprtih vrat.

V veži je bilo na obešalnikih precej majhnih plaščkov, pod njimi na tleh pa so bili razvrščeni otroški čevljički vseh velikosti. Mamica je fantka slekla, takoj nato pa je brez pozdrava zdrvel v sobo:

— Továrišica, sem že tu!

Velika soba, kjer so otroci zlagali kocke in se v skupinah igrali, je učilnica črnomaljskega vrtca. Okoli tovarišice Slavke Planine se je smukala Metka, dokler je ni vzela v naročje in jo stisnila k sebi. Medtem ko sva se s tovarišico pomenkovali, so se otroci igrali najljubšo igro: »Putka je šla na Mirno goro«. Petelinček, kokiča in raket so imeli glavno besedo.

— Letos smo vrtec preuredili, — je pripovedovala tovarišica. — Dozidani sta bili dve učilnici, hodnik, sanitarije in kopalnica s tušem, modernizirali pa smo tudi kuhinjo. S pomočjo občinskih sredstev je bilo vse to zgrajeno, nabavili pa so tudi lepo novo opremo. Preden smo začeli z dozidavo, so vsi starši vpili, kako je potreben večji vrtec, zdaj pa, ko je narejen, stojita dve popolnoma opremljeni učilnici prazni. Zdaj ni zanimanja!

Res je, da je vrtec malo daleč iz mesta, prostor in okolica pa sta tako lepa kot malokje. Vrtec spada v sklop osnovne šole in deluje že več let. Letos imamo v varstvu od 6. do 14. ure 21 malčkov in 8 šolarjev. Za varstvo računamo 1.500 dinarjev, za kosilo in

malico pa po 60 dinarjev na dan, tako da znaša povprečna mesečna vzdrževalnina 3.000 dinarjev. Hrana je dobra in dosti je je!

— Kako je poskrbljeno v Crnomlju za varstvo dojenčkov?

— Organiziranega varstva ni. Matere same poiščejo ženske, da jim čuvajo otroke, medtem ko so same na delu. Za tako nestrokovno oskrbo pa morajo plačati 7.000 do 8.000 dinarjev na mesec. Mnoge komaj čakajo, da otrok odraste in je sposoben hoditi v vrtec.

— Boste opremljeni učilnici pustili prazni?

— Ne! Trudimo se, da bi spravili kar največ otrok v organizirano varstvo, tudi šolske. Starši pa še vedno mislijo, da je otrok lahko sam, ko začne hoditi v šolo. Pri tem se ne zaveda, kakšni nevarnosti jih izpostavljajo.

Ko je tovarišica postavila na tla Metko, se je začela k njej stiskati Lila. »V vrtec pridem z mamico ali pa me pripelje sestra, ki hodi v peti razred. Očka je oficir...« Neverjetno, kako Lila lepo govori slovenski — tega se je v pretežni večini naučila v vrtcu!

Pa spet naprej:

— Továrišica, ali ste domačinka?

— Sem in nisem. Doma sem iz Kvasice, v Crnomlju pa sem hodila v gimnazijo, tu sem se poročila in zdaj že tri leta službujem v vrtcu. Tudi moja hčerka hodi v vrtec, samo danes je ni, ker je bolna.

Priazni tovarišici in malčkom okrog nje, ki jo imajo tako radi, želimo, da bi se film v praznih prostorih čimprej pridružili novi rakci, petelinčki in kokiči!

Otroški komplet »Ciciban« je izdelek KO-MET iz Metlike. Primeren je za mokro in suho vreme, pa tudi za sneg. Te so trenirke, preoblečene z balonsko svilo, v štirih osnovnih barvah, najprimernejših za otroke v starosti od enega do štirih let. Osrečite svojega malčka in mu kupite to oblačilo, ki je najprimernejše za jesen in zimo!

